

ΤΕΙ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

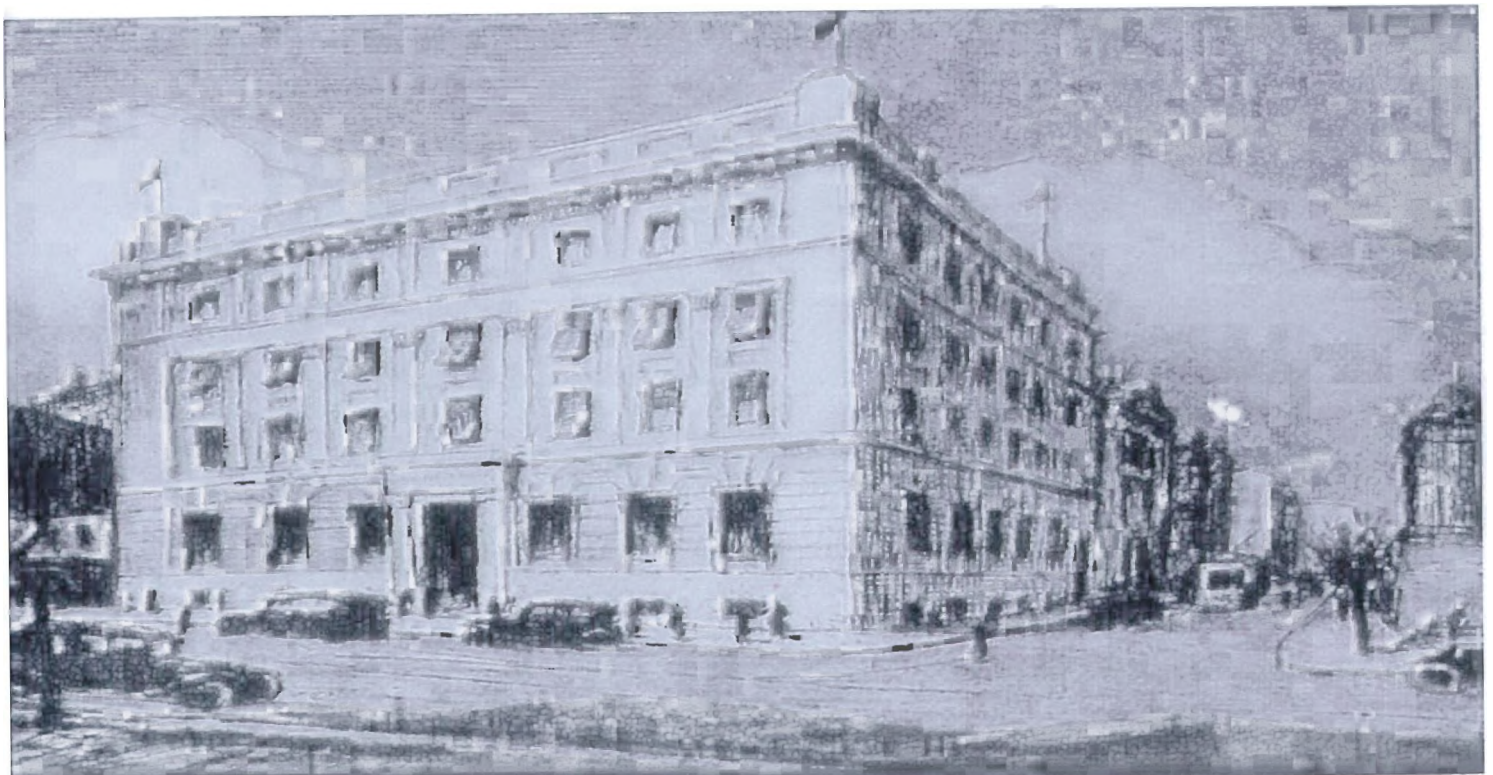
Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Αριθ Εισαγωγής

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ
ΜΠΑΛΙΟΥΣΗ ΜΑΡΙΑΣ

Επιτηρητής:
ΝΤΟΒΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙ 1959

**ΤΕΙ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ
ΜΠΑΛΙΟΥΣΗ ΜΑΡΙΑΣ**

**Εισηγητής:
ΝΤΟΒΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**

Εξώφυλλο
Λ. ΚΟΓΕΒΙΝΑΣ
“ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ”
Οξυγραφία

Αφιερώνεται στη μνήμη
του πατέρα μου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	-σελ.-
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6

ΜΕΡΟΣ Α

1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

1.1 Προσπάθεια για έκδοση χαρτονομίσματος στα Επτάνησα πριν από την ίδρυση της Ιονικής Τράπεζας	7
1.2 Η ίδρυση της Ιονικής Τράπεζας	14
1.3 Η πορεία της Τράπεζας μέχρι το 1860	21
1.4 Η παραχώρηση της Επτανήσου στην Ελλάδα και η επίδραση της στη λειτουργία της Ιονικής Τράπεζας	25
1.5 Επιβολή αναγκαστικής κυκλοφορίας, αλλαγή επωνυμίας και παραίτηση από το «Βασιλικό Χάρτη»	32
1.6 Η μάχη για την τελευταία ανανέωση του εκδοτικού προνομίου	35
1.7 Νέοι ορίζοντες- η συνέχεια της πορείας μέχρι το 1957	40

ΜΕΡΟΣ Β

2. Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΗΜΕΡΑ

2.1 Το Καταστατικό της Ιονικής Τράπεζας	45
2.2 Η οργανωτική διάθρωση	46
2.3 Το ανθρώπινο δυναμικό	48
2.4 Το δίκτυο καταστημάτων	48
2.5 Τα υποκαταστήματα και οι ανταποκριτές εξωτερικού	50

3. Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

3.1 Η εξέλιξη των βασικών οικονομικών μεγεθών	52
3.1.1 Σύνολο Ενεργητικού και Παθητικού	53
3.1.2 Χορηγήσεις	54
3.1.3 Καταθέσεις και Repos	55
3.1.4 Ίδια Κεφάλαια	56
3.1.5 Αποτελέσματα Χρήσης - Διανομή Κερδών	57
3.1.6 Ισολογισμοί 1992-1996	59
3.2 Η συμμετοχή της Ιονικής Τράπεζας σε Επιχειρήσεις	61
3.2.1 Η συμμετοχή σε μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις	61
3.2.2 Η συμμετοχή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	61
3.3 Επενδύσεις σε Νέα Τεχνολογία - Μηχανοργάνωση	62
3.3.1 Λειτουργικό Σύστημα MVS/ESA	62
3.3.2 ATMS	62
3.3.3 Λογιστικό Σχέδιο	63
3.3.4 Ηλεκτρονικός Συμψηφισμός Επιταγών	63
3.4 Αναδοχή Χρεωγράφων	63
3.5 Η Μετοχή της Ιονικής Τράπεζας	65
3.5.1 Εξέλιξη Μετοχικού Κεφαλαίου	65
3.5.2 Δικαιώματα των Μετόχων	65
3.5.3 Εξέλιξη της Τιμής της Μετοχής	67
3.5.4 Εξέλιξη της Εμπορευσιμότητας της Μετοχής	67
3.5.5 Χρηματιστηριακή Αξία της Ιονικής Τράπεζας	68
3.5.6 Πίνακες Μετοχικής Σύθεσης	69

4. Ο ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

4.1 Ιονική Finance	72
4.2 Ιονική Επενδύσεων	75
4.3 Ιονική Αμοιβαία Κεφάλαια	77
4.4 Ιονική Χρηματιστηριακή	79

4.5 Ιονική Leasing	80
4.6 Ιονική Ξενοδοχειακά Επιχειρήσεις	82
4.7 Ιονική Εκπαιδευτική	84
5. Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ	88
6. Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α	
6.1 Χάρτες με πόλεις της Ελλάδας και του εξωτερικού όπου τα υποκαταστήματα της Ιονικής Τράπεζας κατά το 1951	91
6.2 Φωτογραφίες κτιρίων της Τράπεζας.....	93
6.3 Τραπεζογραμμάτια έκδοσης της Ιονικής Τράπεζας	95
7. Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α	109
8. Α Ρ Θ Ρ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α	110

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει την πρώτη Τράπεζα που λειτούργησε στην Ελλάδα, την Ιονική Τράπεζα. Η ιδέα του θέματος προέκυψε από την πραγματοποίηση της Πρακτικής μου Άσκησης σ' ένα από τα υποκαταστήματα της.

Στόχος της εργασίας είναι η παρουσίαση στοιχείων της ιστορικής και οικονομικής πορείας της Ιονικής Τράπεζας και εκπονήθηκε το χρονικό διάστημα 1998 -1999 ύστερα από συγκέντρωση και επεξεργασία υλικού που πρόθυμα προσέφεραν οι βιβλιοθήκες της Ιονικής και Εμπορικής Τράπεζας.

Μαρία Μπαλιούση

Αθήνα, 1999

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ιονική Τράπεζα ιδρύθηκε το 1839 και είναι το αρχαιότερο τραπεζικό ίδρυμα που εξακολουθεί να λειτουργεί μέχρι σήμερα. Μετά τη συγχώνευση της με τη Λαϊκή Τράπεζα το 1957, είναι η τρίτη σε μέγεθος εμπορική τράπεζα της χώρας και συμπληρώνει 160 χρόνια συνεχούς παρουσίας στον ελληνικό τραπεζικό χώρο.

Οι σελίδες της ιστορίας της φωτίζουν άγνωστες πτυχές του ηρωϊκού αγώνα των πατριωτών της Επτανήσου για την αποτίναξη της βρετανικής προστασίας και την ένωση των Ιονίων Νήσων με τη μητέρα Ελλάδα και συνυφαίνονται με την οικονομική και εμπορική ανάπτυξη της χώρας.

Θα ήταν λοιπόν άστοχη η προσπάθεια παρουσίασης της Ιονικής Τράπεζας χωρίς να εξετάσουμε τόσο τα σημαντικότερα σημεία της ιστορίας της όσο και τα στοιχεία εκείνα που συνδέονται με την οικονομική της πορεία και τη συμβολή της στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Έτσι, σε τούτη την εργασία διακρίνουμε το **πρώτο μέρος** που αναφέρεται στην **ιστορία** της Τράπεζας από την ίδρυση της μέχρι το 1957, και το **δεύτερο μέρος** που περιέχει στοιχεία οικονομικά και αφορούν τη σημερινή της φυσιογνωμία, τη **δραστηριότητα** της και τον **όμιλο των εταιρειών** της.

1. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

1.1 Προσπάθεια για έκδοση χαρτονομίσματος στα Επτάνησα πριν από την ίδρυση της Ιονικής Τράπεζας.

Τα Επτάνησα λόγω της γεωγραφικής τους θέσης - μεταξύ της Ανατ.Ιταλίας και της δυτικής ακτής της Ελλάδας, - βρίσκονται σ' έναν από τους εμπορικότερους δρόμους της ιστορίας και μεταξύ των δύο λίκνων του Ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Περί τα τέλη του Μεσαίωνα και κατά την εποχή της Αναγέννησης βρίσκονταν υπό την κυριαρχία της Ενετίας, εξαιτίας της εμπορικής υπεροχής της μεγάλης Πρωτεύουσας του Αδρία. Η κατοχή από τους Ενετούς άφησε ανεξίτηλα σημάδια στην κοινωνική και οικονομική ζωή των Ιονίων Νησιών. Η γλώσσα, το Ειδικό Δίκαιο που αφορούσε την ιδιοκτησία και την κληρονομία όλα έφεραν τη σφραγίδα της Ενετικής επίδρασης.

Κατά το 18ο αι. τα Νησιά γνώρισαν πρώτα την κατοχή των Γάλλων, τους οποίους στη συνέχεια εκτόπισαν οι Τούρκοι και οι Ρώσοι. Στις αρχές του 19ου αι η Ρωσία με τη συνθήκη του Tilsit παραχώρησε τα Νησιά στη Γαλλία, η Γαλλική δε κατοχή διήρκησε από το 1807 έως το 1809, διάστημα μέσα στο οποίο κατά καιρούς εισέβαλλαν, και καταλάμβαναν τα Νησιά Βρετανικά στρατεύματα. Τα Γαλλικά στρατεύματα κατοχής μόλις το 1814 εγκατέλειψαν την Κέρκυρα. Μετά την κατάρρευση της Ναπολεόντειας Αυτοκρατορίας τα Επτάνησα διαμορφώθηκαν σε ανεξάρτητα Ηνωμένα Κράτη των Ιονίων Νήσων υπό την επικυριαρχία της Μεγ.Βρετανίας, η οποία διατηρούσε στην Κέρκυρα Λόρδο Ύπατο Αρμοστή.

Οικονομικά τα Νησιά ήταν εξαρτημένα από τη σοδεία ελαιόλαδου, και σταφίδας. Η νομισματική κυκλοφορία αποτελούνταν αποκλειστικά από μεταλλικά νομίσματα, κυρίως αργυρά δολλάρια η τάλληρα τα οποία

με τη μορφή Μεξικάνικων δολλαρίων ή ταλλήρων Μαρίας Θηρεσίας κυκλοφορούσαν προς Νότο και Ανατολή ώσπου έγιναν το επίσημο νόμισμα περιοχών τόσο διαφορετικών, όπως η Κίνα και η Αβυσσυνία. Από το 1825 έγιναν απόπειρες για την καθιέρωση της στερλίνιας ως προέχουσας νομισματικής μονάδας στα Νησιά και πράγματι το Αγγλικό νόμισμα βρισκόταν σε σταθερά αύξουσα κυκλοφορία κατά το έτος 1830.

Ούτε ίχνος οργανωμένου πιστωτικού συστήματος υπήρχε στα Νησιά, γεγονός που δυσκόλευε την πολυπληθέστερη μερίδα των κατοίκων τους αγρότες τη δυσχερή θέση των οποίων μπορεί ν' αντιληφθεί κανείς αν αναλογιστεί την εξάρτηση της κύριας πηγής του εισοδήματός τους από τις καιρικές συνθήκες, τις τυχόν κακές σοδείες, και την πλήρη υποταγή τους στους εμπόρους, στους οποίους ήταν αναγκασμένοι να πωλούν τα προϊόντα τους.

Οι έμποροι έχοντας το μονοπώλιο προέβαιναν σε ανίερη εκμετάλλευση της ανοργάνωτης μάζας των φτωχών χωρικών. Πράγματι αγόραζαν σε τιμές πολύ κατώτερες των τρεχουσών και δάνειζαν τους αγρότες με τοκογλυφικούς τόκους. Η έλλειψη πιστωτικού συστήματος είχε και άλλα μειονεκτήματα και για να χρησιμοποιήσουμε τις λέξεις του Λόρδου 'Υπατου Αρμοστή, η έλλειψη αυτή οδηγούσε «εις διατήρησιν και απόκρυψιν εις ιδιωτικές κατοικίας συμαντικών και ενίοτε τεραστίων ποσών αυτουσίων νομισμάτων, όπερ παρείχε συχνά αφορμήν εις τρομεράς ληστρικής επιδρομάς των βαρβάρων εξ Αλβανίας».

Στις αρχές της τέταρτης δεκαετίας του 18ου αι η κατάσταση στα Νησιά είχε γίνει εξαιρετικά δυσχερής εξαιτίας της μετά το τέλος των Ναπολεοντείων πολέμων πτώσης των τιμών σε όλα τα είδη, η οποία είχε άμεση σχέση με την άρση της αναγκαστικής κυκλοφορίας στη Μεγ.Βρετανία. Η επάνοδος στο χρυσό κανόνα είχε παγκοσμίως αντιπληθωριστικά αποτελέσματα, και οι φτωχοί χωρικοί της Κέρκυρας ήταν θύματα της κατάστασης αυτής.

Τόση δυστυχία επικρατούσε στα νησιά εκείνη την εποχή ώστε οι χωρικοί αναγκάστηκαν να καταστρέψουν τις φυτείες σταφιδαμπέλων και ελαιώνων για να χρησιμοποιήσουν τα κλίματα και τα αμπέλια ως καύσιμη ύλη. Ζωηρή απεικόνιση της κατάστασης διασώζεται στην αναφορά του τότε Λόρδου Υπατου Αρμοστή, Λόρδου, Nugent, προς το Υπουργείο Αποικιών στο Λονδίνο. Στην πολυσέλιδη αναφορά που έστειλε το Σεπτέμβρη του 1833 ο Αρμοστής ζωγράφιζε με τα πιο μελάνια χρώματα την απελπιστική κατάσταση των φτωχών αγροτών και την ανιέρη εκμετάλλευση των τοκογλύφων που δάνειζαν με τόκο 25-30% και πρόσθετε ότι αναγκάστηκε να προβεί σε μείωση ορισμένων δασμών επί της εξαγωγής εγχώριων προϊόντων για να σώσει τους αγρότες από την πλήρη καταστροφή.

Με σκοπό την επαναφορά στην κυκλοφορία του αποθησαυρισμένου χρυσού και αργύρου, την εξουδετέρωση του μονοπωλίου των εμπόρων αγοραστών σταφίδων και λαδιού και την ανακούφιση του αγροτικού πληθυσμού από το βάρος του τόκου, ο Λόρδος Nugent σχημάτισε κεφάλαιο £ 35.000¹ και χορήγησε καλλιεργητικά δάνεια στους παραγωγούς. Τα δάνεια αυτά χορηγούμενα προς 6% σημείωσαν τεράστια επιτυχία, παρά την ευνόητη δυσφορία που προκάλεσαν στους εμπόρους και τους τοκιστές. Ήταν τόση η επιτυχία ώστε ο Λόρδος Nugent σκέφτηκε να δημιουργήσει μόνιμο εθνικό κεφάλαιο για τη χορήγηση δανείων, τροφοδοτούμενο από το Δημόσιο Ταμείο, την ιδέα του ανέπτυξε εγγράφως προτείνοντας επιπλέον και την έκδοση κρατικού χαρτονομίσματος για τα Νησιά.

Έστειλε υπόμνημα στο Υπουργείο Αποικιών με το οποίο πρότεινε να φυλάγεται ένα μέρος από τα πλεονάσματα του θησαυροφυλακίου των Ιονίων Νήσων ως κάλυμμα για την έκδοση κρατικού χαρτονομίσματος για τη χορήγηση προκαταβολών στους παραγωγούς. Τα χορηγούμενα δάνεια δε θα επιβαρύνονταν με τόκο μεγαλύτερο του 6% πολύ κατώτερο δηλ. του εξοντωτικού τόκου, που ήταν αναγκασμένοι να πληρώνουν οι

¹ Ιονική Τράπεζα: Η Ιστορία της Ιονικής Τράπεζης (1839-1953), σελ.11

καλλιεργητές της Επτανήσου στους εμπόρους και τους τοκιστές. Εξ άλλου η λύση αυτή θα συνέβαλλε και στην ικανοποιητική απόδοση των κρατικών πόρων οι οποίοι διαφορετικά θα παρέμεναν ανεκμετάλλευτοι.

Ένα ακόμη επιχείρημα του Λόρδου για την ίδρυση Τράπεζας ήταν ότι μέσω αυτής θα επανακυκλοφορούσαν τα αποθησαυρισμένα αυτούσια νομίσματα με αποτέλεσμα τη μείωση των επιτοκίων. Έτσι θα αντισταθμίζονταν οι δυσμενείς συνέπειες του συστήματος κληρονομιάς και εγγείου ιδιοκτησίας που ίσχυε προ αμνημονεύτων χρόνων στα νησιά. Πράγματι με το σύστημα εγγείου κτήσεως, γνωστό με το όνομα «Κολονία», οι χωρικοί διατηρούσαν τη γή τους υπό όρους, παρέχοντας στον ιδιοκτήτη δικαίωμα επί του μισού ή ενός τρίτου της παραγωγής. Μετά το θάνατο του καλλιεργητή το δικαίωμα της «κολονίας» μεταβιβαζόταν κατ' ισομοιρία στους γιούς του, με αποτέλεσμα τα κτήματα να μοιράζονται σε αντιοικονομικά μερίδια εις βάρος και του καλλιεργητή και του γαιοκτήμονα. Ο Λόρδος Nugent πίστευε ότι με την τόνωση της κυκλοφορίας που θα επέφεραν τα δημόσια κεφάλαια με χαμηλά επιτόκια θα διευκολυνόταν η εξαγορά της γής και θα αποφεύγονταν οι άσχημες συνέπειες του υφιστάμενου συστήματος της «κολονίας».

Δυστυχώς η πρόταση του αρμοστή Nugent δε βρήκε υποστηρικτές στο Λονδίνο. Δεν πρέπει άλωστε να ξεχνάμε ότι την εποχή εκείνη οι οικονομικοί τραπεζιτικοί κύκλοι της Αγγλίας ήταν αναμειγμένοι στην περίφημη μεταξύ της Τραπεζιτικής (Banking Scholl) και της Νομισματικής Σχολής (Currency School) διαμάχη. Για τη Νομισματική Σχολή η οποία είχε εισδύσει ευρύτατα στους επίσημους κύκλους, το χαρτονόμισμα ήταν ύποπτο και αναθεματιζόταν εκτός αν καλύπτονται κατά 100% από χρυσό.

Το Υπουργείο Αποικιών διαβίβασε την πρόταση στο θησαυροφυλάκιο, όπου και απορρίφθηκε από τους λόρδους επιτρόπους, οι οποίοι δε δέχτηκαν να αναλάβει η βρετανική κυβέρνηση την ευθύνη για

την έκδοση χαρτονομίσματος από την κυβέρνηση των «Ηνωμένων Κρατών των Ιονίων Νήσων».

Το Δεκέμβρη του 1834 ο Λόρδος Nugent παραιτήθηκε από το αξίωμα του. Ο διάδοχος του Σερ Howard Douglas βλέποντας το πάθημα του προκατόχου του άφησε το ζήτημα να ατονήσει. Μάλιστα εγκατέλειψε και το σχέδιο χορήγησης κρατικών δανείων προς τους αγρότες. Λίγο μετά την άφιξη τους στην Επτάνησο η Ιόνιος Βουλή διατύπωσε επισήμως το αίτημα να περιβληθούν τα δάνεια προς τους σταφιδοπαραγωγούς τη μορφή μονίμου θεσμού αλλά ο Σερ Howard Douglas αντέδρασε δηλώνοντας «επειδή είμαι ανέκαθεν αντίθετος προς οιαδήποτε ανάμιξιν της κυβερνήσεως εις εμπορικάς πράξεις κατέστησα σαφές, ότι τοιούτον νομοσχέδιον δεν θα ετύγχανε της επικυρώσεως μου».

Η επαφή του, όμως, με την οικονομική ζωή του τόπου και οι δυσχέρειες που υπήρχαν στην απόδοση των κρατικών πόρων δεν άργησαν να τον πείσουν ότι η ίδρυση τράπεζας ήταν απαραίτητη. Το Δεκέμβρη του 1835 έστειλε αναφορά στο Υπουργείο Αποικιών με την οποία εξηγούσε τους λόγους που επέβαλαν την ίδρυση τράπεζας στα Επτάνησα. Η Τράπεζα θα δεχόταν καταθέσεις, θα δημιουργούσε επίσημο ενχρυσοδανειστήριο και θα χορηγούσε αγροτικά δάνεια².

Το σχέδιο του σερ Howard Douglas βρήκε ευνοϊκή απήχηση στο Λονδίνο. Ο υπουργός Αποικιών λόρδος Clenelg ενθουσιάστηκε. Έκανε μάλιστα και υποδείξεις στο σέρ Douglas σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της τράπεζας.

Τον Ιούνιο του 1837 εκδόθηκε από την Ιονική Νομοθετική Συνέλευση ο νόμος 78/14.6.1837 «περί συστάσεως ανωνύμων εταιριών». Ο νόμος αυτός αποσκοπούσε στην υποστήριξη των εταιριών εκείνων που θα είχαν αντικείμενό τους τη εμπύχωση της γεωργίας και της βιομηχανίας, καθώς και τη βελτίωση της δημόσιας υγείας.

² Ιονική Τράπεζα: Η ιστορία της Ιονικής Τράπεζης (1839-1953) σελ.12-14

Ένα μήνα αργότερα εκδόθηκε ο νόμος 83/26.7.1837 «περί συστάσεων Εθνικής Τράπεζης», ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα των Ηνωμένου Κράτους των Ιονίων Νήσων («Gazzetta Delgi Stati Unitit Delle Isole Ioniè») με τον τίτλο «Ιονική Τράπεζα - Πρόγραμμα». Οι κυριότερες διατάξεις του νόμου 83/26.7.1837 είναι οι εξής:

Η εκδοτική τράπεζα θα φέρει την επωνυμία «Ιονική Τράπεζα» και θα ιδρυθεί στην Κέρκυρα με μετοχικό κεφάλαιο £ 100.000, μοιρασμένο σε 4.000 μετοχές (συμμεθέξεις) αξίας £ 25 η καθεμία. Το ιδρυτικό διάταγμα και ο κανονισμός λειτουργίας της τράπεζας θα εγκριθούν πρώτα από την Ιόνιο βουλή και ύστερα από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

Η Ιονική Τράπεζα θα έχει το δικαίωμα να εκδώσει και να κυκλοφορήσει τραπεζογραμμάτια πληρωτέα τοις μετρητοίς και σε πρώτη ζήτηση. Η αξία του σε καμιά περίπτωση δε θα ξεπερνάει το μισό καταβεβλημένο κεφάλαιο. Κάθε χρόνο στη γενική συνέλευση των μετόχων θα υποβάλλονται αναφορές σχετικά με τις εξαμηνιαίες οφειλές και απαιτήσεις της τράπεζας, την ποσότητα των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων, την ποσότητα των τραπεζογραμματίων που λήγουνκάθε εβδομάδα, καθώς και τα ρευστά διαθέσιμα (μετρητά) που απαιτούνται για την εξαργύρωσή τους. Αντίγραφα των παραπάνω καταστάσεων θα υποβάλλονται στη Βουλή και θα δημοσιεύονται στην Εφημερίδα του Ηνωμένου Κράτους των Ιονίων Νήσων, καθώς και σε μια ή περισσότερες εφημεριδές του Λονδίνου. Η Ιονική Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να παρουσιάζει στη Βουλή παρόμοιους λογαριασμούς σε κάθε αίτησή της.

Παράλληλα με την έκδοση τραπεζογραμματίων, η Ιονική τράπεζα θα εκτελεί τις συνηθισμένες τραπεζικές εργασίες των εμπορικών τραπεζών και θα υποστηρίζει την κτηματική πίστη. Η διεύθυνση της τράπεζας θα ανατεθεί σε συμβούλιο από δώδεκα διευθυντές. Από αυτούς κάθε χρόνο και εναλλάξ θα διευθύνουν μόνο οι τέσσερις, ώστε μέσα σε τρία χρόνια να αλλάζουν όλοι. Οι δύο διευθυντές μπορούν να είναι δημόσιοι υπάλληλοι,

που θα διορίζονται απο την κυβέρνηση, εφόσον η κυβέρνηση αποκτήσει το ένα έκτο του συνόλου των μετοχών της τράπεζας. Οι υπόλοιποι δέκα διευθυντές θα εκλέγονται από τους μετόχους στη γενική συνέλευση «διαζώσης φωνής»³. Κανένας δεν μπορεί να εκλεγεί διευθυντής, αν δεν είναι κάτοχος τουλάχιστον δέκα μετοχών.

Οι μη Κερκυραίοι μέτοχοι μπορούν να ψηφίζουν με επίτροπο. Ο επίτροπος, όμως, πρέπει να είναι και ο ίδιος μέτοχος και να μην αντιπροσωπεύει περισσότερους από πέντε μετόχους. Οι μετοχές της τράπεζας θα είναι μεταβιβάσιμες, αφού προηγουμένως εγκριθεί και καταγραφεί η μεταβίβαση τους από τη διεύθυνση της τράπεζας. Πριν καταβληθεί το πρώτο μέρος στους μετόχους, θα παρακρατηθεί ένα μέρος από τα κέρδη για το σχηματισμό αποθεματικού κεφαλαίου.

Η Ιονική Τράπεζα θα έχει έδρα στην Κέρκυρα, την πρωτεύουσα της Ιονίου Πολιτείας και θα ιδρύσει υποκαταστήματα ή πρακτορεία σε όλα τα Επτάνησα.

Αν σε διάστημα εξήντα ημερών διέκοπτε τις πληρωμές και την εξαργύρωση των τραπεζογραμματίων της, η τράπεζα θα έχανε το εκδοτικό προνόμιο. Η ευθύνη των μετόχων είναι περιορισμένη και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να ξεπεράσει τη συνολική αξία των μετοχών τους.

Ο νόμος 83/26.7.1837 αποτελείται από 20 άρθρα. Η τελευταία παράγραφος γνωστοποιεί στους υποψήφιους μετόχους ότι μπορούν να καταθέσουν αιτήσεις για αγορά μετοχών στα «Υπαρχεία», δηλ. στα γραφεία του διοικητή κάθε νησιού.

Νομοθετώντας τις παραπάνω διατάξεις η Βουλή της Επτανήσου ήθελε να εξασφαλίσει τον εθνικό χαρακτήρα και τον κρατικό έλεγχο της εκδοτικής τράπεζας. Ο πρώτος σκοπός γινόταν πραγματικότητα με την υποχρέωση της εκδοτικής τράπεζας να ορίσει ως έδρα της την Κέρκυρα, πρωτεύουσα της Ιονίου Πολιτείας, και να διαθέσει ένα μέρος από τις μετοχές της στην κυβέρνηση της Επτανήσου. Ο δεύτερος σκοπός

³ Μήτσης Βασιλειος: Το Εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ.16)

μπορούσε να πραγματοποιηθεί με τη συμμετοχή της κυβέρνησης στη διοίκηση της τράπεζας. Οι δύο διευθυντές που θα διορίζονταν από τη κυβέρνηση, θα ασκούσαν κυβερνητικό έλεγχο και επιτήρηση.

Δυστυχώς, η προκήρυξη της 26ης Ιουλίου 1837 για την υποβολή αιτήσεων εγγραφής στο μετοχικό κεφάλαιο της Ιονικής Τράπεζας δε βρήκε ανταπόκριση στο λαό της Επτανήσου. Οι Επτανήσιοι αδιαφόρησαν και το φιλόδοξο σχέδιο για την ίδρυση εκδοτικής τράπεζας, η οποία θα λειτουργούσε με ντόπια κεφάλαια, ναυάγησε.

1.2 Η ίδρυση της Ιονικής Τράπεζας

Μετά την απροθυμία που έδειξαν οι ντόπιοι ο αρμοστής Σερ Howard Douglas σκέφτηκε να αναζητήσει τα απαραίτητα κεφάλαια στο Λονδίνο. Έδωσε οδηγίες στον αντιπρόσωπο της Ιονίου Πολιτείας στο Λονδίνο Σερ Alexander Wood να απευθυνθεί σε τραπεζίτες και εμπόρους του City με σκοπό την ίδρυση τραπεζικής εταιρείας στα Επτάνησα η οποία θα είχε την έδρα της στο Λονδίνο.

Ο Σερ Alexander Wood ήρθε σε επαφή με πολλούς οικονομικούς παράγοντες του City. Μεταξύ άλλων απευθύνθηκε και στο Λονδρέζο τραπεζίτη John Wright ο οποίος διηύθυνε τον τραπεζικό οίκο «John Wright and Co» και εκπροσωπούσε ένα σεβαστό αριθμό Άγγλων κεφαλαιούχων. Εκείνος βρήκε συμφέρουσα την πρόταση και ύστερα από αλληπάλληλες συνεννοήσεις μεταξύ του Σερ Howard Douglas, του Κόμητος Βούλγαρη, προέδρου της Ιονίου Γερουσίας του Σερ Alexander Wood και του John Wright το σχέδιο έλαβε την τελική του μορφή του Ιανουάριο του 1839.

Ακολούθησε ο διορισμός Διοικητικού Συμβουλίου και η σύνταξη και δημοσίευση της προκήρυξης για την εγγραφή στο κεφάλαιο της τράπεζας το οποίο ορίστηκε σε £ 25 η κάθε μία. Κατά το αρχικό σχέδιο η Τράπεζα θα επωνομαζόταν «Ιονική Κρατική Τράπεζα»⁴.

⁴ Ιονική Τράπεζα: Η ιστορία της Ιονικής Τραπεζής (1839-1953), σελ.16-17

Η τράπεζα θα ήταν νομικό πρόσωπο και θα λειτουργούσε με τους νόμους της Ιονίου Πολιτείας σύμφωνα με τους οποίους η ευθύνη των μετοχών περιορίζεται στο ποσό της εγγραφής τους στο ονομαστικό κεφάλαιο. Οι εγγραφόμενοι βάσει του συμφωνητικού της 1ης Φεβρουαρίου 1839 αναλάμβαναν την υποχρέωση ν' αποδεχθούν το περιεχόμενο της προκήρυξης ως προσωρινή συμφωνία, μέχρι τη έκδοση της οικείας Συστατικής Πράξης που θα ρύθμιζε τη θέση της Τράπεζας στη Μεγάλη Βρετανία. Η προκύρξη τόνιζε τα σημαντικά κέρδη που αναμένονταν να προκύψουν από τη χρηματοδότηση του εμπορίου μεταξύ των Ιονίων Νησιών και της Μεγ.Βρετανίας. Εξ' άλλου η γεωγραφική θέση των Νησών, σε σχέση με τη Μεσόγειο, τη Αδριατική και την Ανατολή, αποτελούσε εγγύηση για την επιτυχή ανάπτυξη των εργασιών της Τράπεζας και την επέκταση των δραστηριοτήτων τους.

Η παραπάνω προκήρυξη, είχε πλατιά απήχηση στους Άγγλους κεφαλαιούχους. Τα αποτελέσματα των εγγραφών υπήρξαν ενθαρρυντικά. Τα γραφεία της Τράπεζας εγκαταστάθηκαν στο Aldermanbury και στις 7 Μαρτίου 1839 καταχωρήθηκε στα βιβλία των πρακτικών η πρώτη τραπεζική συναλλαγή. Από τα χρήματα που συγκεντρώθηκαν από τις εγγραφές των μετόχων, ποσό £ 14.000 χορηγήθηκε ως δάνειο στον τραπεζικό οίκο «John Wright and Co», με τόκο 5%.

Έτσι άρχισε η λειτουργία της Ιονικής Τράπεζας στο Λονδίνο. Το επόμενο βήμα ήταν η σύνταξη του καταστατικού, η εγκατάσταση της στα Επτάνησα και η νομική της επικύρωση από τη Βουλή της Επτανήσου. Το Διοικητικό Συμβούλιο στο Λονδίνο αποφάσισε να στείλει στα Επτάνησα δύο παρατηρητές για να εξετάσουν τα πράγματα από κοντά. Οι παρατηρητές, J.Hunter μέλος του Δ.Συμβουλίου της Τράπεζας, και S.Ward προοριζόμενος για επιθεωρητής στα υποκαταστήματα των Ιονίων Νήσων αναχώρησαν για τη Κέρκυρα στις αρχές Μαρτίου 1839 και λίγο μετά την άφιξη τους διαπίστωσαν ότι θα συναντούσαν εντονότερη αντίδραση απ' ότι περίμεναν.

Το 1839 στάθηκε για το λαό της Επτανήσου η αφετηρία του αγώνα για τη απαλλαγή από την αγγλική προστασία. Ο πατριώτης Ανδρέας Μουστοξύδης με υπομνημά του στον Άγγλο αρμοστή σερ Howard Douglas ζητούσε ελευθεροτυπία, ριζική μεταρρύθμιση στο εκλογικό σύστημα και πιο φιλελεύθερο σύνταγμα. Στην Κέρκυρα είχε ξεσπάσει αληθινή συνταγματική θύελλα και εκστρατεία κατά της βρετανικής κυριαρχίας. Η βουλή της Επτανήσου βρισκόταν σε πολιτική διαμάχη με τον αυστηρό και καχύποπτο σερ Howard Douglas ο οποίος προσπαθούσε να μεταβάλει τα Επτάνησα σε βρετανική αποικία.

Ο νόμος για τη ίδρυση της Ιονικής Κρατικής Τράπεζας θα είχε ως αποτέλεσμα την επέκταση της αγγλικής επιρροής στα νησιά του Ιονίου και, όπως ήταν φυσικό, θα έριχνε λάδι στη φωτιά. Μόλις έληξε το πέμπτο κοινοβούλιο και συνεδρίαζε το έκτο, ο σέρ Howard Douglas διαβίβασε στην Ιόνιο Βουλή την αναφορά των Άγγλων κεφαλαιούχων για ίδρυση τράπεζας στα Επτάνησα, με την απαίτηση να εξεταστεί αμέσως και να συζητηθεί το συντομότερο.

Η Βουλή, όμως, αφήφισε την παράλογη απαίτηση του Άγγλου αρμοστή. Αντί να υπακούσει σχημάτισε επιτροπή από μέλη της για να μελετήσει την αναφορά των Άγγλων κεφαλαιούχων και στη συνέχεια να υποβάλει σχετική έκθεση. Ο καιρός περνούσε και οι φιλελεύθερες εκδηλώσεις των Επτανήσιων πατριωτών συνεχίζονταν με μεγαλύτερη ένταση. Η Ιόνιος Βουλή απαιτούσε την τροποποίηση του συντάγματος και ο σερ Douglas οργισμένος διέταξε το κλείσιμο και τη διάλυσή της.

Ο σερ Howard Douglas και οι Άγγλοι κεφαλαιούχοι εκμεταλλεύτηκαν το κλείσιμο της Βουλής και διαβίβασαν την αναφορά για την ίδρυση της Ιονικής Κρατικής Τράπεζας στην «εκλαμπρότατη» Γερουσία, η οποία συνέχιζε κανονικά τη λειτουργία της, όσο καιρό η Ιόνιος Βουλή παρέμενε κλειστή.

Πειθήνιο όργανο του Άγγλου αρμοστή η Γερουσία, αντί να περιμένει τη μελέτη και τα πορίσματα της Βουλής δέχτηκε

πρόθυμα την αναφορά με τις προτάσεις των Άγγλων κεφαλαιούχων και άρχισε τις σχετικές διαπραγματεύσεις.

Το γεγονός τούτο διαδόθηκε στην Κέρκυρα και καταθρούβησε το κοινό. Περισσότερο αναστατώθηκαν οι ντόπιοι κεφαλαιούχοι, οι οποίοι στηριγμένοι στις διατάξεις του νόμου 83 είχαν αρχίσει να συγκεντρώνουν τα απαραίτητα κεφάλαια για την ίδρυση της Ιονικής Τράπεζας. Στη δύσκολη εκείνη προσπάθεια πρωταγωνιστούσε ο κόμης Βιάρος Καποδίστριας. Με δική του πρωτοβουλία κατάφερε να συγκεντρώσει, μόνο στην Κέρκυρα, 40.000 τάληρα. Μάλιστα είχε συντάξει και τον απαραίτητο κανονισμό λειτουργίας της τράπεζας.⁵

Στις 24 Οκτώβρη 1839 η ομάδα του Βιάρου Καποδίστρια υπέβαλε την αναφορά της στη Γερουσία, με την οποία την ενημέρωνε για όλες τις ενέργειές της και τα μέχρι τότε ευχάριστα αποτελέσματα. Οι άνθρωποι του κόμη διαβεβαίωναν ότι ήταν απόλυτα σίγουροι για την επιτυχία της επιχείρησης και ζητούσαν να ανατεθεί σ' αυτούς η ίδρυση της τράπεζας. Όριζαν έδρα της τράπεζας την Κέρκυρα. Ακολουθώντας τις διατάξεις του νόμου 83, προσκαλούσαν την κυβέρνηση να γίνει μέτοχος και να διορίσει τους δύο από τους δώδεκα διευθυντές. Ο περιορισμός του νόμου να μην ξεπερνά το εκδοτικό όριο το μισό μετοχικό κεφάλαιο της τράπεζας, έγινε δεκτός. Επίσης συμφωνήθηκε να υποβληθεί ο κανονισμός της τράπεζας στη Βουλή και στη Γερουσία για έγκριση. Έτσι αναγνωρίζεται στην Ιόνιο Κυβέρνηση το δικαίωμα να ελέγχει τις πράξεις και τις εργασίες της τράπεζας.

Την επόμενη μέρα, 25 Οκτώβρη 1839, δημοσιεύτηκε η απόφαση της Γερουσίας για την ίδρυση της τράπεζας. Η απόφαση φέρει ημερομηνία 23 Οκτώβρη 1839, δηλ. μια μέρα πριν από την υποβολή της αναφοράς της ομάδας το Βιάρου Καποδίστρια. Τούτο δείχνει ότι είναι σκόπιμα προχρονολογημένη. Η Γερουσία έχοντας ως στήριγμα της όχι τον ειδικό νόμο 83 αλλά τον υπ' αριθ. 78/1837 νόμο «περι ανωνύμων εταιριών»,

⁵ Μήτσης Βασιλείος: Το Εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ.20

χορήγησε αντικανονικά στους Άγγλους κεφαλαιούχους το δικαίωμα για την ίδρυση της Ιονικής Τράπεζας⁶

Δε χωράει αμφιβολία ότι η ίδρυση της τράπεζας στηρίχτηκε στο νόμο «Περί ανωνύμων εταιρειών» για να ξεπεραστούν τα εμπόδια που όρθωναν οι διατάξεις των άρθρων 1 και 17 του νόμου 83 για την έδρα της εταιρίας και τη συμμετοχή της κυβέρνησης στη διοίκηση της τράπεζας. Η διοίκηση της Ιονικής Τράπεζας στο Λονδίνο, γνωρίζοντας ότι η απόφαση της Γερουσίας της 23ης Οκτώβρη 1839 ήταν αντισυνταγματική, ζήτησε λίγους μήνες αργότερα από τον αρμοστή σερ Howard Douglas να τη νομιμοποιήσει με πράξη κοινοβουλευτική. Γι' αυτό το σκοπό προστέθηκε στην εμπορική δικονομία της Επτανήσου το άρθρο 536, με το οποίο αναγνωρίστηκαν ως εμπορικές όλες οι πράξεις της Ιονικής Τράπεζας. Έτσι η απόφαση της Γερουσίας αναγνωρίστηκε με πλάγιο τρόπο.

Στο «Θέσπισμα της εκλαμπρότατης Γερουσίας των Ηνωμένων Κρατών των Ιονίων Νήσων», διαβάζουμε ότι η πρόταση των Άγγλων κεφαλαιούχων για τη ίδρυση της Ιονικής Τράπεζας υποβλήθηκε στη Γερουσία από τους δύο παρατηρητές και εκπροσώπους της στα Επτάνησα, του J.Hunter και G.Ward. Ολόκληρο το κείμενο της ιδρυτικής ανώνυμης εταιρίας, η οποία θα ασχολείται με τραπεζικές εργασίες και θα φέρει την επωνυμία «Ιονική Τράπεζα». Η Γερουσία έσβησε από την επωνυμία τη λέξη «Κρατική». Έδρα της Ιονικής Τράπεζας ορίζεται το Λονδίνο. Το κεφάλαιο της φτάνει τις £ 100.000. Το πρώτο υποκατάστημα της τράπεζας στα Επτάνησα θα ιδρυθεί στην πρωτεύουσα του Ιονίου Κράτους, την Κέρκυρα.

Ακόμη χορηγήθηκε στην Ιονική Τράπεζα το αποκλειστικό εκδοτικό προνόμιο για μια εικοσαετία. Το άρθρο 10 έδινε την ευχέρεια στην τράπεζα να ιδρύσει υποκαταστήματα σε όλα τα Επτάνησα. Το άρθρο 11 καθόριζε τη διάρκεια της εκδοτικής τράπεζας σε είκοσι χρόνια και το

⁶ Μήτσης Βασιλείος: Το Εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ.21

άρθρο 14 την υποχρέωνε να δημοσιεύει λογιστική κατάσταση κάθε τριμηνία.

Οι εργασίες της Ιονικής Τράπεζας στα Επτάνησα άρχισαν την 1η Μάρτη 1840. Από την ημέρα εκείνη λογαριάστηκε και η εικοσάχρονη προθεσμία του εκδοτικού της προνομίου. Η λειτουργία της Ιονικής Τράπεζας στην Κέρκυρα το Μάρτη του 1840 στάθηκε η αφετηρία της τραπεζικής πίστης στη νεότερη Ελλάδα. Η πρώτη εκδοτική τράπεζα που λειτούργησε στον ελληνικό χώρο, αγωνίστηκε ηρωικά για να ξεπεράσει τα εμπόδια που συνάντησε στα πρώτα της βήματα. Το μεγαλύτερο εμπόδιο ήταν η αντιπάθεια και το μίσος του λαού της Επτανήσου, που παρακολούσε τις εργασίες της τράπεζας με καχυποψία, εξαιτίας πολιτικών προκαταλήψεων.

Στις 2 Μάρτη 1840 κυκλοφόρησαν από το ταμείο του καταστήματος της Κέρκυρας τα πρώτα αγγλικά μεταλλικά νομίσματα. Ύστερα από προσεκτικό ζύγισμα διαπιστώθηκε ότι είχαν βάρος λιγότερο από το νόμιμο. Σε σύγκριση με τα σελλίνια που κυκλοφορούσαν στην Αγγλία, τα σελλίνια που κυκλοφόρησε η Ιονική Τράπεζα στην Κέρκυρα, κατά την έναρξη των εργασιών της, παρουσίαζαν μια διαφορά γύρω από 7,5% «επί ελαττόν». Η διαφορά μαθεύτηκε με ταχύτητα αστραπής. Ο τύπος τη χαρακτήρισε κατάχρηση και οι οικονομολόγοι της εποχής βρήκαν την ευκαιρία να μιλήσουν για νομισματική ελαστικότητα. Έγιναν οι σχετικές ανακρίσεις και με πρωτοβουλία του «πατέρα της Ιονικής Τράπεζας», αρμοστή σερ Howard Douglas σφραγίστηκαν ο σάκκοι με τα ελαττωματικά νομίσματα και στάλθηκαν πίσω στην Αγγλία.

Στη διάρκεια του 1840 το δίκτυο της Ιονικής Τράπεζας στα Επτάνησα πλασιώθηκε με άλλα δύο καταστήματα. Στις 18 Μάη 1840 πρωτολειτούργησε το κατάστημα Ζακύνθου και στις 10 Αυγούστου 1840 άρχισε τις εργασίες του το κατάστημα Κεφαλονιάς.

Η Ιονική απολάμβανε τα δικαιώματα και τα προνόμια νομικού προσώπου μόνο στα Επτάνησα. Στην Αγγλία δεν είχε αποκτήσει ακόμα

νομική προσωπικότητα. Το καταστατικό της με τα 147 άρθρα καθόριζε ότι η Ιονική Τράπεζα είχε ως κύριο στόχο της την ίδρυση τραπεζών κυκλοφορίας και παρακαταθηκών στα «Ηνωμένα Κράτη των Ιονίων Νήσων», καθώς επίσης και υποκαταστήματα η πρακτορεία των τραπεζών αυτών σε διάφορες χώρες και αγορές που έχουν εμπορικές συναλλαγές με τα Επτάνησα.

Με το θέσπισμα της Γερουσία χορηγήθηκε στην Ιονική Τράπεζα το έκδοτικό προνόμιο, δίχως να οριστεί ανώτατο όριο ποσού. Η Βουλή της Επτανήσου διόρθωσε την παράλειψη με την απόφαση της 21η Ιουνίου 1843, η οποία καθόρισε το ανώτατο όριο κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων στο ύψος του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Ιονικής Τράπεζας, δηλ στις £ 100.000.

Το Γενάρη του 1844 εκδόθηκε στην Αγγλία βασιλικό διάταγμα με το οποίο ρυθμίστηκε η νομική θέση της Ιονικής Τράπεζας στη Μεγάλη Βρετανία. Το βασιλικό διάταγμα υπογράφηκε από τη βασίλισσα Βικτωρία. Η Ιονική Τράπεζα έρχεται τρίτη κατά σειρά (μετά την Τράπεζα της Αγγλίας) στον κατάλογο των αγγλικών τραπεζών που ιδρύθηκαν με βασιλικό διάταγμα⁷.

Το 1844 ρυθμίστηκαν από την αγγλική κυβέρνηση με ειδικό νόμο (Banking Act του 1844 - Robert Peel Act) τα ζητήματα που αφορούσαν στην έκδοση τραπεζικών γραμματίων της Τράπεζας της Αγγλίας. Παράλληλα ρυθμίστηκε και το θέμα που αφορούσε τα τραπεζογραμμάτια της Ιονικής Τράπεζας. Τότε εκδόθηκε το διάταγμα της 2ης Μάρτη, 1844, με το οποίο η αγγλική κυβέρνηση έδωσε άδεια στην Ιονική Τράπεζα να αυξήσει το μετοχικό της κεφάλαιο κατά £ 50.000.

Οι εκκλήσεις των Επτανήσιων μετόχων για την κατάργηση του διπλάσιου της ευθύνης των μετόχων δε βρήκαν ανταπόκριση. Οι βρετανικές αρχές επέμειναν ότι οι μέτοχοι, σε περίπτωση εκκαθάρισης,

⁷ Ιονική Τράπεζα: Η ιστορία της Ιονικής Τράπεζας (1839-1953), σελ.22

ευθύνονταν, στο διπλάσιο της ονομαστικής αξίας των μετοχών, όπως προέβλεπε και το ιδρυτικό βασιλικό διάταγμα.

Στο πρώιμο στάδιο της ιστορίας, της η Ιονική Τράπεζα αντιμετώπισε κίνδυνο από τις συναλλαγματικές διακυμάνσεις που παρουσίαζε κάθε λίγο και λιγάκι το μεξικάνικο δολλάριο. Το νόμισμα αυτό είχε σημαντική κυκλοφορία στα Επτάνησα ένα μεγάλο ποσοστό από τις εμπορικές συναλλαγές γινόταν σε μεξικάνικα δολλάρια. Η ισοτιμία, όμως, του μεξικάνικου δολλαρίου, έναντι της στερλίνας δεν ήταν καθόλου σταθερή, γι' αυτό η υποτίμηση του, το 1844, προκάλεσε αναστάτωση στις συναλλαγές της τράπεζας. Το διοικητικό συμβούλιο σύστησε τότε στον επιθεωρητή των υποκαταστημάτων της Επτανήσου, Αλέξανδρο Χάμιλτον Λόφναν, να γίνονται όλες οι τραπεζικές συναλλαγές σε στερλίνες. Σε όλα τα τραπεζογραμμάτια έπρεπε να αναγράφεται ο όρος ότι είναι πληρωτέα σε στερλίνες, και στο ταμείο της τράπεζας να φυλάγεται όσο το δυνατό μικρότερο απόθεμα από μεξικάνικα δολλάρια.

Τον πρώτο κιόλας χρόνο της λειτουργίας της η Ιονική Τράπεζα παρουσίασε κέρδη £ 10.004 και όρισε μέρισμα 3% πάνω στο αρχικό κεφάλαιο των £ 100.000⁸. Το πρώτο τούτο μέρισμα δεν πληρώθηκε στους μετόχους, αλλά κρατήθηκε για το σχηματισμό του πρώτου αποθεματικού κεφαλαίου. Με το πέρασμα του χρόνου το εμπόριο της Επτανήσου αναπτύχθηκε περισσότερο. Η Ιονική Τράπεζα δεν άργησε να γίνει βασικός συντελεστής της οικονομικής ζωής του τόπου και να βοηθήσει όσο κανείς άλλος στην πρόοδο και στην ευημερία του.

1.3 Η πορεία της Τράπεζας μέχρι το 1860

Αφού ξεπεράστηκαν οι πρώτες δυσκολίες, η Ιονική Τράπεζα ακολουθεί μια σχετικά ομαλή πορεία ανάπτυξης. Εκτός από το Κεντρικό Κατάστημα στην Κέρκυρα και τα δύο Υποκαταστήματα της Ζακύνθου και

⁸ Μήτσης Βασιλείος: Το εκδοτικό προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ.23

της Κεφαλλονιάς τα οποία άρχισαν να λειτουργούν από το Φθινόπωρο του 1840, η Τράπεζα άνοιξε Πρακτορεία στην Αθήνα και την Πάτρα.

Η ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των Νησιών και της Ηπειρωτικής Ελλάδας απαιτούσε επέκταση του δικτύου της Τράπεζας. Η απόφαση που λήφθηκε το 1845 για την εγκακτάσταση των πρακτορείων σε Αθήνα και Πάτρα αποτέλεσε το προίμιο μια μεταγενέστερης περιόδου της ιστορίας της τράπεζας, οπότε το κύριο μέρος του εκτεταμένου δικτύου των Υποκαταστημάτων, Ανταποκριτών και Προκτορείων βρισκόταν στην Ελλάδα.

Η Τράπεζα επίσης τοποθέτησε ειδικούς Πράκτορες στη Βενετία και την Τεργέστη. Η οικονομία βέβαια της Βενετίας, εκείνη την εποχή, είχε αρχίσει να παρακμάζει ύστερα από την ευημερία του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης. Αντίθετα αυξανόταν ολοένα και περισσότερο η οικονομική και εμπορική υπεροχή της Τεργέστης στην Αδριατική. Τα παλιότερα βιβλία πρακτικών της Τράπεζας αναφέρουν πολλές συναλλαγές με τους Πράκτορες της Τεργέστης, στους οποίους συχνά κατέφευγαν τα καταστήματα των Νησιών προκειμένου ν' αντιμετωπίσουν απρόβλεπτη ζήτηση αργυρών δολλαρίων και προς τους οποίους διοχεύτευαν πλεονάσματα του ίδιου νομίσματος. Και όσο το εμπόριο των Νησιών αναπτυσσόταν, επεκτεινόταν η τράπεζα, για την καλύτερη διεξαγωγή των εργασιών της τοποθέτησε ανταποκριτές σε όλη την Ευρώπη. Η πρόοδος που σημείωσε η Τράπεζα φαίνεται από τα κέρδη που όπως αναφέραμε παρουσίασε πρώτο χρόνο λειτουργίας της.

Έτσι λοιπόν η Τράπεζα βρέθηκε σε πολύ ισχυρή θέση όταν ξέσπασαν οι μεγάλες θύελλες του 1848, της χρονιάς των πολιτικών επαναστάσεων και του οικονομικού πανικού ο οποίος εξαπλώθηκε σε όλη την Ευρώπη. Και παρόλο που τα Νησιά εξαιτίας της Βρετανικής κυριαρχίας απέφυγαν τη αναταραχή, οι φήμες από το εξωτερικό ήταν αρκετές για να προκαλέσουν αθρόες αναλήψεις καταθέσεων από το Υποκάστημα της Κεφαλλονιάς. Η κατάσταση αντιμετωπίστηκε με

επιτυχία χάρη και στη βοήθεια των τοπικών εμπόρων, οι περισσότεροι από τους οποίους ήταν και μέτοχοι της Τράπεζας.

Η προθυμία των τοπικών οικονομικών παραγόντων να βοηθήσουν την Τράπεζα δείχνει ότι είχε κερδίσει την εκτίμηση του πληθυσμού παρά τις πολιτικές αναταραχές και προκαταλήψεις που επικράτησαν κατά την ίδρυσή της.

Μια άλλη σοβαρότερη ομαδική ανάληψη καταθέσεων σημειώθηκε στο Κατάστημα της Κέρκυρας το Σεπτέμβρη του 1851. Η χρονιά αυτή ήταν δύσκολη για τα Νησιά και σηματοδεύτηκε από πτωχεύσεις πολλών εμπόρων. Ο κλονισμός της πίστης επέφερε σημαντικές αναλήψεις καταθέσεων και εξαργύρωση των τραπεζογραμματίων της Τράπεζας. Και αυτό το κρούσμα όπως και εκείνο που σημειώθηκε το 1857 μετά την καταστροφή της σοδειάς σταφίδων στη Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά αντιμετωπίστηκαν με επιτυχία. Όμως αυτά είναι μεμονωμένα περιστατικά στην παλιότερη περίοδο της ιστορίας της Τράπεζας η οποία γενικώς ακολουθούσε μια ομαλή πορεία προόδου. Και φυσικά δεν υπάρχει καλύτερη απόδειξη της ρευστότητας και ευρωστίας μιας Τράπεζας από την ικανότητα της να ανταπεξέλθει με αδιαφιλονίκητη επιτυχία στην αθρόα ζήτηση καταθέσεων και εξαργύρωση τραπεζογραμματίων.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι τα δάνεια «επί υποθήκη ακινήτων», αν και είχαν τόκο 8% και συνοδεύονταν από φορτικά προνόμια (πλειστηριασμός, προσωπική κράτηση), αποδείχτηκαν σωτήρια και ευεργετικά για τον πληθυσμό της Επτανήσου. Γλίτωσαν τον έμπορο και τον ιδιοκτήτη από τα αρπακτικά νύχια του τοκογλύφου, δυνάμωσαν τη δημόσια πίστη, ζωντάνεψαν το εμπόριο και διευκόλυναν τις συναλλαγές. Ο επιβαρυντικός τόκος και τα φορτικά προνόμια μετριάζονταν από την ψυχική αγαθότητα και τη φιλανθρωπία των περισσότερων διευθυντών των υποκαταστημάτων της τράπεζας στην Κέρκυρα, στην Κεφαλονιά και στη Ζάκυνθο. Σε αμέτρητες περιπτώσεις οι διευθυντές των παραπάνω υποκαταστημάτων έρχονταν σε συμβιβασμό με τους οφειλέτες της

τράπεζας, τους έκαναν πολλές ευκολίες και μερικές φορές τους χάριζαν όχι μόνο τους τόκους, αλλά και ένα μέρος από τα κεφάλαια που χρωστούσαν. Άλλοτε πάλι τους ξαναπουλούσαν σε τιμές προσιτές τα κτήματα εκείνα που είχαν κατακυρωθεί στην τράπεζα λόγω οφειλών, για να μπορέσουν να εξοφλήσουν τα χρέη τους. Δε χωράει αμφιβολία ότι η Ιονική Τράπεζα κατά την πρώτη περίοδο της ιστορίας της ωφέλησε και ευεργέτησε τα Επτάνησα. Αυτό κανείς δεν μπορεί να το αμφισβητήσει, δίχως να δείξει αδικαιολόγητη εμπάθεια και ανευλάβεια απέναντι στην ιστορική αλήθεια. Στη διάρκεια του Ανατολικού πολέμου (1851-1854) παρατηρήθηκε στα Επτάνησα μεγάλη έλλειψη σιταριού. Η κυβέρνηση συγκρότησε τότε ειδική επιτροπή, «επί των σιτηρών» που είχε ως αποστολή της την εξοικονόμηση των απαραίτητων κεφαλαίων για την προμήθεια μεγάλων ποσοτήτων σιταριού, ώστε να γλυτώσει ο λαός της Επτανήσου από την πείνα. Η επιτροπή χτύπησε πολλές πόρτες για να δανειστεί τα απαραίτητα κεφάλαια. Δυστυχώς, τις βρήκε όλες κλειστές και αμπαρωμένες. Μόνο η Ιονική Τράπεζα δέχτηκε πρόθυμα να της δανείσει τα αναγκαία χρήματα. Στην έκθεση της επιτροπής, που φέρει ημερομηνία 21 Οκτώβρη 1854, διαβάζουμε τα εξής: «Η επιτροπή, στερούμενη των χρηματικών μέσων, εξήτησε κατά νόμον έντοκα δάνεια και εν μέρει έτυχε του σκοπού της διά της μόνης συνδρομής της Ιονικής Τράπεζης»⁹. Το 1855, όταν η χολέρα θέριζε το λαό της Επτανήσου, η Ιονική Τράπεζα πρόσφερε άτοκο δάνειο στην κυβέρνηση για τη θεραπεία, την περίθαλψη και τη διατροφή του άρρωστου πληθυσμού της Επτανήσου. Τα παραπάνω περιστατικά δείχνουν ολοφάνερα ότι από τα πρώτα κιάλας βήματα της η Ιονική Τράπεζα συμπαραστάθηκε στο λαό της Επτανήσου και του συμπεριφέρθηκε με στοργή και καλωσύνη. Παρά τις ευεργεσίες της όμως, η Ιονική δέχτηκε πολλές και άγριες επιθέσεις από τους ντόπιους. Όλες ξεκινούσαν από κάποιο αβάσιμο φόβο ή από τη μανία της εκδίκησης εξαιτίας πολιτικών προκαταλήψεων. Τελικά κατάφερε να

⁹ Μήτσης Βασιλείος: Το Εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ.25

αντέξει, να διατηρήσει απείραχτα τα κεφάλαια της και να στερεώσει ακόμα περισσότερο τη τραπεζική πίστη.

Η εκτίμηση που είχε κερδίσει η Τράπεζα στα Νησιά φαίνεται και από τις συζητήσεις του Κοινοβουλίου των Ιονίων Νήσων, όταν το 1860 είχαν εμπνεύσει τα προνόμια της Τράπεζας και ζητήθηκε η ανανέωση τους. Η ανανέωση παραχωρήθηκε χωρίς καμμία αντίρηση για ακόμη 20 χρόνια.¹⁰ Πριν την απόφαση της Ιονίου Γερουσίας για τη ανανέωση των προνομίων της Τράπεζας, η οποία λήφθηκε στις 5 Απριλίου 1860, προηγήθηκε το Φεβρουάριο του ίδιου έτους η ψήφιση από την Ιόνιο Βουλή γενικού τραπεζικού νόμου ο οποίος για πρώτη φορά όριζε το μεταλλικό κάλυμμα για την έκδοση τραπεζογραμματίων της Τράπεζας στο 1/3 της κυκλοφορίας. Ο νόμος όριζε επίσης ότι τα τραπεζογραμμάτια της Τράπεζας δε θα ήταν υποχρεωτικά δεκτά στις συναλλαγές. Ενδιαφέρουσα προϋπόθεση από την οποία εξαρτήθηκε η ανανέωση των προνομίων της Τράπεζας αποτελεί η αξίωση, ο Επιθεωρητής και ο Γενικός Δ/ντης της Τράπεζας να κατοικούν μόνιμα στην Κέρκυρα. Ταυτόχρονα αποτελεί και αποδείξη ότι οι κάτοικοι των Νησιών θεωρούσαν την Τράπεζα δική τους.

1.4 Η παραχώρηση της Επτανήσου στην Ελλάδα και η επίδρασή της στη λειτουργία της Ιονικής Τράπεζας.

Το 1854 ήταν χρονιά σημαντική για την ιστορία της Τράπεζας. Με τη συνθήκη του Λονδίνου που υπογράφηκε την 29 Μαρτίου 1864, μεταξύ Μεγ.Βρετανίας, Γαλλίας, Ρωσίας, Ελλάδας, τα Ιόνια Νησιά παραχωρούνταν στην Ελλάδα. Υστέρα από μισό αιώνα αποδοτικής συνεργασίας στη διακυβέρνηση των Νησιών, η Μεγ.Βρετανία παραιτούνταν οικειοθελώς από την επικυριαρχία της, παρακινούμενη από το πνεύμα φιλελευθερισμού το οποίο ενσάρκωναν ο τότε Πρωθυπουργός Λόρδος Palmerston και ο Υπουργός Οικονομικών Gladstone. Σύμφωνα με

¹⁰ Ιονική Τράπεζα: Η ιστορία της Ιονικής Τράπεζας (1839-1953), σελ.29

τις διατάξεις του άρθρου 7 το ελληνικό κράτος αναλάμβανε την ευθύνη για τις νόμιμες συμβάσεις και το δημόσιο χρέος της Επτανήσου και την υποχρέωση να παραμείνουν σεβαστά τα προνόμια που χορηγήθηκαν στην Ιονική Τράπεζα από την προηγούμενη κυβέρνηση.

Η μεταβολή του πολιτικού καθεστώτος των Νησιών εξαιτίας της παραχωρήσεως του, επηρέασε σημαντικά την Ιονική Τράπεζα. Οι εμπορικές σχέσεις των Νησιών με την Ελλάδα έγιναν στενότερες και στάθηκαν αφορμή να επεκτείνει η Τράπεζα το δίκτυό της. Τα Πρακτορεία Αθηνών και Πατρών έγιναν Υποκαταστήματα και το 1873 το Κατάστημα της Αθήνας έγινε το Κεντρικό Κατάστημα της Τράπεζας στην Ελλάδα αυτή του Καταστήματος στην Κέρκυρα.

Από συναλλαγματική άποψη η ένωση με την Ελλάδα επέδρασε ανασταλτικά στις εργασίες της Ιονικής Τράπεζας. Στα Επτάνησα δεν αντιμετώπιζε προβλήματα με το συνάλλαγμα. Η στερλίνα, η βασική νομισματική μονάδα της Επτανήσου, ήταν σταθερή, και τα τραπεζογραμμάτια της Ιονικής δολλάρια «καλονάτα», βρίσκονταν σε ισοτιμία με τα ασημένια τάληρα της Μαρίας - Θηρεσίας¹¹.

Αντίθετα η δραχμή παρουσίαζε συχνά μεγάλες διακυμάνσεις και η αστάθεια της τιμής της δημιουργούσε στην Ιονική Τράπεζα σοβαρά συναλλακτικά προβλήματα. Μετά την ένωση καθορίστηκε για κάθε ασημένιο δολλάριο της Επτανήσου η σταθερή τιμή των 6 δραχμών. Η δραχμή όμως συχνά έχανε την παραπάνω ισοτιμία. Οι πολιτικές ταραχές, τα επαναστατικά κινήματα και οι συχνοί πόλεμοι, με την Τουρκία οδηγούσαν στην υποτίμηση της χάρτινης δραχμής έναντι του χρυσού. Άλλοτε πάλι οι προσωρινές κυβερνήσεις επέβαλλαν αναγκαστική κυκλοφορία οπότε το ελληνικό νόμισμα δεν ήταν καθόλου μετατρέψιμο.

Αμέσως μετά την ένωση η καταστατική βάση της Τράπεζας φάνηκε να κλονίζεται. Ευτυχώς στις 17 Ιουνίου 1864 δημοσιεύτηκε ο νόμος Ν', με τον οποίο κυρώθηκε η συνθήκη της Ένωσης, έγιναν σεβαστά προνόμια

¹¹ Ιονική Τράπεζα: Η ιστορία της Ιονικής Τραπεζής (1839-1953), σελ.32

και οι υποχρεώσεις της Ιονικής Τράπεζας και ρυθμίστηκε η θέση της στο ελληνικό βασίλειο ως ανώνυμης εταιρείας. Τέλος ανανεώθηκε το εκδοτικό προνόμιο της Τράπεζας και ορίστηκε ότι το ανώτατο εκδοτικό όριο θα διατηρούνταν σε ποσό ίσο προς το κεφάλαιο της.

Το εκδοτικό προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας στάθηκε αιτία για προστριβές με την Εθνική Τράπεζα, η οποία από τις 19 Αυγούστου 1841 είχε το εκδοτικό προνόμιο για όλο το ελληνικό κράτος, εκτός από τα Επτάνησα. Η παραχώρηση της Επτανήσου στην Ελλάδα δημιούργησε πρόβλημα δυαδικής εκδοτικής εξουσίας και τα δύο εκδοτικά πιστωτικά ιδρύματα βρέθηκαν πολλές φορές σε διαμάχη. Ο ανταγωνισμός της Ιονικής ήταν ζημιογόνος για την Εθνική. Το εκδοτικό προνόμιο της Ιονικής υπονόμει σε κάποιο βαθμό το εκδοτικό προνόμιο της Εθνικής.

Το πρόβλημα λύθηκε με διαπραγματεύσεις, στις οποίες η Ιονική Τράπεζα εκπροσωπήθηκε με επιτυχία από το σύμβουλο Οράτιο Λουντ (J.Horatio Lloyd). Η διοίκηση της Ιονικής από το Λονδίνο πρότεινε στη διοίκηση της Εθνικής τη συγχώνευση των δύο τραπεζών, ώστε να σταματήσουν μιά για πάντα οι προστριβές ανάμεσα στα δύο πιστωτικά ιδρύματα. Η Εθνική Τράπεζα αρνήθηκε τη συγχώνευση.

Οι διαπραγματεύσεις με την Εθνική κατέληξαν στην παρακάτω συμφωνία:

Η Ιονική Τράπεζα διατηρούσε ουσιαστικά το μονοπώλιο των τραπεζικών εργασιών στα Επτάνησα. Ταυτόχρονα είχε την ελευθερία να εξαπλωθεί στην υπόλοιπη Ελλάδα με τη συγκατάθεση της Εθνικής, δηλ. προκειμένου να ιδρύσει υποκατάστημα σε οποιαδήποτε πόλη, όπου υπήρχε υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας, έπρεπε πρώτα να πάρει τη συγκατάθεση της Εθνικής.

Με το Β.Δ της 21ης Μάη 1868 πραγματοποιήθηκε νέα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Ιονικής κατά £ 52.817. Το ίδιο διάταγμα έδωσε στην Ιονική το δικαίωμα να αυξήσει την κυκλοφορία των τραπεζογραμματίων της κατά £50.000 αναλαμβάνοντας την υποχρέωση να

διατηρεί σε μετρητά ποσότητα ίση με το ένα τρίτο των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων της¹².

Το Δεκέμβρη του 1868 η Κυβέρνηση Βούλγαρη απαίτησε από τις δύο εκδοτικές τράπεζες, Εθνική και Ιονική, τη χορήγηση δανείου 28 εκατομμυρίων δραχμών, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις έκτακτες στρατιωτικές και ναυτικές ανάγκες της Κρητικής επανάστασης. Τότε οι δύο εκδοτικές τράπεζες λησμόνησαν αμέσως τον ανταγωνισμό και τις προστριβές τους, συμφιλιώθηκαν και σχημάτισαν κοινό μέτωπο για την προστασία των συμφερόντων τους.

Με το Β.Δ της 21ης Δεκέμβρη 1868 η κυβέρνηση Βούλγαρη υποχρέωσε την Εθνική Τράπεζα να διαθέσει στο δάνειο των 28 εκατομμυρίων δραχμών όλα τα «εντόκως ή απόκως και υφ' οποιουσδήποτε όρους και προορισμόν παρά τη τραπεζή εκ κληροδοτημάτων ευρισκόμενα κεφάλαια».¹³ Ο διοικητής της Εθνικής Τράπεζας Γεώργιος Σταύρου αρνήθηκε τέτοιου είδους δανεισμό. Τότε η κυβέρνηση, για να εκβιάσει την Εθνική Τράπεζα, έβγαλε διάταγμα, στις 23 Δεκέμβρη 1868, με το οποίο επέτρεπε την έκδοση «καϊμέδων»¹⁴ δηλ. χαρτονομισμάτων με δικαίωμα αναγκαστικής κυκλοφορίας.

Η απειλή της κυβέρνησης πέτυχε. Η αγορά πανικοβλήθηκε. Τα καταστήματα της Εθνικής και της Ιονικής πλημμύρισαν από κόσμο που ζητούσε να εξαργυρώσει τα τραπεζογραμμάτια τους από φόβο μήπως χάσουν την αξία τους μετά την αναγκαστική κυκλοφορία του νέου χαρτονομίσματος από την κυβέρνηση.

Ο τότε γενικός διευθυντής της Ιονικής στην Ελλάδα Κάρολος Μέρλιν κινήθηκε δραστήρια, για να προστατέψει τα συμφέροντα της Τράπεζας από την επιβολή της αναγκαστικής κυκλοφορίας. Συνεργάστηκε στενά με το συμβούλιο της Εθνικής Τράπεζας, το οποίο συγκρότησε γι' αυτό το σκοπό ειδική επιτροπή από τους Λέοντα, Μελά, Παύλο Καλλιγιά

¹² Μήτσης Βασίλειος: «Το εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920)», σελ.44

¹³ Μήτσης Βασίλειος: Το εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ.45

¹⁴ Μήτσης Βασίλειος: Το εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ 45

και Κωνσταντίνο Πλατή. Από κοινού, Εθνική, και Ιονική, ήρθαν σε διαπραγματεύσεις με την κυβέρνηση Βούλγαρη. Ο διαπραγματεύσεις κράτησαν τέσσερις ολόκληρες ημέρες. Τελικά έληξε η ανωμαλία και στις 30 Δεκέμβρη 1868 υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ κυβέρνησης και εκδοτικών τραπεζών για τη συνολομολόγηση δανείου 21.000.000 δραχμών και για την αναγκαστική κυκλοφορία των χαρτονομισμάτων τους.

Με το Β.Δ. της 30ης Δεκέμβρη 1868 ρυθμίστηκαν τα παρακάτω ζητήματα:

- 1) Αποσύρθηκε το από 23.12.1868 Β.Δ, που αφορούσε στην έκδοση «καϊμέδων»
- 2) Οι εκδοτικές τράπεζες δάνεισαν στην κυβέρνηση τα εξής ποσά:

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Εθνική	4.000.000	10.000.000	14.000.000
Ιονική	2.000.000	5.000.000	7.000.000
Σύνολο	6.000.000	15.000.000	21.000.000

3) Δόθηκε αναστολή στην εξαργύρωση τραπεζογραμματίων και ταυτόχρονα ίσχυσε η αναγκαστική κυκλοφορία για τα τραπεζογραμμάτια των δύο εκδοτικών τραπεζών σε όλο το κράτος και όχι μόνο μέσα στα τυπικά όρια του προνομίου κάθε εκδοτικής τράπεζας, όπως γινόταν πριν.

4) Ρυθμίστηκε το ύψος κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων στη διάρκεια της αναγκαστικής κυκλοφορίας. Η Εθνική μπορούσε να κυκλοφορήσει τραπεζογραμμάτια συνολικού ποσού 36 εκατομμυρίων δραχμών και η Ιονική μέχρι ποσού 12 εκατομμυρίων δραχμών. Στα παραπάνω όρια συμριλαμβάνονται και τα ποσά που δάνεισαν οι δύο εκδοτικές τράπεζες στην κυβέρνηση.

Τελικά η Ιονική Τράπεζα βγήκε κερδισμένη από την περιπέτεια της αναγκαστικής κυκλοφορίας. Τα τραπεζογραμμάτια της, παίρνοντας για πρώτη φορά το βάπτισμα της αναγκαστικής κυκλοφορίας, απέκτησαν την πολύτιμη ιδιότητα να είναι υποχρεωτικά δεκτά στις συναλλαγές, όπως ακριβώς και τα τραπεζογράμματα της Εθνικής Τράπεζας.

Στη διάρκεια της αναγκαστικής κυκλοφορίας η Ιονική έκανε χρήση των προνομίων της με χαρακτηριστική βρετανική περίσκεψη. Χαλαρώνοντας λίγο τους όρους, με τους οποίους γίνονταν οι χορηγήσεις προς τους πελάτες, η Ιονική Τράπεζα θα μπορούσε εύκολα να αυξήσει το ανώτατο όριο κυκλοφορίας και να διογκώσει τα κέρδη της. Τέτοια τακτική, όμως δεν κρίθηκε σκόπιμη. Το διοικητικό συμβούλιο στο Λονδίνο αντέδρασε κατηγορηματικά και τα αγαθά αποτελέσματα της συνετής και συντηρητικής πολιτικής δεν άργησαν να φανούν. Στις 15 Ιουλίου 1870, όταν καταργήθηκε η αναγκαστική κυκλοφορία από την ελληνική κυβέρνηση, τα τραπεζογραμμάτια της Ιονικής απέφυγαν κάθε σοβαρή υποτίμηση και ξαναβρήκαν εύκολα την ισοτιμία τους στην πράξη.

Στις 8 Απρίλη 1869 δημοσιεύτηκε βασιλικό διάταγμα, το οποίο περιόρισε τα ποσά που δανείστηκε η κυβέρνηση από τις δύο εκδοτικές τράπεζες, καθώς και το ανώτατο όριο κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων. Η κυβέρνηση περιόρισε τα προς αυτήν δάνεια, της μεν Εθνικής σε δύο εκατομμύρια δραχμές σε μεταλλικό και 6 εκατομμύρια σε τραπεζογραμμάτια, της δε Ιονικής σε 1.000.000 δραχμές σε μεταλλικό και 9.000.000 σε τραπεζογραμμάτια. Το ανώτατο όριο κυκλοφορίας περιορίστηκε για τα τραπεζογραμμάτια της Εθνικής σε 30 εκατομμύρια δραχμές, και της Ιονικής σε 9 εκατομμύρια δραχμές¹⁵.

Η άρση της αναγκαστικής κυκλοφορίας έγινε με το Β.Δ. της 14ης Μάη 1870. Με το ίδιο διάταγμα η κυβέρνηση ανέλαβε να εξοφλήσει το δημόσιο χρέος προς τις δύο εκδοτικές τράπεζες στις 15 Ιουλίου 1870. Από

¹⁵ Μήτσης Βασίλειος: Το Εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ.46

την παραπάνω ημερομηνία έπαψαν να ισχύουν τα βασιλικά διατάγματα περί αναγκαστικής κυκλοφορίας.

Η υποτίμηση του αργύρου έναντι του χρυσού, στα μέσα του 1875 δυσκόλεψε τις συναλλαγές και στάθηκε αφορμή να εισαχθούν στην Ελλάδα μεγάλες ποσότητες αργυρών νομισμάτων ξένων χωρών. Τα περισσότερα από αυτά δεν κυκλοφορούσαν νόμιμα σε κανένα κράτος της Ευρώπης. Γι' αυτό το λόγο η κυκλοφορία τους έβλαπτε τα συμφέροντα όχι μόνο του δημοσίου αλλά και των ιδιωτών. Με το Β.Δ της 29ης Μάρτη 1876 η κυβέρνηση απαγόρευσε στα δημόσια ταμεία να δέχονται ασημένια νομίσματα ξένων χωρών, εκτός της Γαλλίας, Ιταλίας, Βελγίου, και Ελβετίας, με τις οποίες η Ελλάδα συνδεόταν με νομισματική σύμβαση.

Η Ιονική Τράπεζα, η οποία μέχρι τότε τηρούσε ο μεταλλικό της αποταμίσμα σε αυστριακά τάληρα Μαρίας Θηρεσίας (Imperial Maria Teresa) και μεξικάνικα δίστηλα (collonatti) ζήτησε από την κυβέρνηση προθεσμία μέχρι την 1η Αυγούστου 1876 για την αντικατάσταση των νομισμάτων της. Η προθεσμία παραχωρήθηκε. Η Ιονική αντικατέστησε τα τραπεζογραμμάτια της, που ήταν τυπωμένα σε δολλάρια «κολονάτα», με νέα, τα οποία είχαν ως βάση τους τη νέα δραχμή, και τα ξένα ασημένια νομίσματα με ελληνικά ασημένια πεντάδραχμα.

Στη διατίμηση των νομισμάτων, που έγινε από την κυβέρνηση το 1876 και 1877, το δίστηλο από δραχμές 6 έπεσε στις 5,80. Εφαρμόζοντας το νόμο κατά γράμμα, η Ιονική Τράπεζα ελάττωσε την αξία του δίστηλου για όλες γενικά τις οφειλές της σε δραχμές 5,80. Την ίδια ελαττωμένη τιμή προσδιόρισε και για το σύνολο των δίστηλων που βρίσκοναν στα χέρια της. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα ίδια δίστηλα στις προηγούμενες συναλλαγές της τα είχε υπολογίσει προς 6 δραχμές. Η υποτίμηση αυτή είχε ως αποτέλεσμα να εξαργυρωθούν γραμμάτια των πέντε δίστηλων αντί 29 δραχμών, ενώ η Ιονική είχε λάβει γι' αυτά 30 δραχμές. Επίσης γραμμάτια των 2 δίστηλων, για τα οποία η Ιονική είχε λάβει 12 δραχμές, εξαργυρώθηκαν προς 11,60 δραχμές. Το γεγονός προκάλεσε την

αγανάκτηση του κοινού, που κίνησε πολλές δίκες σε βάρος της τράπεζας. Οι αποφάσεις όλων των δικαστηρίων, χωρίς να εξαιρείται ούτε ο Άρειος Πάγος, χαρακτήρισαν άδικη την παρακράτηση της διαφοράς και η τράπεζα υποχρεώθηκε στο εξής να εξαργυρώνει τα δίστηλα στην αρχική τους τιμή.

Στο ίδιο χρονικό διάστημα (1876-1877) η Ιονική αύξησε τις προσπάθειες της για την είσπραξη των οφειλών. Σταμάτησε εντελώς η χορήγηση δανείων σε ιδιοκτήτες, ενώ αντίθετα, αυξήθηκε σημαντικά η χρηματοδότηση των εμπόρων. Οι διευθυντές των υποκαταστημάτων της Ιονικής στα Επτάνησα, εφαρμόζοντας με ευλάβεια και κατά γράμμα τις εντολές που έπαιρναν από τη διοίκηση του Λονδίνου (της «Λόντρας», όπως έλεγαν οι ντόπιοι), τηρούσαν απαρασάλευτα τη νεά τακτική της τράπεζας, που κλόνισε κάπως τη δημόσια πίστη. Ιδιοκτήτες με περιουσιακά στοιχεία που ξεπερνούσαν σε αξία τις 100.000 τάληρα, δεν μπορούσαν να δανειστούν μεγάλα ποσά. Αρκετοί από αυτούς αποδείχτηκαν αφερέγγυοι. Πτώχευαν σκόπιμα και η τράπεζα ζημιωνόταν ολόκληρα τα ποσά που τους δάνεισε. Άλλοτε πάλι οι ιδιοκτήτες δανείζονταν από εμπόρους με βαρύ τόκο τα χρήματα που αρνήθηκε σ' αυτούς η τράπεζα, αλλά τα χορήγησε πρόθυμα στο μεγαλέμπορο τοκογλύφο και μάλιστα με τόκο χαμηλότερο.

1.5 Αλλαγή επωνυμίας και παραίτηση από το «Βασιλικό Χάρτη»

Τα γεγονότα που προκάλεσε η Ανατολική κρίση (1875-1878), δηλ. η βουλγαρική εξέγερση, η επανάσταση του Μαυροβουνίου, ο σερβοτουρκικός πόλεμος και ο ρωσοτουρκικός ξύπνησαν τους εθνικούς πόθους των Ελλήνων. Τα διάφορα εθνικά σωματεία δραστηριοποιήθηκαν για την προετοιμασία επαναστατικών πυρήνων στις υπόδουλες ελληνικές επαρχίες και για τον εξοπλισμό ανταρτικών σωμάτων. Η κυβέρνηση Κουμουνδούρου ψήφισε νομοσχέδιο για την πολεμική προετοιμασία της χώρας και εγκρίθηκε η σύναψη δημοσίου δανείου 10 εκατομμυρίων δραχμών. Παρ' όλες τις προσπάθειες το δημόσιο δάνειο δεν απέφερε παρά

μόνο 5.879.970 δραχμές. Μετά τη σύσταση της «οικουμενικής» κυβέρνησης, το Μάη του 1877, με πρωθυπουργό τον ήρωα της επανάστασης του 1821 Κωνσταντίνο Κανάρη, και την εντύπωση που προκλήθηκε για άμεση εμπλοκή της χώρας σε πόλεμο με την Τουρκία, υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ των εκδοτικών τραπεζών (Εθνικής και Ιονικής) και κυβέρνησης για τη σύναψη νέου δανείου 20.000.000 δραχμών και επαναφορά της αναγκαστικής κυκλοφορίας¹⁶.

Οι εξαιρετικά κρίσιμες περιστάσεις, ανάγκασαν τις δύο εκδοτικές τράπεζες να συμπράξουν στην εφαρμογή του μέτρου της αναγκαστικής κυκλοφορίας, το οποίο «επεβάλλετο εξ υψίστου εθνικού καθήκοντος». Ύστερα από σύντομες διαπραγματεύσεις υπογράφηκε στις 19 Ιουνίου 1877 η σχετική σύμβαση, με την οποία δόθηκε αναστολή στην εξαργύρωση των τραπεζογραμματίων των δύο εκδοτικών τραπεζών και διατάχθηκε η αναγκαστική κυκλοφορία τους. Ο δύο εκδοτικές τράπεζες δάνεισαν στην κυβέρνηση 20 εκατομμύρια παλιές δραχμές. Αναλυτικότερα, η Εθνική δάνεισε 14 εκατομμύρια (7 σε μεταλλικό και 7 σε χαρτονόμισμα) και η Ιονική 6 εκατομμύρια (3 σε μεταλλικό και σε 3 χαρτονόμισμα). Η ίδια σύμβαση καθόρισε και το ανώτατο όριο κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων για κάθε έκδοτική τράπεζα, όσον καιρό θα κρατούσε η αναγκαστική κυκλοφορία. Σύμφωνα με το τέταρτο άρθρο της σύμβασης της 19ης Ιουνίου 1877, η Εθνική μπορούσε να έχει σε κυκλοφορία χαρτονομίσματα μέχρι ποσού 47 εκατομμυρίων, ενώ η Ιονική μέχρι 12 εκατομμύρια.

Η αναγκαστική κυκλοφορία είχε μεγαλύτερη διάρκεια από εκείνη που ίσχυσε 7 χρόνια πριν. Συγκεκριμένα κράτησε από τις 16 Ιουνίου 1877 μέχρι τις 31 Δεκέμβρη 1884, δηλ. 7 χρόνια, 6 μήνες και 15 ημέρες.

Η συχνή επιβολή της αναγκαστικής κυκλοφορίας δημιουργούσε σοβαρά προβλήματα στην Ιονική. Τα διατάγματα των ελληνικών κυβερνήσεων την κάλυπταν έναντι της ελληνικής νομοθεσίας, δεν την

¹⁶ Μήτσης Βασιλείος. Το Εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ.64

εξασφάλιζαν, όμως έναντι της αγγλικής νομοθεσίας. Τα διατάγματα των ελληνικών κυβερνήσεων, για παράδειγμα, ρύθμιζαν το ανώτατο εκδοτικό όριο της τράπεζας ανάλογα με τις δανειστικές ανάγκες. Αντίθετα, ο βρετανικός νόμος περιόριζε το ανώτατο εκδοτικό όριο στο ύψος του μετοχικού κεφαλαίου. Η σύμβαση της 2ης Απρίλη 1880 με τη σειρά της μεγάλωσε τις δυσκολίες, γιατί άλλαξε ριζικά τους αρχικούς όρους εργασιών της τράπεζας. Το προνόμιο της έγινε απλό εκδοτικό δικαίωμα, προστέθηκε ο κρατικός έλεγχος, ρυθμίστηκε η διαδικασία του ενεχύρου και γενικά η Ιονική τοποθετήθηκε σε ίση μοίρα με την Εθνική.

Για τους λόγους που αναφέραμε παραπάνω, η διοίκηση της Ιονικής στο Λονδίνο ζήτησε από την αγγλική κυβέρνηση εξασφάλιση ανάλογη μ' εκείνη που απολάμβανε η Τράπεζα στην Ελλάδα. Το Βρετανικό θυσαυροφυλάκιο, που χειριζόταν την υπόθεση, βρήκε την κατάλληλη ευκαιρία, για να μετατρέψει την Ιονική «από εταιρίαν ιδρυθείσαν δια Βασιλικού Διατάγματος, εις μετοχικήν τραπεζικήν εταιρίαν, υπογομένην εις τας διατάξεις του περί εταιριών νόμου». Το θυσαυροφυλάκιο ακολούθησε με συνέπεια την πολιτική του, να αρνιέται την έκδοση ειδικών διαταγμάτων για την ίδρυση τραπεζών και να μετατρέπει τις υπάρχουσες τράπεζες σε μετοχικές τραπεζικές εταιρίες, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του νόμου περί εταιριών.

Έτσι η Ιονική παραιτήθηκε οριστικά από τον ιδρυτικό «Βασιλικό Χάρτη» (Royal Carta) του 1844. Στις 18 Μάρτη 1882 ψηφίστηκε ο σχετικός νόμος (Ionian Bank Act) που κατοχύρωσε την Ιονική έναντι της αγγλικής νομοθεσίας. Ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε αργότερα με το νόμο του 1886.

Στις 5 Μάρτη 1883 η Ιονική πήρε στην Αγγλία πιστοποιητικό για την καταχώρηση της ως εταιρίας Limited, με την επωνυμία «IONIAN BANK LIMITED», που στην Ελλάδα καθιερώθηκε ως «ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ LIMITED». Με την οριστική της παραίτηση από το θέσπισμα της βασίλισσας Βικτωρίας, η Ιονική πήρε μια απλή άδεια λειτουργίας ως

εταιρία περιορισμένης ευθύνης. Μελλοντικά οι γενικοί κανονισμοί των αγγλικών εταιριών (Companies Acts, 1862 και 1880) θα ήταν ισχυροί και γι' αυτήν.

Ορισμένοι κύκλοι κατηγόρησαν την Ιονική ότι προχώρησε σκόπιμα στην αλλαγή της επωνυμίας, «ίνα αρύεται και εις το μέλλον την δύναμιν του να επικαλείται την παρέμβασιν της αγγλικής κυβερνήσεως».¹⁷ Παρά τις κατηγορίες η αλλαγή της επωνυμίας δεν είχε κακό αντίκτυπο στην εξέλιξη των εργασιών της Τράπεζας. Αντίθετα, στάθηκε ευεργετική και τόνωσε ακόμα περισσότερο τη σοβαρότητα του πιστωτικού ιδρύματος, εξαιτίας της ξενομανίας του ελληνικού λαού και της απεριόριστης εμπιστοσύνης του σε καθετί που είχε αγγλική προέλευση.

Αυτή η μεταβολή της καταστατικής βάσης της Τράπεζας δεν επηρέασε τη νομική της θέση στην Ελλάδα. Η πρώτη ανανέωση του εκδοτικού της προνομίου είχε ψηφιστεί από την κυβέρνηση των Ιονίων Νήσων το 1860 και ίσχυε για 20 χρόνια. Έληγε δηλ. το 1880 οπότε και καλούνταν η Ελληνική Κυβέρνηση να το ανανεώσει. Η ανανέωση πραγματοποιήθηκε τη 17 Μάρτιου 1879 με βασιλικό διάταγμα το οποίο παρέτεινε τα προνόμια της τράπεζας για ακόμη 20 χρόνια από 21 Απριλίου 1880. Επιπλέον υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ της Τράπεζας και της Ελληνικής Κυβέρνησης με ημερομηνία 14 Απριλίου 1880 η οποία κυρώθηκε με ειδικό νόμο. Ο νόμος αυτός αύξησε σε 25 χρόνια, δηλ. Μέχρι το 1905, την περίοδο για την οποία ανανεώνονταν τα προνόμια της Τράπεζας, κατάργησε το μονοπώλιο τραπεζικών εργασιών που είχε η Τράπεζα στην Επτανήσο, και καθιέρωσε τα τραπεζογραμμάτια της ως νόμιμο μέσο πληρωμών και μετά την άρση της αναγκαστικής κυκλοφορίας. Επομένως ως εκδοτική η Ιονική Τράπεζα είχε ακριβώς την ίδια θέση με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

1.6 Η μάχη για την τελευταία ανανέωση του εκδοτικού προνομίου.

¹⁷ Μήτσης Βασίλειος: Το εκδοτικό προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ.70

Η εικοσιπεντάχρονη προθεσμία του εκδοτικού προνομίου της Ιονικής έληγε στις 29 Απρίλη 1905. Οι διαπραγματεύσεις, όμως, για τη ανανέωση του αρχίζουν τρία χρόνια πριν από την λήξη του (από το Μάρτη του 1901). Η σοβαρότητα του ζητήματος, η αντίδραση των πολιτικών κύκλων της χώρας και ο φοβερός ανταγωνισμός με την Εθνική Τράπεζα δεν είναι καθόλου ενθαρρυντικές ενδείξεις. Αντίθετα, αποτελούν προμηνύματα της πιο σκληρής μάχης που προκειται να δώσει η Ιονική Τράπεζα στα πρώτα 60 χρόνια της πολυτάραχης ζωής της.

Η Ιονική ισχυρίζεται ότι το εκδοτικό της προνόμιο κατοχυρώνεται από τη διεθνή συνθήκη της Ένωσης της Επτανήσου. Η συνθήκη της Ένωσης υποχρεώνει το βασιλιά της Ελλάδας να αναγνωρίσει, να σεβαστεί και να εγγυηθεί όλα τα δικαιώματα και προνόμια, που είχαν χορηγηθεί μέχρι τότε στην Ιονική από την κυβέρνηση των Ιονίων Νήσων. Το πιο σημαντικό προνόμιο είναι το εκδοτικό.

Επίσης, για την υποστήριξη του προνομίου της η Ιονική Τράπεζα επικαλείται τις συμβάσεις και τους νόμους περί αναγκαστική κυκλοφορίας. Συγκεκριμένα, επικαλείται τη σύμβαση της 10ης Δεκέμβρη 1885 μεταξύ των τριών εκδοτικών τραπεζών (Εθνικής, Ιονικής και Ηπειροθεσσαλίας) και της ελληνικής κυβέρνησης, η οποία κυρώθηκε με το νόμο ΑΤΜΒ της 21ης Δεκέμβρη 1885. Χάρη στη σύμβαση αυτή τα τραπεζογραμμάτια των παραπάνω τραπεζών ανταλλάσσονται υποχρεωτικά σαν νόμιμο νόμισμα του κράτους, όσον καιρό ισχύει η αναγκαστική κυκλοφορία τους. Όσο διαρκεί η αναγκαστική κυκλοφορία, τα τραπεζογραμμάτια «θέλουσι δίδεσθαι και λαμβάνεσθαι υποχρεωτικώς ως νόμιμον νόμισμα επί τη ονομαστική αυτών αξία καθ' όλον το Κράτος» (άρθρο 1 της σύμβασης). Εφόσον η αναγκαστική κυκλοφορία των τραπεζογραμματίων παρατείνεται «εις το διηνεκές», και το εκδοτικό προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας «υφίσταται εις το διηνεκές».

Από την άλλη πλευρά οι πολιτικοί κύκλοι της χώρας αντιδρούν στην ιδέα μερισμού της ευθύνης για την έκδοση χαρτονομίσματος.

Κορυφαίοι οικονομολόγοι και πολιτικοί της χώρας μας υποστηρίζουν με ατράνταχτα επιχειρήματα τη δημιουργία ενιαίας εκδοτικής τράπεζας στην Ελλάδα και χαρακτηρίζουν τα επιχειρήματα της Ιονικής «σαθρά και δικολαβικά, αταίριαστα με την αξιοπρέπεια σοβαρού ιδρύματος».

Σύμφωνα με η δική τους άποψη, η συνθήκη του 1864, με την οποία ο βασιλιάς της Ελλάδας ανέλαβε να σεβαστεί τα δικαιώματα και το προνόμια της Ιονικής Τράπεζας, δεν είχε την έννοια της αυτόματης ανανέωσης του προνομίου μετά τη λήξη τους. Όπως ακριβώς η κυβέρνηση της Επτανήσου είχε την ελευθερία να ανανεώνει το εκδοτικό προνόμιο με όποιους όρους τη συνέφερε, έτσι και η ελληνική κυβέρνηση «ηδύνατο να απαιτήσει την αυτήν ελευθερίαν ενεργείας».¹⁸

Η σύμβαση της 10ης Δεκεμβρίου 1885 καταργεί μεν τα τοπικά όρια κυκλοφορίας των τραπεζογραμμάτων των τριών εκδοτικών τραπεζών, αλλά δεν έχει καμιά απολύτως σχέση με το εκδοτικό δικαίωμα κάθε εκδοτικής τράπεζας, το οποίο υπάρχει για ορισμένο χρονικό διάστημα, που καθορίζεται με ξεχωριστή σύμβαση μεταξύ αυτής και του κράτους.

Στη γενική συνέλευση των μετόχων (Λονδίνο, 5 Μάη 1903), ο πρόεδρος της Ιονικής Falconer Larkworthy ομολογεί ότι η ανανέωση του εκδοτικού της προνομίου δυσχεραίνεται από την έντονη αντίδραση του ελληνικού λαού.

Πράγματι, η αντιπολίτευση δεν έπαψε να διαμαρτύρεται ότι η Ιονική Τράπεζα είναι το μοναδικό στον κόσμο παράδειγμα εκδοτικής τράπεζας που δεν είναι ντόπια αλλά ξένη. Λειτουργεί στην Ελλάδα, αλλά έχει την έδρα και την κεντρική της διοίκηση στο Λονδίνο. Απολαμβάνει το εκδοτικό προνόμιο δίχως να εξαρτάται από το κράτος. Πάντοτε ξεφεύγει από τον έλεγχο της ελληνικής κυβέρνησης και δεν πειθαρχεί στους ελληνικούς νόμους. Το καταστατικό της είναι άγνωστο στην ελληνική κυβέρνηση. Η ιδιόρρυθμη λειτουργία της θα μπορούσε να δικαιολογηθεί μόνο αν αντι για την ένωση της Επτανήσου με την Ελλάδα,

¹⁸ Ιονική Τράπεζα: Η ιστορία της Ιονικής Τραπεζής (1839-1953), σελ.37.

είχε πραγματοποιηθεί η προσάρτηση της Ελλάδας στα Επτάνησα!. Πρόκειται για ζήτημα σημαντικό, που σχετίζεται άμεσα με την αξιοπρέπεια και την τιμή του έθνους, επειδή είναι στενά δεμένο με τη γενική οικονομική πολιτική του κράτους.

Πίσω από τα «τετριμένα» επιχειρήματα της αντιπολίτευσης κρύβεται ο φοβερός ανταγωνισμός της Εθνικής Τράπεζας, η οποία караδοκεί να αρπάξει το προνόμιο της Ιονικής. Στο διάστημα της εικοσιπεντατίας 1880-1905 η Ιονική εξελίχτηκε σε σοβαρό και επίσημο ανταγωνιστή. Αρκετές φορές το προνόμιο της έδωσε αφορμή για προστριβές ανάμεσα στα δύο εκδοτικά πιστωτικά ιδρύματα. Η λήξη του προνομίου είναι η πιο κατάλληλη ευκαιρία για την αρπαγή του, ώστε να απομείνει η Εθνική μοναδική εκδοτική τράπεζα στον ελληνικό χώρο.

Η Ιονική Τράπεζα ρίχτηκε στην άνιση μάχη σπλισμένη με τη τεράστια πίστη που απολάμβανε ανάμεσα στον εμπορικό κόσμο της χώρας, χάρη στις συντηρητικές βρετανικές αρχές της. Το ρεύμα της κοινής γνώμης δυνάμωνε και από το σημαντικό αριθμό των Ελλήνων μετόχων της Τράπεζας. Όμως, το πιο δραστικό όπλο της Ιονικής Τράπεζας στάθηκε η διακριτική και αποτελεσματική συμπαράσταση του Βρετανού πρεσβευτή στην Ελλάδα, σερ Edwin Egerton.

Οι διαπραγματεύσεις για την εξαγορά του προνομίου καταλήγουν σε προσωρινή συμφωνία, δυνάμει της οποίας η Ιονική θα εκχωρήσει το εκδοτικό της προνόμιο στην Εθνική με αντάλλαγμα την πληρωμή σε μετρητά αποζημίωσης £ 62.800. Το διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας στο Λονδίνο, έχοντας υπόψη του την οριστική λήξη τους εκδοτικού προνομίου ύστερα από μια δεκαπενταετία, εγκρίνει ομόφωνα τη δελεαστική - για την εποχή εκείνη - προσφορά της Εθνικής. Οι Έλληνες μέτοχοι, όμως αντιδρούν στη απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Ιονικής. Θεωρούν το εκδοτικό προνόμιο ως το μεγαλύτερο γόητρο της τράπεζας. Το ξεπούλημά του στην Εθνική θίγει πάνω απ' όλα την περηφάνεια και το φιλότιμό τους. Γι' αυτό με υπομνήματα και

τηλεγραφήματα διαμαρτύρονται προς το διοικητικό συμβούλιο του Λονδίνου και ζητούν να απορριφτεί η προσφορά της Εθνικής. Τελικά το διοικητικό συμβούλιο υποχωρεί και δίνει τηλεγραφική εντολή στον Αρθούρο Ντίξον να αποκρούσει την πρόταση της Εθνικής για συγχώνευση και εξαγορά του προνομίου. Το τηλεγράφημα πληροφορεί τη Διοίκηση της Ιονικής στην Ελλάδα ότι η τελική απόφαση για την εξαγορά του προνομίου και τη συγχώνευση θα παρθεί από την προσεχή γενική συνέλευση των μετόχων.

Στις 2 Δεκεμβρίου 1903 πραγματοποιείται στο Λονδίνο έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων κύριο θέμα συζήτησης την πρόταση της εθνικής για την εξαγορά του εκδοτικού προνομίου. Η πρόταση της Εθνικής Τράπεζας απορρίπτεται εξαιτίας της αντίδρασης των Ελλήνων μετόχων. Περισσότερο έντονη αντίδραση προβάλλουν οι μέτοχοι της Κέρκυρας, που αποτελούν τα 8/10 του συνόλου των Ελλήνων μετόχων της Ιονικής τράπεζας¹⁹.

Ο πρόεδρος της Τράπεζας Falconer Larkworthy επιδεικνύει από το βήμα της συνέλευσης τα απορριπτικά πληρεξούσια των Ελλήνων μετόχων και ομολογεί με λύπη του ότι μια πράξη επικερδής για τη Τράπεζα πέταξε κυριολεκτικά μέσα από τα χέρια της. Μια πράξη ωφέλιμη για την Τράπεζα, που ικανοποιεί παράλληλα και τους πόθους των Ελλήνων για τη δημιουργία ενιαίας εκδοτικής τράπεζας στον ελληνικό χώρο, ματαιώνεται - δυστυχώς - εξαιτίας της αντίδρασης των Ελλήνων μετόχων.

Χάρη στο φιλότιμο των Κερκυραίων μετόχων η Ιονική Τράπεζα λειτούργησε ως εκδοτικό πιστωτικό ίδρυμα για άλλη μια δεκαεπταετία, δηλ. μέχρι τις 25 Απρίλη 1920. Η σχετική σύμβαση υπογράφηκε στις 28 Φεβρουαρίου 1903 μεταξύ των αντιπροσώπων της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ιονικής Τράπεζας και κυρώθηκε αργότερα με Βασιλικό Διάταγμα. Με τη λήξη της δεκαεπταετίας έληξε οριστικά και το εκδοτικό προνόμιο,

¹⁹ Μήτσης Βασιλειός: Το Εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ 100

το οποίο μεταβιβάστηκε στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας χωρίς καμιά αποζημίωση.

1.7 Νέοι ορίζοντες - η συνέχεια της πορείας μέχρι το 1957

Η τελευταία ανανέωση του εκδοτικού στάθηκε αφορμή να επεκτείνει η Ιονική το δίκτυο των υποκαταστημάτων της και να αναζητήσει νέους ορίζοντες δράσης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, σε χώρες που φιλοξενούσαν ελληνικούς πληθυσμούς που είχαν αναπτύξει αξιόλογες εμπορικές σχέσεις με την Ελλάδα και βρισκόταν κάτω από την προστασία της Μεγάλης Βρετανίας.

Η επέκταση του δικτύου άρχισε από την Αίγυπτο. Το 1907 ιδρύθηκε το υποκατάστημα της Αλεξάνδρειας. Την εποχή εκείνη η Αίγυπτος αποτελούσε αγγλικό προτεκτοράτο και είχε στενούς κοινωνικούς και εμπορικούς δεσμούς με την Ελλάδα. Οι Έλληνες αποτελούσαν την πλειοψηφία των Ευρωπαίων της χώρα του Νείλου και κρατούσαν τα σκήπτρα στον πλούτο και στη δύναμη. Από το 1909 η Ιονική άρχισε να χρηματοδοτεί την καλλιέργεια και τη μεταφορά βαμβακιού. Για την αποτελεσματική διεξαγωγή των εργασιών το κεντρικό κατάστημα της Αλεξάνδρειας πλαισιώθηκε από επτά υποκαταστήματα και προκτορεία (Τάντα, Λαμάν - Χούρ, Ζαγαζίκ, Μανσούρα, Φαγιούμ, Βένη - Σουέφ και Μήνιε). Μέσα σε λίγα χρόνια η Ιονική βρισκόταν στην πρώτη γραμμή των πιστωτικών ιδρυμάτων, που είχαν ως κύρια ασχολία τους τη διαχείριση των φορτίων βαμβακιού που έφταναν στην Αλεξάνδρεια. Πολλές φορές έπιασε την πρώτη θέση.

Στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου (1914-1918), και ύστερα από επίμονες εκκλήσεις των βρετανικών αρχών, η Ιονική άνοιξε υποκαταστήματα στις ελληνικές πόλεις που αποτελούσαν θέσεις- κλειδιά για τα στρατεύματα και το ναυτικό των συμμάχων (Θεσσαλονική, Σύρος, Χίος, Μυτιλήνη, Ηράκλειο, Χανιά και Καβάλα). Η Ιονική υπήρξε το κανάλι που χρησιμοποιήθηκε από τη βρετανική κυβέρνηση για τη ροή των

κεφαλαίων προς τη προσωρινή κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης (26.11.1916-15.6.1917). Μετά την άρση του αποκλεισμού της χώρας μας από τους συμμάχους (Ιούνιος 1917), η Ιονική έπαιξε πρωτεύοντα ρόλο στο ναυτικό ανεφοδιασμό της πατρίδας μας και γενικά στο έργο του επισιτισμού, σε συνεργασία με την Εθνική Τράπεζα. Οι συνολικές εγγραφές της Ιονικής στα πολεμικά δάνεια των κυβερνήσεων της Αγγλίας και της Γαλλίας έφτασαν σε £ 12.209.750 και 51.900.000 γαλλικά φράγκα αντίστοιχα²⁰. Σε σύγκριση με το μικρό μετοχικό της κεφάλαιο τα ποσά αυτά αποτελούν γενναία συνεισφορά της Ιονικής στην υπόθεση της ειρήνης και μπορούν άφοβα να συγκριθούν με τις αντίστοιχες συνεισφορές οποιασδήποτε άλλης τράπεζας, ντόπιας ή ξένης. Η Ιονική ενίσχυσε σημαντικά όλα τα δάνεια που εκδόθηκαν από το ελληνικό δημόσιο κατά την ταραγμένη εκείνη περίοδο και χάρη στη ζηλευτή της ρευστότητα δε χρησιμοποίησε ποτέ της το δικαιοστάσιο, όπως έκαναν οι άλλες ελληνικές τράπεζες.

Τον Απρίλη του 1920 το εκδοτικό προνόμιο της Ιονικής έληξε οριστικά και μεταβιβάστηκε αυτόματα στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας, όπως όριζε ο σχετικός νόμος του 1903. Η Ιονική συνέχισε τη λειτουργία της στον ελληνικό χώρο ως εμπορική τράπεζα.

Λίγο μετά την άτυχη Μικρασιατική εκστρατεία η Ιονική ανέλαβε να συνεχίσει τη λειτουργία του υποκαταστήματος της Guaratny Trust Company of New York στην Κωνσταντινούπολη. Το διοικητικό συμβούλιο στο Λονδίνο έτρεφε την ελπίδα ότι θα μπορούσαν να αποκατασταθούν σύντομα οι ελληνοτουρκικές σχέσεις και το νέο υποκατάστημα της Πόλης θα ενημερούσε και θα έπαιζε σπουδαίο ρόλο στη χρηματοδότηση του τουρκοαιγυπτιακού εμπορίου. Οι ελπίδες και τα σχέδια του διοικητικού συμβουλίου δεν επαληθεύτηκαν. Οι πληγές του ελληνοτουρκικού πολέμου άργησαν να γιατρευτούν. Το υποκατάστημα

²⁰ Μήτσης Βασίλειος: Το Εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ.101

της Πόλης αποδείχτηκε κακή τοποθέτηση και το 1929 ανέστειλε τη λειτουργία του.

Το 1926 η Ιονική ίδρυσε το πρώτο της κατάστημα στην Κύπρο. Η αγγλική διοίκηση, η κυριαρχία του ελληνικού στοιχείου, το αναπτυγμένο αποταμιευτικό πνεύμα και το ζωντανό εμπόριο της Κύπρου βοήθησαν στη συμπλήρωση του κεντρικού καταστήματος της Λευκωσίας με άλλα πέντε υποκαταστήματα στα σπουδαιότερα εμπορικά κέντρα του νησιού: Αμμόχωστο, Κυρήνεια, Λάρνακα, Λεμεσό και Πάφο.

Στα τέλη του 1938 η Ιονική αγόρασε τα 2/3 των μετοχών της Λαϊκής Τράπεζας, η οποία από τότε μπήκε κάτω από τον έλεγχο και τη διοίκηση της Ιονικής. Την ίδια χρονιά ιδρύθηκε η Ανώνυμη Εταιρία Γενικών Ασφαλειών «Η ΙΟΝΙΚΗ».²¹

Στη διάρκεια του Β' Παγκόσμιου πολέμου ο τραπεζικές εργασίες στην Ελλάδα περιορίστηκαν στο ελάχιστο. Στα μαρτυρικά χρόνια της Κατοχής η Ιονική Τράπεζα βρέθηκε κάτω από γερμανική μεσεγγύηση και τα καταστήματά της στην Ελλάδα, που αποτελούσαν το κύριο σώμα της τράπεζας, απομονώθηκαν εντελώς από την κεντρική διοίκηση του Λονδίνου. Η εγκατάσταση ιταλικών τραπεζών στα Επτάνησα νέκρωσε τις εργασίες της τράπεζας μέσα στο λίκνο και την κοιτίδα της. Ευτυχώς, τα πλούσια κέρδη των υποκαταστημάτων της Αιγύπτου σε όλη τη διάρκεια του πολέμου κάλυψαν τις ζημιές που είχε η τράπεζα στην Ελλάδα.

Ο εμφύλιος πόλεμος, που ξέσπασε λίγο μετά την απελευθέρωση, και η Κυπριακή κρίση, που κορυφώθηκε στα μέσα της δεκαετίας 1950-1960, περιόρισαν σημαντικά τις εργασίες της Ιονικής στον ελληνικό χώρο. Στις αρχές Ιουλίου του 1956 το δίκτυο της Ιονικής αριθμούσε συνολικά 39 καταστήματα. Εκτός από το κεντρικό κατάστημα του Λονδίνου η Ιονική διατηρούσε 24 υποκαταστήματα στην Ελλάδα, 8 στην Αίγυπτο και 6 στην Κύπρο.

²¹ Μήτσης Βασίλειος: Το Εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ.102

Στις 26 Ιουλίου 1957 ξέσπασε η κρίση της διώρυγας του Σουέζ και στις 4 Νοέμβρη της ίδιας χρονιάς εθνικοποιήθηκαν από το Νάσερ οι περιουσίες των Άγγλων και των Γάλλων στην Αίγυπτο. Η εθνικοποίηση συμπεριέλαβε και τα πιστωτικά ιδρύματα των παραπάνω χωρών, με αποτέλεσμα να χάσει η Ιονική τα οκτώ υποκαταστήματα που διατηρούσε στην Αίγυπτο.

Ένα χρόνο αργότερα, το Σεπτέμβρη του 1957, τα υποκαταστήματα της Ιονικής στην Κύπρο πουλήθηκαν στην Chartered Bank. Την ίδια εποχή άρχισαν οι διαπραγματεύσεις με τον καθηγητή Στρατή Γ. Ανδρεάδη για την εξαγορά των ελληνικών υποκαταστημάτων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων της Ιονικής Τράπεζας, στα οποία συμπεριλαμβάνονταν οι μετοχές της Λαϊκής Τράπεζας και της Ανώνυμης Εταιρίας Γενικών Ασφαλειών «Η ΙΟΝΙΚΗ». Ύστερα από σύντομες διαπραγματεύσεις η διοίκηση της Ιονικής στο Λονδίνο δέχτηκε την εξαγορά, με όρους πολύ ευνοϊκούς για τον καθηγητή Στρατή Γ. Ανδρεάδη.

Για την πραγματοποίηση της εξαγοράς, η Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος δανείστηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος συνάλλαγμα αξίας £ 635.000 ή \$ 1.500.000²². Στη συνέχεια η Λαϊκή Τράπεζα απορρόφησε όλα τα περιουσιακά στοιχεία της Ιονικής και από τη συγχώνευση των δύο τραπεζών δημιουργήθηκε η «ΙΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», το τρίτο σε δυναμικότητα εμπορικό πιστωτικό ίδρυμα της χώρας. Το νομοσχέδιο της εξαγοράς συζητήθηκε στη Βουλή κατά τη συνεδρίαση της 7ης Αυγούστου 1957. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του νομοσχεδίου η Ιονική παραιτείται από κάθε δικαίωμα για διατήρηση ή ίδρυση υποκαταστημάτων ή επαναληψη των εργασιών της στην Ελλάδα και η νέα τραπεζική εταιρία δικαιούται να χρησιμοποιήσει στην επωνυμία της τη λέξη «Ιονική».

Έτσι η Ιονική Τράπεζα πέρασε σε ελληνικά χέρια.

²² Μήτσης Βασιλείος: Το εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής Τράπεζας (1839-1920), σελ.20

Η εξαγορά της Ιονικής ξεσήκωσε πανελλήνιο ενθουσιασμό. Τα επιμελητήρια, ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών και άλλοι αντιπροσωπευτικοί φορείς συγχάρηκαν δημόσια την Εμπορική Τράπεζα για τη θριαμβευτική της επιτυχία. Οι παραπάνω οργανώσεις είδαν την εξαγορά σαν μια θυσία της Εμπορικής, για να απαλλάξει τη χώρα από μιά δέσμευση. Στην έκρηξη του ενθουσιασμού βοήθησε και το μίσος που έτρεφε τότε ο ελληνικός λαός κατά των Άγγλων, εξαιτίας των αιματηρών γεγονότων της Κύπρου.

Δεν έλειψαν, όμως, και εκείνοι που είδαν την εξαγορά με κακό μάτι, επειδή μείωνε αισθητά τον ωφέλιμο τραπεζικό ανταγωνισμό και οδηγούσε σε τραπεζικό ολιγοπώλιο.

2. Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΗΜΕΡΑ

Σήμερα η Ιονική Τράπεζα με ένα εκτεταμένο δίκτυο, υποκαταστημάτων στο εξωτερικό - Λονδίνο και Σόφια - έναν όμιλο θυγατρικών επιχ/σεων που προσφέρουν σύγχρονες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και προϊόντα, εξακολουθεί να συμβάλλει δυναμικά στην οικονομική, εμπορική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας, όπως έκανε πάντοτε όλη τη διάρκεια της μακρόχρονης ιστορίας της.

Το 1986 υιοθετήθηκε η νέα εταιρική ταυτότητα της Τράπεζας με το σύντομο λογότυπο ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ενώ διατηρείται η νομική επωνυμία «ΙΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»²²

2.1 Το Καταστατικό της Ιονικής Τράπεζας

Στις 16 Ιουνίου 1905 συντάχθηκε το Καταστατικό της «ΙΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΑΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», το οποίο εγκρίθηκε με Βασιλικό Διάταγμα στις 24 Ιουνίου του ίδιου έτους.

Το Καταστατικό αποτελείται από 8 κεφάλαια και 55 άρθρα. Το Α' κεφάλαιο αναφέρεται στην ίδρυση, την επωνυμία, την έδρα και τη διάρκεια της Τράπεζας. Το Β' Κεφάλαιο αναφέρεται στα κεφάλαια και τις μετοχές. Το Γ' κεφάλαιο αναφέρεται στο σκοπό και το αντικείμενο των εργασιών της ενώ το Δ' Κεφάλαιο αναφέρεται στη διοίκηση της Τράπεζας. Το Ε' Κεφάλαιο αφορά τους ελεγκτές και το Στ' τις γενικές συνελεύσεις. Το Ζ' κεφάλαιο περιέχει τους όρους περί υποκαταστημάτων και πρακτορείων και τέλος του Η' Κεφάλαιο περιέχει γενικές διατάξεις.

Σύμφωνα με το Καταστατικό έδρα της Τράπεζας ορίζεται η Αθήνα και το κεφάλαιο της ανέρχεται σε 510.085.000 δρχ. Η διάρκεια της ορίζεται σε 100 χρόνια και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Σκοπός της είναι η διενέργεια πάσης φύσης τραπεζικών εργασιών εντός και εκτός Ελλάδος (με ορισμένους όμως περιορισμούς).

²² Ιονική Τράπεζα: Όμιλος Εταιρειών Ιονικής Τράπεζας, σελ.4

Διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο αποτελείται από 5 Συμβούλους, ενώ το ανώτερο όργανο είναι η Γενική Συνέλευση των Μετόχων που αποφασίζει για τα ζητήματα που αφορούν την Τράπεζα και εκλέγει τους ελεγκτές. Η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα και πρακτορεία και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

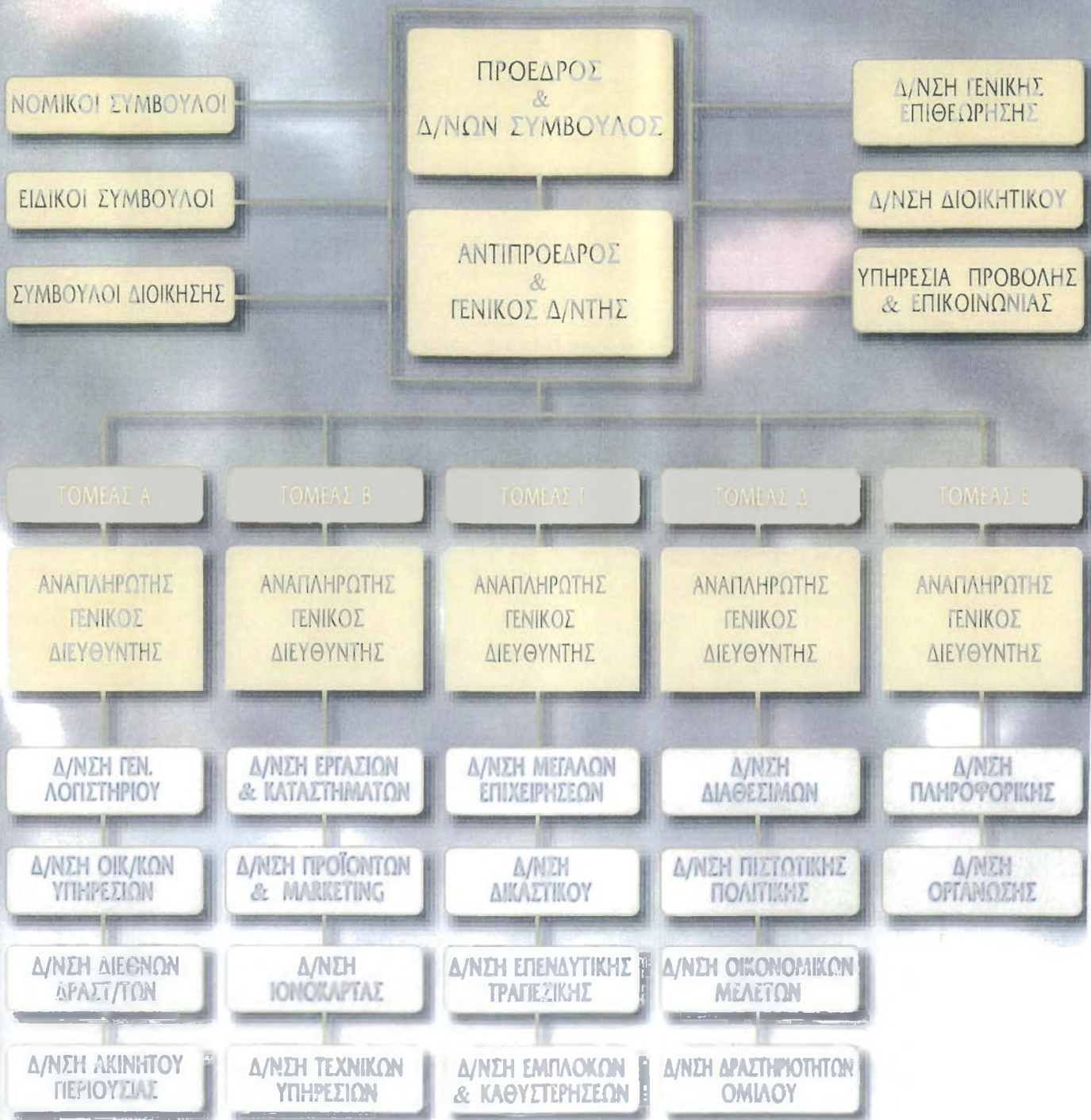
Η εταιρική χρήση είναι ετήσια και αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους.

2.2 Η οργανωτική διάρθρωση

Οι νέες συνθήκες της τραπεζικής αγοράς στην Ελλάδα οδήγησαν όλες τις εμπορικές Τράπεζες σε εκσυγχρονιστική δραστηριοποίηση.

Το Οργανόγραμμα της Ιονικής Τράπεζας ανταποκρίνεται πλήρως στη διάκριση των βασικών εργασιών και των αντίστοιχων κέντρων ευθύνης της Τράπεζας. Η διάκριση αυτή έγινε σύμφωνα με τις διεθνείς σύγχρονες οργανωτικές δομές μιας εμπορικής τράπεζας. Η οργανωτική της διάρθρωση φαίνεται στο Οργανόγραμμα που ακολουθεί.

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

2.3 Το ανθρώπινο δυναμικό

Στις 31 Δεκεμβρίου 1996 το συνολικό προσωπικό της ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ περιελάμβανε 3.949²³ τακτικούς υπαλλήλους διαφορετικών κατηγοριών, 311 με σύμβαση ορισμένης διάρκειας και 77 σπουδαστές ΤΕΙ που πραγματοποίησαν την εξάμηνη πρακτική τους εξάσκηση.

Από το σύνολο του προσωπικού, οι άνδρες αποτελούσαν το 52,4% και οι γυναίκες το 47,6%.

Η ποσοστιαία κατανομή των εργαζομένων κατά ηλικία ήταν: 17-25 ετών - ποσοστό 10,23%, 26-50 ετών- ποσοστό 81,42% και 51-70 ετών - ποσοστό 8,34%. Ο μέσος όρος ηλικίας του προσωπικού ήταν τα 37 έτη (άνδρες 39 ετών - γυναίκες 34 ετών).

2.4 Το δίκτυο καταστημάτων

Το δίκτυο υποκαταστημάτων και το δίκτυο IONET (ΑΤΜς) της Ιονικής Τράπεζας επεκτάθηκαν βάσει του υπάρχοντος σχεδίου.

Μέχρι το τέλος του 1996 είχαν προστεθεί 9 νέα υποκαταστήματα, φθάνοντας τον συνολικό αριθμό των 220²⁴. Για τις νέες μονάδες επιλέχθηκαν λειτουργικοί και άνετοι χώροι.

Ταυτόχρονα, με μια σειρά διορθωτικών κινήσεων, όπως απόκτηση ιδιοκτητών ακινήτων, μεταστεγάσεις, ανακαινίσεις ή συντηρήσεις, εξασφαλίστηκαν όροι άνεσης και λειτουργικότητα και για τις μονάδες που ήδη λειτουργούν.

²³ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.41

²⁴ Ιονική Τράπεζα : Απολογισμός 1996, σελ.37

Το δίκτυο IONET, στο οποίο η Τράπεζα αποδίδει βαρύνουσα σημασία, ήδη αριθμεί 260 ΑΤΜς, κυρίως λόγω της επέκτασης των Off-site εγκαταστάσεων.

Παράλληλα με τις εγκαταστάσεις μονάδων σε στεγασμένους χώρους πελατών μας (Νοσοκομεία, Ξενοδοχεία κλπ) το 1996 ήταν η χρονιά της εμφάνισης

- των πρώτων μονάδων ΑΤΜς σε τουριστικά και κομβικά σημεία
- των πρώτων Ηλεκτρονικών Τραπεζικών Περιπτέρων (Smart Banks) σε χώρους μεγάλης διέλευσης του κοινού.

Με δεδομένη τη διεύρυνση της διατραπεζικής διασύνδεσης των δικτύων ΑΤΜς (Switching), είναι εμφανής η ωφέλεια από την αυτόνομη επέκταση του IONET.

Στο διεθνή χώρο η δραστηριοποίηση της Τράπεζας κατά το 1996 σηματοδοτήθηκε με την καταξίωση της στο χώρο των Βαλκανίων και τη σημαντική προβολή της εικόνας της μέσω του Καταστήματος στο Λονδίνο, σε συνθήκες σκληρού ανταγωνισμού.

Το υποκατάστημα Σόφιας, παρά την ένονη πολιτικοοικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η βουλγαρική αγορά, συνεχίζει με σταθερά βήματα να διατηρεί την πρώτη θέση ανάμεσα στις ελληνικές τράπεζες που δρουν εκεί.

Η ολοκληρωμένη εξυπηρέτηση της πλειοψηφίας των ελληνικών επιχειρήσεων και των ελλήνων φοιτητών, καθώς επίσης και του βουλγαρικού κοινού έχουν συμβάλει ώστε η ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ να κερδίσει την εκτίμηση τόσο του Βουλγαρικού Δημοσίου και των πολιτών, όσο και του ελληνικού επιχειρηματικού κόσμου

Με γνώμονα πάντοτε τη στήριξη των ελληνικών οικονομικών συμφερόντων, μελετάται και η παρουσία της Τράπεζας στα Σκόπια και το Βελιγράδι.

Η μεταστέγαση του υποκαταστήματος Λονδίνου από 23 Δεκεμβρίου 1996 σε νέο και πολυτελή χώρο στο City, έχει στόχο να προσφέρει μέσω του εξειδικευμένου προσωπικού του, σε ευρύτερη και υψηλότερου επιπέδου πελατεία, τα νέα προϊόντα της Τραπεζάς μας.

Η σταθερή ανάπτυξη του Personal Banking, καθώς και τα ιδιαίτερα θετικά αποτελέσματα του Τομέα Treasury εγγυώνται μία δυναμική παρουσία της ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ στο διεθνές χρηματοοικονομικό κέντρο του Λονδίνου.

2.5 Τα υποκαταστήματα και οι ανταποκριτές εξωτερικού

Η δραστηριότητα της Ιονικής Τράπεζας στο διεθνή χώρο εντοπίζεται τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Αμερική και την Ασία. Διατηρεί υποκαταστήματα στη Μεγάλη Βρετανία (Λονδίνο) και τη Βουλγαρία (Σόφια), ενώ μελετάται η παρουσία της, με γνώμονα πάντοτε τη στήριξη των ελληνικών οικονομικών συμφερόντων, στα Σκόπια και το Βελιγράδι. Συνεργάζεται με ανταποκριτές στην Αυστρία (Βιέννη), Αυστραλία (Σίδνεϋ), Βέλγιο (Βρυξέλλες), Καναδά (Μόντρεαλ), Ελβετία (Ζυρίχη), Κύπρο (Λευκωσία) Γερμανία (Φρανκφούρτη), Δανία (Κοπεγχάγη), Ισπανία (Μαδρίτη), Φιλανδία (Ελσίνκι), Γαλλία (Παρίσι), Αγγλία (Λονδίνο), Ιρλανδία (Δουβλίνο), Ιταλία (Ρώμη), Ιαπωνία (Τόκυο), Ολλανδία (Αμστερνταμ), Νορβηγία (Όσλο), Πορτογαλία (Λισσαβόνα), Σουηδία (Στοκχόλμη) και ΗΠΑ (Νέα Υόρκη).

3. Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

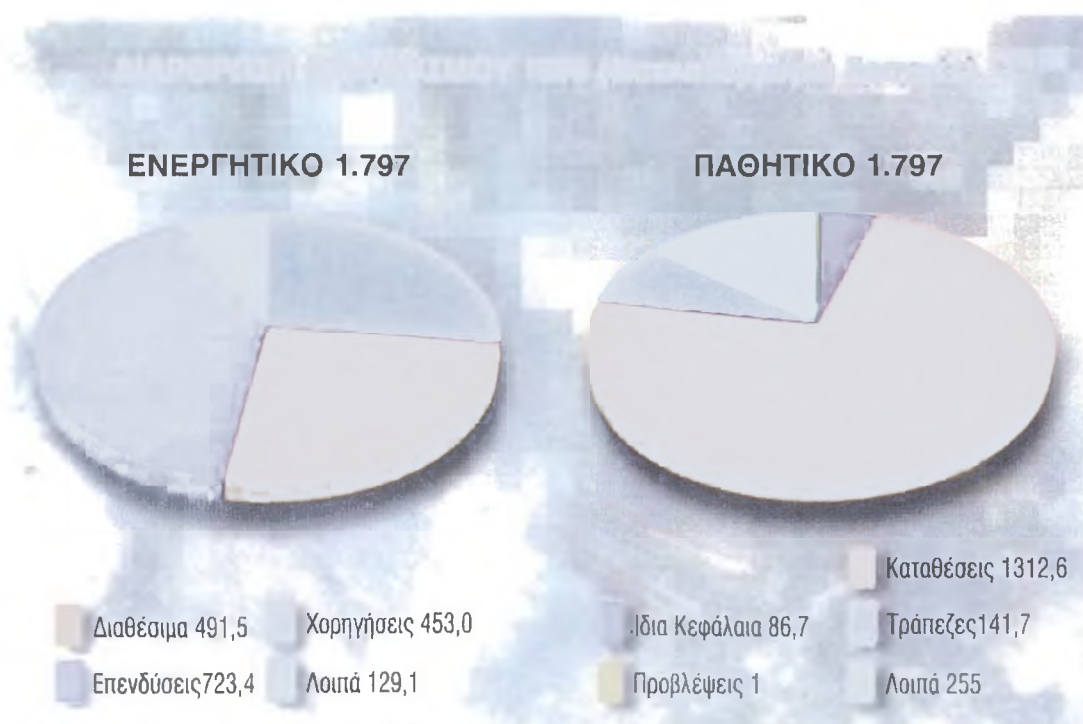
3.1 Η εξέλιξη των βασικών οικονομικών μεγεθών

	1994	1995	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %	1996	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (σε εκατομμύρια δραχμές)					
Σύνολο Ενεργητικού	1.188.099	1.576.810	32,71	1.797.012	13,97
Διαθέσιμα	307.874	410.514	33,32	491.513	19,73
Καταθέσεις	869.179	1.158.748	33,32	1.312.635	13,28
Χορηγήσεις	303.350	392.481	29,39	453.071	15,44
Επενδύσεις	497.102	685.963	38,00	723.525	5,45
Κεφάλαιο και Αποθεματικά	82.972	87.457	5,41	86.744	(0,82)
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (σε εκατομμύρια δραχμές)					
Μερικά Αποτελέσματα Εκμετάλλευσης (Μικτά Κέρδη)	60.089	62.333	3,74	63.723	2,23
Καθαρά Κέρδη	13.941	13.655	(2,06)	2.164	(84,15)
Μέρισμα	5.924	5.924	-	-	-
Δείκτης Κεφαλαιακής Διαρθρώσεως	6,98	5,56	-	4,83	-
Συνολική Αποδοτικότητα Κεφαλαίων	1,17	0,88	-	0,13	-
ΑΠΟΔΟΣΗ ΜΕΤΟΧΗΣ (σε δραχμές)					
Κέρδη ανά Μετοχή	647	636	(1,71)	100	(84,28)
Μέρισμα ανά Μετοχή	275	275	-	-	-
Χρηματιστηριακή Αξία Μετοχής 31/12	4.355	4.685	7,58	3.795	(19)
Αριθμός Μετοχών	21.540.964	21.540.964	-	21.540.964	-
ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ					
Αριθμός Καταστημάτων Εσωτερικού	197	209	6,09	220	5,26
Αριθμός Καταστημάτων Εξωτερικού	-	2	-	2	-
Αριθμός Εργαζομένων	3.714	4.097	10,31	4.337	5,86

Πηγή: Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.5

3.1.1 Σύνολο Ενεργητικού και Παθητικού

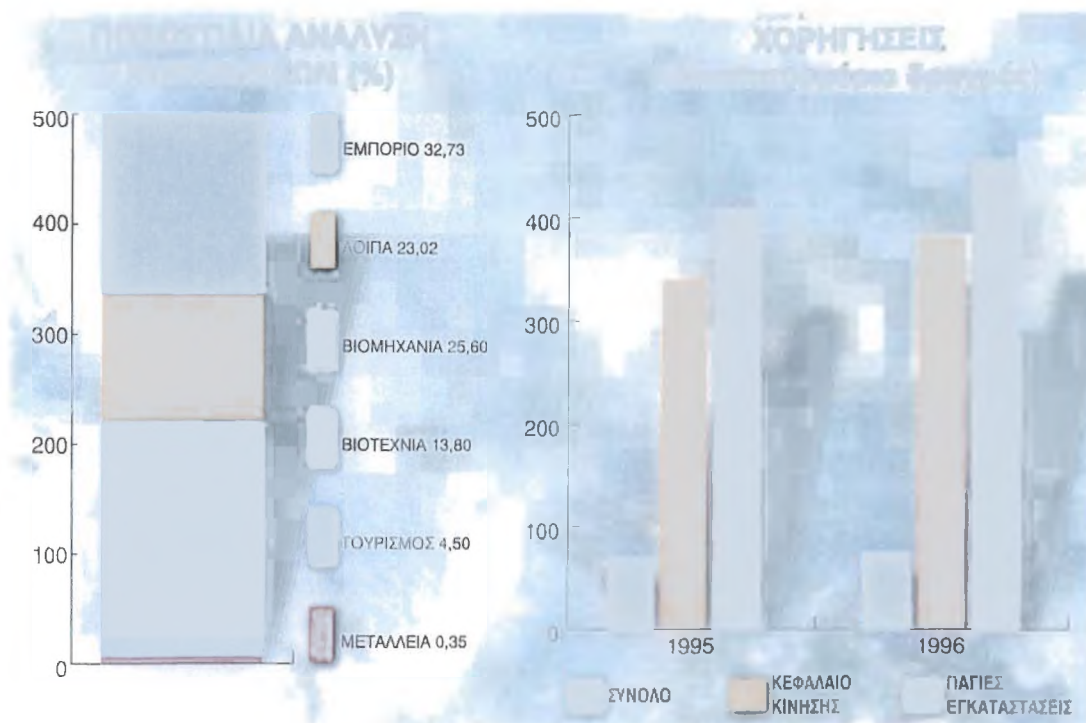
Τα σύνολα του Ενεργητικού και του Παθητικού έφθασαν κατά την 31.12.1996 στο ποσό των 1.797.011.885.209 δραχμών, ενώ στο τέλος της προηγούμενης χρήσης ανέρχονταν σε 1.576.809.702.290 δραχμές. Παρουσιάζεται δηλαδή αύξηση κατά 13,97%. Οι λογαριασμοί εκτός ισολογισμού (λογαριασμοί τάξεως) ανήλθαν σε 2.237.271.439.218 δραχμές, έναντι 1.644.712.994.201 δραχμών της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 36,03%

Πηγή: Ιονική Τράπεζα Απολογισμός 1996, σελ.15

3.1.2 Χορηγήσεις

Το σύνολο των πάσης φύσης Χορηγήσεων μας, προς την Οικονομία ανήλθε κατά την 31η Δεκεμβρίου 1996, πριν την αφαίρεση των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις, στο ποσό των 456.952.584.125 δραχμών, έναντι των 409.357.652.750 δραχμών της τελευταίας ημέρας της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας αύξηση 11,63%. Η αύξηση των 47.594.391.375 δραχμών οφείλεται, στην αύξηση των χορηγήσεων μας προς τον ιδιωτικό τομέα.

Πηγή: Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.18

3.1.3 Καταθέσεις και Repos

Οι υποχρεώσεις από πάσης φύσεως καταθέσεις ανήλθαν στο τέλος της χρήσης 1996 στο ποσό των 1.312.635.804.223 δραχμών έναντι 1.158.747.841.561 δραχμών της χρήσης 1995.

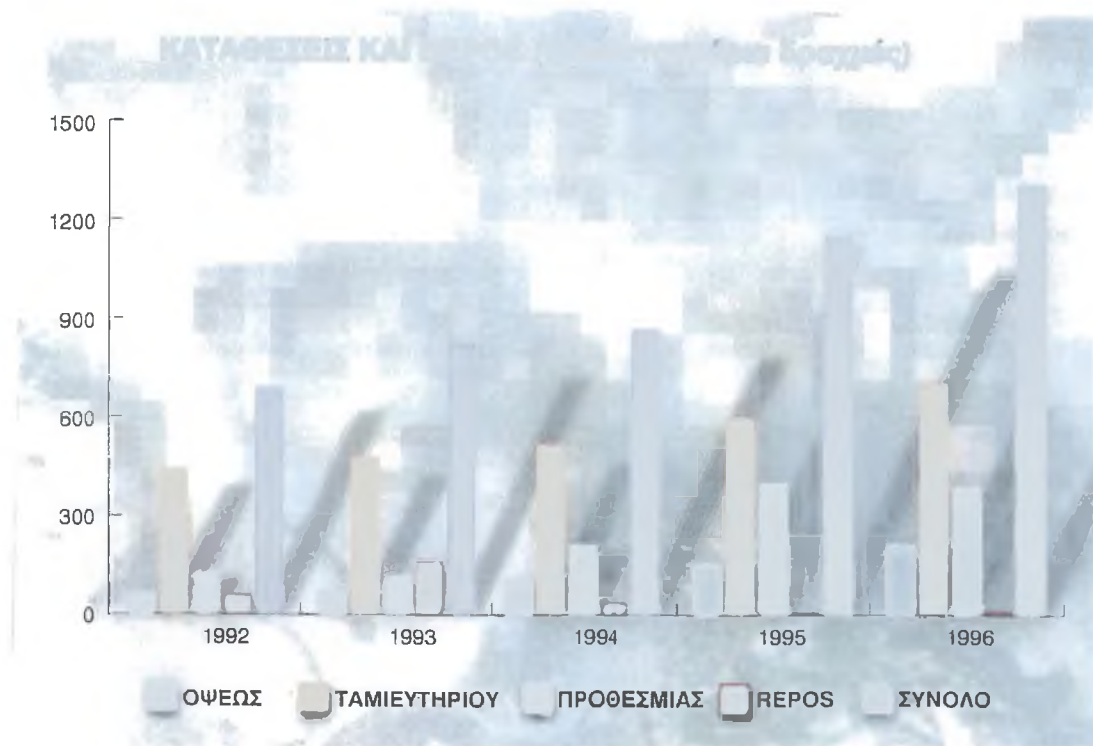
Η παρατηρούμενη μεταβολή των 153.887.962.662 δραχμών οφείλεται:

α) Στην αύξηση:

- Κατά 51.842.681.561 δραχμές την Καταθέσεων Όψεως.
- Κατά 105.379.833.192 δραχμές των άλλων κατηγοριών καταθέσεων
- Κατά 1.649.501.571 δραχμές των άλλων κατηγοριών καταθέσεων.
- Κατά 4.473.000.000 δραχμές των υποχρεώσεων μας από πωλήσεις κρατικών χρεογράφων με υποχρεωτική συμφωνία επαναγοράς (REPOS).

β). Στη μείωση:

- Κατά 9.457.053.662 δραχμές των Καταθέσεων Προθεσμίας.

Πηγή: Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ. 28

3.1.4 Ίδια Κεφάλαια

Τα ίδια Κεφάλαια της Τράπεζας (Μετοχικό και Αποθεματικά) ανέρχονται στον Ισολογισμό της 31η Δεκεμβρίου 1996 στο ποσό των 86.744.486.865 δραχμών, έναντι 87.456.718.946 δραχμών κατά το τέλος του 1995.

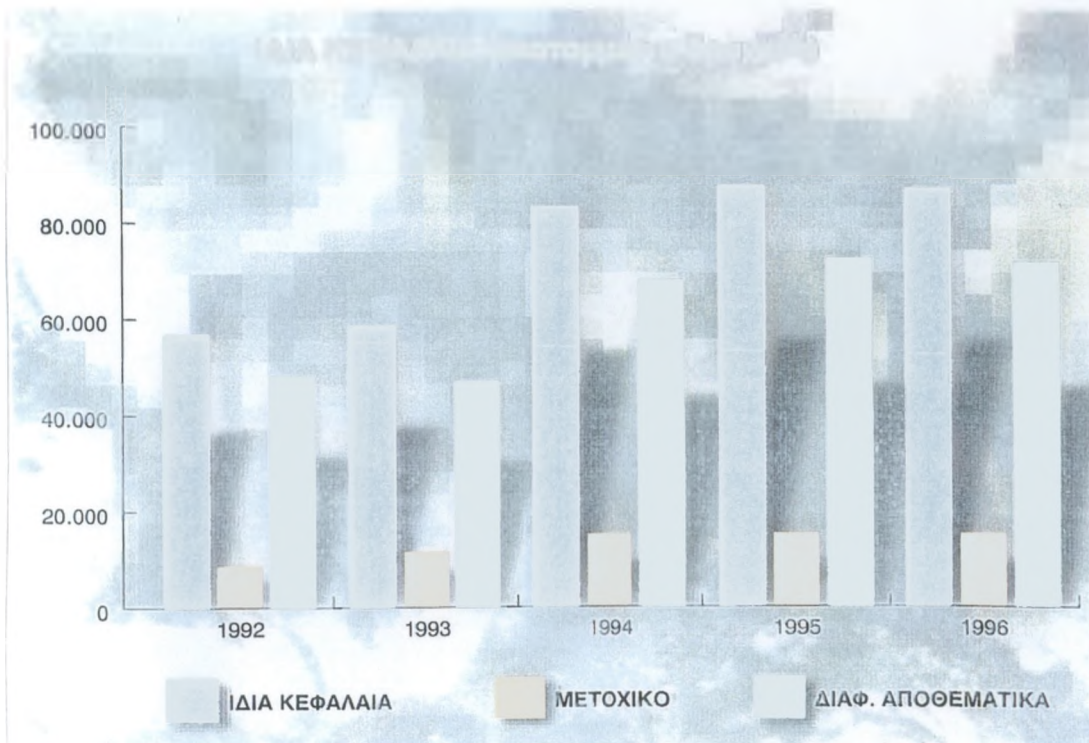
Η παρατηρούμενη μείωση των 712.232.081 οφείλεται:

α. Στην αύξηση των αποθεματικών κατά 2.143.811.736 δραχμές, εξ' αιτίας της αναπροσαρμογής της αξίας των ακινήτων ιδιοκτησίας της Τράπεζας, σε εφαρμογή των διατάξεων του Ν.2065/1992.

β. Στη μείωση των αφορολογήτων αποθεματικών από χρεόγραφα του Ν.148 κατά 1.507.223.603 δραχμές με ισόποση μείωση της αξίας αριθμού χρεογράφων, που είχαν απαξιωθεί.

γ. Στη μείωση των αποθεματικών Διαφοράς αναπροσαρμογής συμμετοχών και χρεογράφων Ν.2065 κατά 1.348.682.500 δραχμές, που οφείλεται στη διαγραφή Τραπεζικών Ομολόγων της Τράπεζας Επενδύσεων, μετά από κοινή συμφωνία με την Εμπορική Τράπεζα και τον οφειλέτη.

δ. Στη χρησιμοποίηση του υπολοίπου κερδών εις νέον της 31/12/1995 ύψους 137.714 δραχμών.

Πηγή: Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.29

3.1.5 Αποτελέσματα Χρήσης - Διανομή Κερδών

Το σύνολο των μερικών Αποτελεσμάτων Εκμετάλλευσης, που προκύπτουν από τον κύκλο εργασιών μετά την αφαίρεση των χρεωστικών τόκων και των εξομοιούμενων εξόδων, διαμορφώθηκε κατά το 1996 σε 63.722.594.844 δραχμές έναντι, 62.333.361.764 το 1995, σημειώνοντας αύξηση σε σχέση με το 1995 κατά 2,23%²⁵.

²⁵ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.31-32

Από το παραπάνω ποσό των 63.722.594.844 δραχμών αφαιρούνται:

- α) Οι δαπάνες προσωπικού και τα άλλα έξοδα διοίκησης, που αναφέρθηκαν προηγουμένως και ανέρχονται σε 50.632.472.832 δραχμές.
- β) Οι νόμιμες αποσβέσεις του παγίου ενεργητικού 7.478.314.820 δραχμές.
- γ) Τα λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης 1.244.725.536 δραχμές.

Το ποσό των 4.367.081.656 δραχμών, που απέμεινε, είναι το ολικό αποτέλεσμα, που εμφανίζεται μειωμένο κατά 63,61% σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Στο ολικό αποτέλεσμα εκμετάλλευσης προστίθενται:

- α) Τα έκτακτα έσοδα 463.192.770 δραχμές
- β) Τα έκτακτα αποτελέσματα 250.821.607 δραχμές.

Και αφαιρούνται:

- α) Τα έκτακτα έξοδα 53.559.413 δραχμές
- β) Οι διαφορές προσαρμογής αξίας απαιτήσεων και προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις, 2.863.162.409 δραχμές.

Απομένει έτσι ως καθαρό κέρδος χρήσης το ποσό των 2.164.374.211 δραχμών έναντι ποσού 13.655.217.530 δραχμών της προηγούμενης χρήσης, παρουσιάζοντας μείωση κατά 84,15%.

Ολόκληρο το ανωτέρω ποσό, μαζί με το αδιάθετο ποσό των κερδών της προηγούμενης χρήσης (δρχ.137.714), χρησιμοποιήθηκε για να καλύψει τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων (δρχ.477.061.451) και το φόρο που προέκυψε από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων (δρχ.128.861.589).

3.1.6 Ισολογισμοί 1992-1996

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	1992	1993	1994	1995	1996
Ταμείο & διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	93.371.246.518	92.978.635.706	78.638.462.102	167.698.963.063	214.882.941.805
Κρατικά και άλλα αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση από την Κεντρική Τράπεζα	69.181.050.000	12.021.700.000	43.029.309.717	32.381.208.359	11.739.703.146
Απατήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	99.144.279.323	190.148.908.214	186.206.864.300	210.434.352.290	264.890.567.543
Απατήσεις κατά πελατών	275.197.554.681	285.230.774.277	324.796.378.019	409.357.652.750	456.952.584.125
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς	(10.487.355.046)	(14.378.655.914)	(21.446.531.690)	(16.876.672.649)	(3.881.537.087)
ΣΥΝΟΛΟ απατήσεων κατά πελατών	264.710.199.635	270.852.118.363	303.349.846.329	392.480.980.101	453.071.047.038
Χρεόγραφα & συμμετοχές	267.869.312.192	347.508.434.806	481.430.789.138	651.176.079.972	691.438.797.309
Άυλα πάγια στοιχεία (μείον αποσβέσεις)	1.972.730.594	2.682.657.724	2.998.820.563	21.059.019.310	16.461.312.187
Ενσώματα πάγια στοιχεία (μείον αποσβέσεις)	9.073.111.763	11.583.929.228	12.651.692.623	13.728.301.395	15.425.816.249
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	77.344.820.030	76.032.488.859	79.793.695.146	87.850.797.800	129.101.699.932
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	882.686.750.055	1.003.808.872.900	1.188.099.479.918	1.576.809.702.290	1.797.011.885.209
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	13.377.337.250	17.720.319.994	89.463.118.783	77.952.693.434	141.712.812.992
Υποχρεώσεις προς πελάτες					
Καταθέσεις Όψεως	59.411.591.017	69.847.188.045	104.256.341.909	152.095.676.682	205.587.859.814
Καταθέσεις Ταμειυτηρίου	440.335.079.559	476.769.629.371	517.143.875.829	600.979.958.999	706.359.792.191
Καταθέσεις Προθεσμίας	126.602.437.259	116.524.274.410	210.937.247.018	398.765.205.880	389.308.152.218
Υποχρεώσεις από πωλήσεις κρατικών χρεογράφων με υποχρεωτική συμφωνία επαναγοράς	61.613.613.704	167.855.270.615	36.841.722.953	6.907.000.000	11.380.000.000
Άλλες Υποχρεώσεις	14.191.920.126	18.958.678.734	12.383.140.699	12.086.553.063	17.090.490.939
ΣΥΝΟΛΟ Υποχρεώσεων σε πελάτες	702.654.641.665	849.955.041.175	881.562.328.408	1.170.834.394.624	1.329.726.295.162
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	0	0	1.332.812.405	237.171.216	19.360.181
Λοιπά στοιχεία παθητικού	108.934.906.669	76.670.594.646	131.889.742.850	239.448.797.877	237.929.003.816
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη	1.042.683.345	1.042.683.345	879.926.193	879.926.193	879.926.193
Μετοχικό κεφάλαιο	8.630.193.750	11.598.980.400	15.078.674.800	15.078.674.800	15.078.674.800
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	19.051.160.671	18.630.080.736	35.034.354.336	35.034.354.336	35.034.354.336
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	28.995.826.705	28.191.172.604	32.858.522.143	37.343.689.810	36.631.457.729
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	56.677.181.126	58.420.233.740	82.971.551.279	87.456.718.946	86.744.486.865
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	882.686.750.055	1.003.808.872.900	1.188.099.479.918	1.576.809.702.290	1.797.011.885.209
Λογαριασμοί Τάξεως	741.873.006.994	1.029.824.409.563	1.171.158.775.802	1.644.712.994.201	2.237.271.439.218

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ	1992	1993	1994	1995	1996
Κύλιος Εργασιών	144.066.750.597	154.335.296.859	195.087.805.471	196.317.723.644	211.185.030.244
ΜΕΙΟΝ Τόκοι και Εξομοιούμενα Έξοδα	<u>105.038.926.666</u>	<u>108.970.747.529</u>	<u>134.998.487.253</u>	<u>133.984.361.880</u>	<u>147.462.435.400</u>
Μικτά Αποτελέσματα Εμμεταλλεύσεως	39.027.823.931	45.364.549.330	60.089.318.218	62.333.361.764	63.722.594.844
ΜΕΙΟΝ Δαπάνες	<u>31.653.288.745</u>	<u>36.716.232.095</u>	<u>49.067.659.166</u>	<u>53.247.337.212</u>	<u>62.218.675.597</u>
Αποτελέσματα εμμεταλλεύσεως	7.374.535.186	8.648.317.235	11.021.659.052	9.086.024.552	1.503.919.247
ΠΑΕΟΝ Έκτακτα Έσοδα	967.761.303	343.707.362	3.349.899.042	4.734.126.504	714.014.377
ΜΕΙΟΝ Έκτακτα Έξοδα	<u>218.975.288</u>	<u>149.468.589</u>	<u>430.765.057</u>	<u>164.933.526</u>	<u>53.559.413</u>
Αποτελέσματα χρήσεως	<u>8.123.321.201</u>	<u>8.842.556.008</u>	<u>13.940.793.037</u>	<u>13.655.217.530</u>	<u>2.164.374.211</u>
Καθαρά Κέρδη Χρήσεως	8.123.321.201	8.842.556.008	13.940.793.037	13.655.217.530	2.164.374.211
Πλέον: Υπόλοιπα Κερδών Προηγ. Χρήσεων	260.701	763.206	466.870	5.191.328	137.714
Μείον: Διαφορές φορολ. έλεγχ. Φορ. Εισοδ. προηγ. χρ.	-	-	328.283.888	187.698	1.558.588.835
ΣΥΝΟΛΟ	8.123.581.902	8.843.319.214	13.612.976.019	13.660.221.160	605.423.040
Μείον Φόρος Εισοδήματος	2.644.633.710	2.849.112.605	3.080.734.612	3.404.800.425	477.061.451
Μείον: Δοκοί μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι					128.861.589
Σύνολο Κερδών προς Διάθεση	<u>5.478.948.192</u>	<u>5.994.206.609</u>	<u>10.532.241.407</u>	<u>10.255.420.735</u>	<u>0</u>
ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ					
Κράτηση για Αποθεματικό Ταμείο	274.000.000	300.000.000	527.000.000	514.000.000	-
Μέρισμα Χρήσεως	4.487.700.750	5.385.240.900	5.923.765.100	5.923.765.100	-
Αμοιβές Μελών Διοικητικού Συμβουλίου	8.160.000	0	0	-	-
Κράτηση για Αποθεματικό Έκτακτο	409.000.000	150.000.000	0	-	-
Αφορολόγητα αποθεματικά από χρεόγραφα (Ν. 148)	-	-	3.725.750.000	3.382.658.899	-
Ειδικό Αποθεματικό από Πώληση Ακινήτων	299.324.236	158.498.839	350.534.979	434.859.022	-
Υπόλοιπο εις Νέον	763.206	466.870	5.191.328	137.714	-
Κέρδη προς Διάθεση	<u>5.478.948.192</u>	<u>5.994.206.609</u>	<u>10.532.241.407</u>	<u>10.255.420.735</u>	<u>0</u>

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Μέρισμα χρήσεως 1992 δρχ. 325 ανά μετοχή
Μέρισμα χρήσεως 1993 δρχ. 325 ανά μετοχή
Μέρισμα χρήσεως 1994 δρχ. 275 ανά μετοχή
Μέρισμα χρήσεως 1995 δρχ. 275 ανά μετοχή
(Από τα Μερίσματα έχει αφαιρεθεί ο φόρος εισοδήματος)

3.2 Η συμμετοχή της Ιονικής Τράπεζας σε επιχειρήσεις

32.1 Η συμμετοχή σε μη συνδεδεμένες επιχ/σεις

Το σύνολο των συμμετοχών της Τράπεζας σε μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την 31.12.1996 ανέρχονταν στο ποσό των 20.000.000 δραχμών, έναντι 291.022.500 δραχμών που ήταν στο τέλος του 1995²⁶.

Η μείωση κατά 271.022.500 δραχμές, οφείλεται στη διαγραφή της αξίας 17.500 μετοχών της Α.Ε. ΝΕΩΡΙΟ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΣΥΡΟΥ οι οποίες έχουν απαξιωθεί.

3.2.2 Η συμμετοχή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Το σύνολο των συμμετοχών της Τράπεζας σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις ανέρχονταν κατά την 31.12.1996 στο ποσό των 28.393.660.017 δραχμών, έναντι 26.092.951.951 δραχμών στο τέλος του 1995.²⁷ Η μεταβολή κατά 2.300.708.066 δραχμές οφείλεται:

1. Στην αύξηση κατά 2.939.485.166 δραχμές, που αντιπροσωπεύουν:

α) Απόκτηση με καταβολή μετρητών μετοχών Ανωνύμων Εταιρειών συνολικής αξίας 283.185.166 δραχμών που αναλύονται ως εξής:

- 219.930 μετοχών της Α.Ε. ΙΟΝΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ συνολικής αξίας 281.200.274 δραχμών.
- 300 μετόχων της Α.Ε. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ συνολικής αξίας 1.984.892 δραχμών

β) Απόκτηση μετοχών με καταβολή μετρητών, που προήλθε από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου Ανωνύμων Εταιρειών συνολικής αξίας 2.656.300.000 δραχμών, που αναλύονται ως εξής:

²⁶ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.23

²⁷ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.23

- 66.000 μετοχών της Α.Ε. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ συνολικής αξίας 102.300.000 δραχμών
- 196.000 μετοχών της Α.Ε. ΙΟΝΙΚΗ LEASING συνολικής αξίας 1.960.000.000 δραχμών.
- 594.000 μετοχών της Α.Ε. ΙΟΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ συνολικής αξίας 594.000.000 δραχμών.

Σημειώνεται ότι στη διάρκεια της επισκοπούμενης χρήσης εξαγοράστηκε η εταιρεία ΙΟΝΙΚΗ ΑΕΓΑ της οποίας η Τράπεζα μας κατείχε 2.440 μετοχές, από την ΑΕΑΖ

3.3 Επενδύσεις σε Νέα Τεχνολογία - Μηχανοργάνωση

3.3.1 Λειτουργικό Σύστημα MVS/ESA

Με την εφαρμογή του λειτουργικού συστήματος MVS/ESA υλοποιούνται οι στόχοι της Τράπεζας που έχουν σχέση με τη αυτοματοποίηση των εργασιών και την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών προς τους πελάτες.

Οι δυνατότητες που παρέχει το σύστημα είναι οι εξής:

- Εξυπηρέτηση πολύ μεγάλου όγκου συναλλαγών
- Αύξησης της αποδοτικότητας και διαθεσιμότητας των συστημάτων
- Υποστήριξης πολλαπλής επεξεργασίας και μεγάλων δικτύων

Ακόμα θα πρέπει να σημειώσουμε ότι λειτουργούν σήμερα 14 κόμβοι, γεγονός που επιτυγχάνει μεγάλη διαθεσιμότητα στο δίκτυο.

3.3.2 ATMS

Η Ιονική Τράπεζα διαθέτει σήμερα το τρίτο σε μέγεθος δίκτυο ATMS στην ελληνική τραπεζική αγορά και το δεύτερο αυτών που αφορούν την εξυπηρέτηση καρτών VISA.

Η on- line σύνδεση του δικτύου ATUS της τράπεζας με το Διεθνές Σύστημα Εγκρίσεων της VISA International καθώς και η εγκατάσταση του συστήματος αδιαλείπτου λειτουργίας υποστήριξης του δικτύου ATMS έδωσε τη δυνατότητα στους ξένους κατόχους VISA να κάνουν - επί 24 ώρου βάσεως - αναλήψεις μετρητών σε δραχμές από του ATMS σε οποιοδήποτε μέρος της Ελλάδας.

3.3.3 Λογιστικό Σχέδιο

Εφαρμόζεται η «Γενική Λογιστική» με παράλληλη προσαρμογή όλων των εφαρμογών ON LINE & BATCH για να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες του Ενιαίου Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Τραπεζών που άρχισε να εφαρμόζεται από 1/1/94.

3.3.4 Ηλεκτρονικός Συμψηφισμός Επιταγών

Η τράπεζα έχει ενταχθεί και λειτουργεί στον πολυμερή ηλεκτρονικό συμψηφισμό επιταγών (ΠΗΣΕ) μέσω του Διατραπεζικού συστήματος ΔΙΑΣ, ενώ είναι πλέον δυνατή η λειτουργία εγκρίσεων ON-LINE στους κατόχους της ΙΟΝΟΚΑΡΤΑΣ/VISA όταν τη χρησιμοποιούν στο εξωτερικό.

3.4 Αναδοχή Χρεωγράφων

Στο χώρο των Αναδοχών κατά το 1996 η ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ δραστηριοποιήθηκε με επιτυχία, είτε ως Κύριος Ανάδοχος είτε ως Συνανάδοχος, ή διαθέτοντας το δίκτυο της σε δημόσιες εγγραφές μέσω άλλων τραπεζών.

Ειδικότερα η Τράπεζα ανέλαβε ως κύριος Ανάδοχος την εισαγωγή της εταιρείας ΓΕΝΕΡ Α.Ε στο Χ.Α.Α και συμμετείχε ως Συνανάδοχος στην εισαγωγή των εταιρειών Ο.Τ.Ε. Α.Ε., ΕΛΛΑΤΕΞ Α.Ε., ΒΕΡΝΙΚΟΣ ΚΟΤΕΡΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε., ΑΤΕΜΚΕ Α.Ε., ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.

Σήμερα, η Τράπεζα κατέχει ηγετική θέση στον τομέα της έκδοσης και διαχείρισης ομολογιακών δανείων. Κατά τη χρήση 1996 ανέλαβε την αναδοχή και διαχείριση του ομολογιακού της. Η ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΜΑΡΜΑΡΑ ΓΡΑΝΙΤΕΣ ΑΕΒΕ, συμμετείχε στη έκδοση του ομολογιακού δανείου της εταιρείας ΓΙΟΥΛΑ ΑΕΒΕ και διαχειρίζεται το ομολογιακό δάνειο της εταιρείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ ΑΕΒΕ.

Επιπλέον, η Τράπεζα και κατά το 1996, διέθεσε το δίκτυο της για αυξήσεις μετοχικών κεφαλαίων, διανομές μερισμάτων, ονομαστικοποιήσεις μετοχών, ανταλλαγές μετοχών με αποθετήρια και ανταλλαγές ομολογίων με αποθετήρια μετοχών.

Τα έσοδα από τις παραπάνω δραστηριότητες κατά τη χρήση 1996 ανήλθαν σε 150 εκατ.δρχ περίπου.

Σε θέματα θεματοφυλακής, ανέλαβε τη θεματοφυλακή ενός νέου Αμοιβαίου Κεφαλαίου, του ATHENS INDEX FUND, που είναι συνδεδεμένο με τον Γενικό Δείκτη του Χ.Α.Α. και το οποίο διαχειρίζεται η ΙΟΝΙΚΗ ΑΕΔΑΚ.

Έτσι, ο αριθμός των Αμοιβαίων Κεφαλαίων των οποίων ασκείται θεματοφυλακή από την ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, αυξήθηκε σε εννέα (9), τα οποία καλύπτουν όλους τους τύπους, ταυτόχρονα ασκείται η θεματοφυλακή και μίας εταιρείας Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου.

Το συνολικό ύψος των διαχειριζομένων Ενεργητικών ανήλθε στις 31 Δεκεμβρίου 1996 σε 260 δις δρχ. Περίπου και το ύψος των συνολικά εισπραχθέντων προμηθειών για τις υπηρεσίες θεματοφυλακής ανήλθε σε 242 εκατ.δρχ περίπου²⁸.

3.5 Η Μετοχή της Ιονικής Τράπεζας

3.5.1 Εξέλιξη Μετοχικού Κεφαλαίου

Έτος	Συνολικό Κεφάλαιο	Αριθμός Μετοχών	Αξία Μετοχής
1839	1.500.000	1.500	15.000
1923	15.000.300	21.249	700
1942	31.500.700	23.572	700
1956	40.072.400	23.572	1.700
1959	120.020.400	70.600	1.700
1969	510.085.000	229.450	1.700
1977	601.900.300	283.459	1.700
1978	1.203.800.600	637.518	1.700
1982	2.301.385.000	849.954	2.500
1988	6.904.155.000	2.686.062	2.500
1991	8.630.193.750	5.447.724	625
1994	15.078.674.800	21.540.964	700

Πηγή: Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου, σελ. 14

3.5.2 Δικαιώματα των Μετόχων

Οι μετοχές της Ιονικής Τράπεζας είναι ονομαστικές αδιαίρετες. Μέτοχοι της Τράπεζας μπορούν να γίνουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Αν υπάρχουν περισσότεροι από ένας κύριοι μίας μετοχής τότε οι συγκύριοι, ή οι με οιονδήποτε τίτλο κάτοχοι δικαιωμάτων επ' αυτής και αυτοί που έχουν την ψιλή κυριότητα προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματα που απορρέουν από τις μετοχές, υποχρεούνται να διορίζουν με έγγραφό τους προς την εταιρεία, κοινό αντιπρόσωπο. Κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου στη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Η ευθύνη του μετόχου προορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών του.

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της μετοχής ακολουθούν τον τίτλο, οποιοσδήποτε και να είναι ο νόμιμος κομιστής του.

Η κατοχή του τίτλου της μετοχής συνεπάγεται αυτοδικαίως την αποδοχή του Καταστατικού της Τράπεζας και των τροποποιήσεων του, καθώς και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας.

Κάθε διαφορά μεταξύ των μετόχων και της Τράπεζας υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Δικαστηρίων της έδρας της, ενώπιον των οποίων και μόνο ενάγεται, ακόμα και στις περιπτώσεις της ειδικής δωσιδικίας. Το μέρος της κάθε μετοχής πληρώνεται στο νόμιμο κομιστή της.

Η πληρωμή του αρχίζει την ημέρα που ορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας.

Τα μερίσματα των μετοχών που δεν ζητήθηκαν μέσα σε μία πενταετία από τη στιγμή που κατέστησαν απαιτητά, παραγράφονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου.

Ο μέτοχος ή ο αντιπρόσωπος αυτού μπορεί να συμμετάσχει σε Τακτική ή Έκτακτη Γενική Συνέλευση, εφ' όσον είναι κάτοχος τουλάχιστον μίας (1) μετοχής.

Ο μέτοχος υποχρεούται να καταθέσει τις μετοχές του στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή στο Ταμείο της Τράπεζας ή σε μία ανώνυμη τραπεζική εταιρεία στην Ελλάδα πέντε ημέρες τουλάχιστον πριν από την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης.

Μέσα στην ίδια ημερομηνία πρέπει να κατατίθενται στην εταιρεία οι αποδείξεις κατάθεσης των μετοχών και τα έγγραφα αντιπροσώπευσης και να δίδεται στο μέτοχο απόδειξη για την είσοδο του στη Γενική Συνέλευση.

Οι μέτοχοι που καταθέτουν εκπρόθεσμα τις μετοχές τους μετέχουν στη Γενική Συνέλευση μόνο με την άδειά της.

Μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/10 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου έχουν δικαίωμα να ζητήσουν από το Μονομελές Πρωτοδικείο

της έδρας της εταιρείας, κατά τους κανόνες της εκούσιας δικαιοδοσίας το διορισμό ενός ή περισσότερων ελεγκτών ειδικά για τον έλεγχο της εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 37α του Ν.2190/1920. επίσης, μετά από αίτηση μετόχων εκπροσωπούντων το 1/20 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί Έκτακτη Γενική Συνέλευση εντός 30 ημερών από την κατάθεση της αίτησης στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Στην αίτηση, οι αιτούντες μέτοχοι οφείλουν να αναγράφουν τα θέματα για τα οποία θα αποφασίσει η Γενική Συνέλευση.

3.5.3 Εξέλιξη της Τιμής της Μετοχής

Η εξέλιξη της τιμής της μετοχής της Ιονικής Τράπεζας κατά το διάστημα από 01/01/92 έως 22/09/94 απεικονίζεται στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Ειδικότερα:

Κατα το έτος 1993 η τιμή της μετοχής κυμάνθηκε μεταξύ δρχ.4.083 (μικρότερη τιμή έτους) και δρχ 6.800 (μεγαλύτερη τιμή έτους), ενώ η μέση ετήσια τιμή διαμορφώθηκε στις δρχ.5.393. Κατά το διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 1994, οι ακραίες τιμές διαμορφώθηκαν αντίστοιχα σε δρχ.4.220 και δρχ.8.500, ενώ η μέση τιμή ήταν δρχ.6.199.

3.5.4 Εξέλιξη της Εμπορευσιμότητας της Μετοχής

Η εμπορευσιμότητα της μετοχής της Ιονικής Τράπεζας κατά τα έτη 1992-1993, διαμορφώθηκε σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Το 1992 ο αριθμός των κινηθέντων τεμαχίων ανήλθε σε 1.648.877 (εμπορευσιμότητα 9,95%) ενώ κατά το έτος 1993 σε 2.625.681 τεμάχια (εμπορευσιμότητα 15,85%) εμφανίζοντας σημαντική άνοδο κατά 59,30% ως προς την εμπορευσιμότητα του έτους 1992.

Επί του συνόλου των συναλλαγών των μετοχών της Κύριας και της Παράλληλης Αγοράς του Χ.Α.Α. η μετοχή της Ιονικής Τράπεζας είναι μεταξύ των 15 περισσότερο κινηθέντων μετοχών κατά τα έτη 1992-1993.

Συγκεκριμένα κατείχε την 9η θέση σε ποσοστό εμπορευσιμότητας το έτος 1992 και τη 14η θέση το έτος 1993, γεγονός που αποδεικνύει το ενδιαφέρον τόσο του επενδυτικού κοινού όσο και των θεσμικών επενδυτών, για τη μετοχή της Ιονικής Τράπεζας.

3.5.5 Χρηματιστηριακή Αξία της Ιονικής Τράπεζας

Η χρηματιστηριακή αξία της Ιονικής Τράπεζας στις 31/12/1993 ανήλθε στις δρχ. 91.135 εκ. σημειώνοντας αύξηση κατά 25,72% έναντι της χρηματιστηριακής αξίας που είχε στις 31/12/1992 και ήταν δρχ.72.493 εκ. Για το χρονικό διάστημα Ιανουάριος - Σεπτέμβριος 1994, η υψηλότερη χρηματιστηριακή αξία σημειώθηκε στις 18/01/1994 όπου έφθασε τις δρχ.140.845 εκ.

Στατιστικά στοιχεία για τη χρηματιστηριακή εξέλιξη της μετοχής παρουσιάζονται στους Πίνακες 1 και 2, καθώς και στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Πίνακας 1

ΕΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΡΙΣΤΡΕΦΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ (31/12)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΟΧΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ (30/6)	ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (31/12) σε εκατ. δρχ.	ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΙΜΗΣ ΜΕΤΟΧΗΣ (31/12) (*) σε δρχ.	ΜΕΣΗ ΕΤΗΣΙΑ ΤΙΜΗ ΜΕΤΟΧΗΣ (*) σε δρχ.	ΜΕΡΙΣΜΑ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ (*) σε δρχ.	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗ-ΡΙΑΚΗ ΑΞΙΑ σε εκατ. δρχ.	ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ (ΣΕ ΤΕΜ.) (*)	ΕΤΗΣΙΑ ΕΜΠΟΡΕΥΣΙ-ΜΟΤΗΤΑ
1989	2.761.662	5.137	6.904,2	2.658	2.330	147,9	23.336	930.734	7,02%
1990	2.761.662	5.754	6.904,2	6.200	5.991	277,9	82.021	3.022.704	22,80%
1991	13.808.310	7.562	8.630,2	5.333	6.641	416,7	88.373	2.517.569	15,19%
1992	13.808.310	13.275	8.630,2	4.375	5.154	270,8	72.493	1.648.877	9,95%
1993	16.569.972	13.496	11.599,0	5.500	5.393	325,0	91.135	2.625.861	15,85%

* Τα μεγέθη έχουν προσαρμοσθεί για τη δωρεάν διανομή μετοχών

Πηγή: Ιονική Τράπεζα: Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου, σελ.9

Πίνακας 2

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΟΧΗΣ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ (ποσά σε δραχμές)

	31.12.93	1993/92	31.12.92	1992/91	31.12.91	1991/90	31.12.90	1990/89	31.12.89
Κέρδη ανά Μετοχή (πρό Φόρων) *	534	8,86%	490	-8,09%	944	13,25%	834	87,61%	444
Κέρδη ανά Μετοχή (μετα από Φόρους) *	362	9,40%	331	-8,67%	800	22,73%	652	-46,65%	445
P/E (πρό Φόρων) *	10,31	15,50%	8,92	58,01%	5,65	-24,05%	7,44	24,33%	5,99
P/E (μετα από Φόρους) *	15,20	14,94%	13,23	98,46%	6,67	-29,91%	9,51	59,06%	5,98
Μέρισμα ανά Μετοχή *	325	19,99%	271	-34,99%	417	49,92%	278	87,86%	148
Χρηματοπιστωτική Αξία Μετοχής*	5.500	25,74%	4.374	-17,98%	5.333	-13,98%	6.200	133,26%	2.658
Μέρισματική Απόδοση Μετοχής *	5,91%	-4,58%	6,19%	-20,74%	7,81%	74,30%	4,48%	-19,46%	5,57%

* Τα μεγέθη έχουν προσαρμοσθεί για τη δωρεάν διανομή μετοχών

3.5.6 Πίνακες Μετοχικής Σύνθεσης

Διάθροση Μετόχων-Μετοχών

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΜΕΤΟΧΟΙ		ΜΕΤΟΧΕΣ	
	Αριθμός	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό %
Τράπεζες	21	0,16	10.509.888	63,42 ⁽¹⁾
Εταιρείες Επενδύσεων	41	0,31	556.234	3,36
Αμοιβαία Κεφάλαια	26	0,20	662.584	4,00
Ασφάλειες	13	0,10	66.974	0,40
Λοιπά Νομικά Πρόσωπα	154	1,18	1.378.119	8,32
Φυσικά Πρόσωπα	12.701	98,04	3.396.173	20,50
ΣΥΝΟΛΟ	12.956	100,00	16.569.972	100,00

(1) Εμπορική Τράπεζα 61,7%

* Στοιχεία της 18/08/1994

Πηγή: Ιονική Τράπεζα: Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου, σελ.10

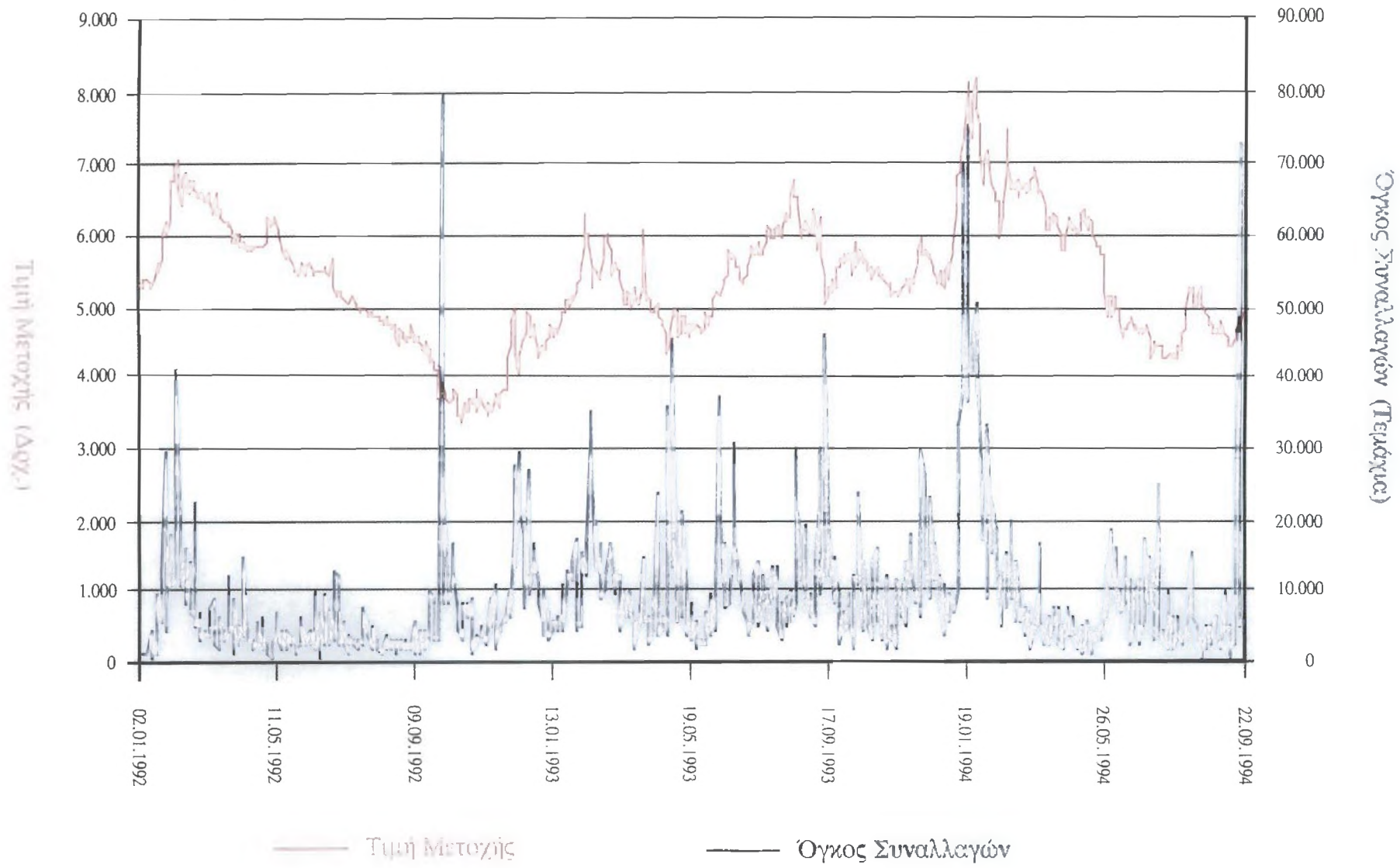
Στατιστική Ανάλυση Μετοχικής Βάσης

ΚΑΙΜΑΚΙΑ (αριθμός μετοχών)	ΜΕΤΟΧΟΙ		ΜΕΤΟΧΕΣ	
	Αριθμός	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό %
1 - 199	8.973	69,26	617.522	3,72
200 - 399	1.958	15,12	546.338	3,31
400 - 599	730	5,64	352.694	2,13
600 - 799	377	2,91	253.080	1,52
800 - 999	215	1,66	193.958	1,17
1.000 - 1.999	423	3,26	561.303	3,39
2.000 - 4.999	173	1,34	496.546	3,01
5.000 - 9.999	47	0,36	345.137	2,08
10.000 - 19.999	29	0,22	387.341	2,33
20.000 και πάνω	31	0,23	12.816.053	77,34
ΣΥΝΟΛΟ	12.956	100,00	16.569.972	100,00

Στοιχεία της 18/08/1994

Ιονική Τράπεζα: Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου, σελ.10

Ημερήσια Εξέλιξη τιμής Μετοχής και Όγκου Συναλλαγών Ιονικής Τράπεζας

4. Ο ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Για την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού, την προσφορά νέων και ολοένα βελτιούμενων προϊόντων, την προσέλκυση νέας πελατείας και την ενίσχυση της παρουσίας της στην ελληνική και διεθνή τραπεζική αγορά, η Ιονική - Λαϊκή Τράπεζα έχει ένα δραστήριο Όμιλο εταιρειών στους τομείς των επενδύσεων χαρτοφυλακίου, αμοιβαίων κεφαλαίων, χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, χρηματοδοτικών μισθώσεων και χρηματιστηριακών υπηρεσιών.

Το κύριο χαρακτηριστικό του Ομίλου της Ιονικής Τράπεζας συνίσταται στο ότι όλες σχεδόν οι εταιρείες παρουσιάζουν μια αξιόλογη δραστηριότητα και συμβάλλουν στην παρουσίαση μιας δυναμικής εικόνας, αφού σε καμία σχεδόν περίπτωση η μια επιχ/ση δε συντηρείται σε βάρος της άλλης και ιδιαίτερα σε βάρος του βασικού πυρήνα της που είναι η μητρική Ιονική Τράπεζα.

4.1 Ιονική Finance

Παροχή χρηματοοικονομικών συμβουλών σε επιχειρήσεις Αύξηση, κεφαλαίων, εξαγορές, συγχωνεύσεις, αποτιμήσεις και αξιολόγηση επενδυτικών σχεδίων.

α) Ιστορικό ίδρυσης

Η Ιονική Finance ιδρύθηκε το 1986, αρχικά υπό την επωνυμία «ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Ε. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ», με σκοπό την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε επενδυτές της ελληνικής κεφαλαιαγοράς και μετονομάστηκε σε ΙΟΝΙΚΗ FINANCE το 1992.

Οι τομείς στους οποίους η Ιονική Finance προσφέρει τις υπηρεσίες της είναι:

- ◆ Χρηματοοικονομικές Συμβουλές (Corporate Finance Advisory)
- ◆ Υπηρεσίες Κεφαλαιαγοράς (Capital Markets)
- ◆ Project Finance
- ◆ Διαχείριση Διαθεσίμων
- ◆ Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων (Risk Management)

β) Σκοποί

Σκοπός της Ιονικής Finance είναι:

1. Η παροχή ολοκληρωμένων και ευρέως φάσματος υπηρεσιών χρηματοοικονομικού, χρηματοπιστωτικού και χρηματοδοτικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, η εταιρεία προσφέρει επιχειρηματικές συμβουλές, εκπονεί μελέτες, διαμεσολαβεί, εκπροσωπεί τρίτους και διαπραγματεύεται για λογαριασμό τρίτων για δραστηριότητες χρηματοδότησης επιχειρήσεων, αξιολόγησης και χρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων, εξεύρεσης επιχειρηματικών κεφαλαίων, εξαγοράς ή πώλησης ή συνένωσης ή διάσπασης ή απόσπασης επιχειρήσεων ή περιουσιακών στοιχείων, κεφαλαιακών αναδιοργανώσεων κάλυψης χρηματοοικονομικών

κινδύνων, εκτίμησης αξίας μετοχών και πάσης φύσεως κινητών αξιών ή τίτλων ή δικαιωμάτων επί τούτων ως και εισαγωγής κινητών αξιών ή τίτλων εταιριών ή δικαιωμάτων στο χρηματιστήριο και η ανάληψη υποχρεώσεων κάλυψης πώλησης κινητών αξιών ή τίτλων ή δικαιωμάτων.

2. Η αγορά μετοχών εταιριών με σκοπό την απόκτηση προσωρινά της διοίκησης και διαχείρισης τους, της ορθολογικής τους οργάνωσης και της εν συνεχεία μεταβίβασης των μετοχών σε τρίτους με κέρδος.

3. Η παροχή συμβουλών και υπηρεσιών για επενδύσεις κεφαλαίων νομικών ή φυσικών προσώπων και η ίδρυση ή συμμετοχή σε εταιρίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, χρηματιστηριακές εταιρίες και εταιρίες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή.

4. Η ίδρυση ή συμμετοχή σε οποιαδήποτε μορφή συναφείς η όχι εταιρίες στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή.

γ) Δραστηριότητες

1. Υπηρεσίες Κεφαλαιαγοράς: Η IONIKH FINANCE συμβουλεύει εταιρίες σε θέματα άντλησης κεφαλαίων από την κεφαλαιαγορά. Συγκεκριμένα, αναλαμβάνει εργασίες που αφορούν αυξήσεις κεφαλαίου εισηγμένων εταιριών, εισαγωγή εταιριών στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α), ιδιωτικές τοποθετήσεις με θεσμικούς επενδυτές, ομολογιακά δάνεια (κοινοπρακτικά και μη), μετατρέψιμα ομολογιακά δάνεια κλπ. Οι υπηρεσίες που προσφέρει η εταιρία ξεκινούν με την αξιολόγηση των δυνατοτήτων και των αναγκών του πελάτη. Στην περίπτωση που ο πελάτης προχωρήσει στη υλοποίηση κάποιου προγράμματος, η IONIKH FINANCE αναλαμβάνει την προετοιμασία του πελάτη για άντληση κεφαλαίων, τα διαδικαστικά ζητήματα καθώς και πιθανές διαπραγματεύσεις με αναδόχους τράπεζες ή με θεσμικούς επενδυτές για την επίτευξη των καλύτερων δυνατών όρων. Εκτός των ανωτέρω, η IONIKH FINANCE συμβουλεύει επί συνεχούς βάσεως και

άλλες επιχειρήσεις για την εισαγωγή τους στο χρηματιστήριο, αυξήσεις κεφαλαίων και γενικά σχεδιασμό μακροπρόθεσμης στρατηγικής.

Η ΙΟΝΙΚΗ FINANCE, επίσης, προσφέρει υπηρεσίες σε εταιρίες που επιθυμούν να εισαγάγουν τις μετοχές τους στα ξένα χρηματιστήρια.

2. Εξαγορές και Συγχωνεύσεις: Η ΙΟΝΙΚΗ FINANCE ενεργεί ως αποκλειστικός σύμβουλος του πωλητή ή του αγοραστή, συμβουλεύει τον πελάτη της ως προς τις πιθανές ή εφικτές αξιολογήσεις, συμβάλλει στην κατάστροψη στρατηγικής και τακτικής για την υλοποίηση των στόχων του πελάτη και σε όλα τα στάδια μιας εξαγοράς ή συγχώνευσης (συμπεριλαμβανομένης και της πιθανής χρηματοδότησης).

3. Διαχείριση Κεφαλαίων/Αμοιβαία Κεφάλαια: Η ΙΟΝΙΚΗ FINANCE διαθέτει ξεχωριστή ομάδα για την προσφορά υπηρεσιών Επενδυτικού Συμβουλίου για διαχείριση κεφαλαίων εταιριών, ιδρυμάτων και αμοιβαίων κεφαλαίων. Το κεφάλαια επενδύονται τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό με γνώμονα επιλογής επενδύσεων την σε βάθος γνώση και ανάλυση των αγορών. Η στρατηγική της εταιρίας είναι οι επενδύσεις να είναι προσαρμοσμένες στις αρχές συνετής διαχείρισης με σταθερότητα απόδοσης σε μέσο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Η ΙΟΝΙΚΗ FINANCE συνεργάζεται με τους μεγαλύτερους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

4. Παροχή Επιχειρηματικών Συμβουλών:

Η ΙΟΝΙΚΗ FINANCE παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες για ευρύ φάσμα θεμάτων που περιλαμβάνουν την αξιολόγηση επενδυτικών σχεδίων, την ανάπτυξη και αξιοποίηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου, τη αναδιάρθρωση εταιριών και τη διαχείριση έργων (project management). Η εταιρία καλλιεργεί μακροπρόθεσμες σχέσεις με τους πελάτες της, και παρέχει λύσεις σε όποια προβλήματα τυχόν αντιμετωπίζουν.

Τα συνολικά έσοδα της Εταιρείας ανήλθαν το 1996 σε 491,5 εκατ.δρχ ενώ τα καθαρά προ φόρων κέρδη ανήλθαν σε 288,7 εκατ.δρχ και

τα δύο αυτά οικονομικά μεγέθη σχεδόν διπλασιάστηκαν, σε σχέση με το έτος 1995²².

Τα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας, σημειώνοντας αύξηση 14% ανέρχονται πλέον σε 583,2 εκατ.δρχ²³

4.2 Ιονική Επενδύσεων

Διαχείριση, χαρτοφυλακίου με την τοποθέτηση κεφαλαίων σε μετοχές δυναμικών κλάδων και χρεόγραφα με τις μεγαλύτερες δυνατές αποδόσεις

α) Ιστορικό Ίδρυσης

Η εταιρία καταχωρήθηκε στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών την 10/4/90 (ημερομηνία ίδρυσης) με αριθμό μητρώου 21574/06/B/90/7 και έχει έδρα της το Δήμο Αθηναίων. Η διεύθυνση της εταιρίας είναι Ακαδημίας 8, 106 71 Αθήνα. Η διάρκεια της εταιρίας έχει ορισθεί σε πενήντα (50) έτη.

Κατά την ίδρυση της εταιρίας το μετοχικό κεφάλαιο ορίστηκε σε δρχ 1.000.000.000 (ένα δισεκατομμύριο), το οποίο διαιρείτο σε 500.000 (πεντακόσιες χιλιάδες) ανώνυμες μετοχές, ονομαστικής αξίας δρχ. 2.000 (δύο χιλιάδων).

β) Σκοποί

Η Ιονική Επενδύσεων είναι Ανώνυμη Εταιρία Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου κλειστού τύπου. Κύριος μέτοχος είναι η Ιονική Τράπεζα. Δραστηριοποιείται αποκλειστικά στη διαχείριση χαρτοφυλακίου χρεογράφων, προσφέροντας εξειδικευμένη επαγγελματική διαχείριση και στοχεύοντας στη μεγιστοποίηση της απόδοσης σε επιλεγμένα επίπεδα κινδύνου.

Αποκλειστικά δραστηριότητα της Ιονικής Επενδύσεων είναι η διαχείριση του μετοχικού κεφαλαίου της υπό του νομοθετικού πλαισίου που ορίζει ο

²² Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.47

²³ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.47

νόμος 1969/91 με σκοπό τη μεγιστοποίηση της απόδοσης των απασχολούμενων κεφαλαίων των μετόχων.

Η εταιρία επενδύει τα διαθέσιμα κεφάλαια της σε κινητές αξίες. Οι τίτλοι αυτοί αποφέρουν στην εταιρία έσοδα τα οποία συνθέτουν τα έσοδα εκμετάλλευσης της.

γ) Δραστηριότητες

Η Ιονική Επενδύσεων εμφάνισε κατά την τελευταία διετία:

- ◆ την υψηλότερη αποδοτικότητα ιδίων και συνολικών κεφαλαίων μεταξύ των επενδυτικών εταιριών κατά τα έτη 1992 και 1993,
- ◆ μέση ετήσια αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων κατά την τελευταία τριετία 49,4%,
- ◆ το 1993 καθαρά κέρδη 666 εκατομμύρια και υπεραξία χαρτοφυλακίου 361,3 εκατομμύρια δρχ,
- ◆ κατά το πρώτο τρίμηνο του 1994 εμφάνισε κέρδη αυξημένα κατά 67,7% σε σχέση με το αντίστοιχο τετράμηνο του 1993 και υπεραξία χαρτοφυλακίου αυξημένη αντίστοιχα κατά 21,4%.
- ◆ η τιμή διάθεσης των μετοχών της επικείμενης αύξησης είναι σαφώς χαμηλότερη, τόσο της τρέχουσας χρηματιστηριακής τιμής όσο και της εσωτερικής της αξίας.

Οι δυσμενείς χρηματιστηριακές συνθήκες, που επικράτησαν κατά τη διάρκεια του έτους, 1996, αλλά και οι συνεχής μείωση των αποδόσεων των ομολόγων, επηρέασαν, την κερδοφορία της Εταιρείας. Ως αποτέλεσμα, τα κέρδη διαμορφώθηκαν σε 267,0 εκατ.δρχ έναντι 486,8 εκατ.δρχ την προηγούμενη χρονιά, σημείωσαν δηλαδή μείωση κατά 45,1%.²⁴.

Τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους για τη χρήση 1996 ανήλθαν σε 261,3 εκατ.δρχ²⁵.

²⁴ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996,σελ.45

²⁵ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ45

4.3 Ιονική Αμοιβαία Κεφάλαια

Διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων

α) Ιστορικό ίδρυσης

Η Ιονική Α.Ε Διαχειρίσεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων ιδρύθηκε το Φεβρουάριο 1993 με αρχικό μετοχικό κεφάλαιο 50.000.000 δραχμών και έδρα την Αθήνα (Πανεπιστημίου 39).

β) Σκοποί

Αποκλειστικός σκοπός της εταιρίας είναι η διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων.

γ) Δραστηριότητες

Στις 20 Απριλίου 1993 άρχισε η διάθεση δύο Αμοιβαίων Κεφαλαίων (Ιονική Εισοδήματος και Ιονική Μετοχικό) με αμιγή σύνθεση και προσανατολισμό στην ελληνική κεφαλαιαγορά. Τον Ιανουάριο 1993 άρχισε η διάθεση του Ιονική Διαχειρίσεως Διαθεσίμων. Η εταιρία μέσα στη δεκαοκτάμηνη περίοδο λειτουργίας της πέτυχε μεγάλη αύξηση στο σύνολο των κεφαλαίων, τα οποία διαχειρίζεται και τα οποία την 31 Αυγούστου 1994 διαμορφώθηκαν σε 77 δισ.δραχμές περίπου. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει μερίδιο 5,2% στη συνολική αγορά των Αμοιβαίων Κεφαλαίων. Στην επιτυχία αυτή συνέβαλε και η ενεργή δραστηριοποίηση του δικτύου της Ιονικής Τράπεζας μέσω του οποίου διατίθενται τα παραπάνω Αμοιβαία Κεφάλαια.

Τα ακαθάριστα έσοδα της εταιρίας για το 1993 ανήλθαν σε 478 εκατ.δραχμές, ενώ τα καθαρά κέρδη προ φόρων διαμορφώθηκαν σε 190 εκατ.δραχμές.

Το πρώτο έτος λειτουργίας το Αμοιβαίο Κεφάλαιο «Ιονική Μετοχικό» παρουσίασε απόδοση σε καθαρή τιμή 41,3% έναντι 22,4% αύξησης του γενικού δείκτη του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, ενώ αντίστοιχα το «Ιονική Εισοδήματος» παρουσίασε απόδοση σε καθαρή τιμή 17,4% η οποία αντικατοπτρίζει άνοδο 24,8% σε ετήσια βάση.

Κατά τη διάρκεια του έτους 1996 η Εταιρεία αύξησε σημαντικά τα κεφάλαια υπό διαχείριση, εισήγαγε στην Ελληνική Αγορά το θεσμό της παθητικής διαχείρισης, προσέφερε για τρίτη συνεχή χρονιά άμεση κερδοφορία στον Όμιλο της ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ που ξεπέρασε το 1 δισ.δρχ, αλλά και ολοκλήρωσε ένα εσωτερικό πρόγραμμα υποδομής, με σκοπό την υποστήριξη των εργασιών και της κερδοφορίας της εταιρείας για τα επόμενα τρία χρόνια.

Αναλυτικά, κατά το 1996 τα κεφάλαια υπό διαχείριση ξεπέρασαν τα 205 δισ δρχ. Σημειώνοντας μια αύξηση της τάξεως του 43% έναντι του 1995²⁶.

Τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε 1.106.774.335, έναντι 1.068.529.073 δρχ για το 1995, ενώ τα ίδια κεφάλαια ανέρχονται σε 1.109.992.024 δρχ, έναντι 880.135.055 δρχ²⁷

Το συνολικό μέρισμα για τη χρήση του 1996 ανέρχεται σε 500.000.000 δρχ²⁸

²⁶ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.44

²⁷ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.44

²⁸ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.44

4.4 Ιονική Χρηματοστηριακή

Διενέργεια κάθε είδους χρηματοστηριακών και συναφών εργασιών.

Η Ιονική Χρηματοστηριακή ξεκίνησε τις δραστηριότητες της στα μέσα Απριλίου 1995 με αρχικό Μετοχικό Κεφάλαιο διακοσίων εκατομμυρίων δραχμών, το οποίο σήμερα ανέρχεται σε ένα δισεκατομμύριο δραχμές.

Στις 31 Δεκεμβρίου 1996 έληξε η πρώτη εταιρική υπερδωδεκάμηνη χρήση, η οποία είναι σημαντική από την άποψη της ίδρυσης, λειτουργίας και καθιέρωσης της Εταιρείας, στο χώρο της Κεφαλαιαγοράς.

Όπως προκύπτει από την κατάσταση του λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως 1995-1996 η Εταιρεία παρουσίασε καθαρά κέρδη προ φόρων 315.650.723 δρχ, και συνολικό τζίρο από προμήθειες 597.665.676 δρχ²⁹

Η Εταιρεία, στην εταιρική χρήση που έληξε, προέβη στην ίδρυση γραφείου αντιπροσώπευσης στην Θεσσαλονίκη, πλησίον του Χρηματοστηριακού Κέντρου Θεσσαλονίκης.

Στους άμεσους στόχους της Εταιρείας περιλαμβάνονται:

- ◆ η παρουσία της στο Χρηματοστηριακό Κέντρο Θεσσαλονίκης
- ◆ η αξιοποίηση του δικτύου της ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
- ◆ η δημιουργία τμήματος μελετών και η συμμετοχή της ως αναδόχου σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου
- ◆ η επέκταση των δραστηριοτήτων της στο εξωτερικό
- ◆ ο σχεδιασμός των λειτουργιών της εταιρείας που είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη των υπηρεσιών της στα νέα χρηματοοικονομικά προϊόντα, παράλληλα με την έναρξη της λειτουργίας αγοράς παραγωγών στη χώρα μας.

²⁹ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.46

4.5 Ιονική Leasing

Διενέργεια εργασιών χρηματοδοτικής μίσθωσης (LEASING) παραγωγικού εξοπλισμού για επαγγελματική χρήση.

α) Ιστορικό ίδρυσης

Στα πλαίσια της ανάπτυξης και διεύρυνσης των δραστηριοτήτων του Ομίλου της Ιονικής Τράπεζας, ιδρύθηκε τον Απρίλιο 1993, η νεότερη μεταξύ των θυγατρικών της εταιριών, η ΙΟΝΙΚΗ ΛΗΖΙΝΓΚ Α.Ε

β) Σκοποί

Αποκλειστικός σκοπός της εταιρίας είναι η διενέργεια εργασιών χρηματοδοτικής μίσθωσης (X.M) παραγωγικού εξοπλισμού για επαγγελματική χρήση. Το μετοχικό κεφάλαιο ανέρχεται σε 2 δισ.δραχμές.

γ) Δραστηριότητες

Η εταιρία επανδρώθηκε ταχύτατα με στελέχη προερχόμενα από το χώρο των Χρηματοδοτικών Μισθώσεων, με αποτέλεσμα την ταχεία και αποτελεσματική διείσδυση της στην αγορά, πράγμα στο οποίο συνετέλεσε και το ευρύ δίκτυο της ΙΟΝΙΚΗΣ Τράπεζας. Οι πρώτες συμβάσεις X.M. υπεγράφησαν τον Ιούλιο 1993 και η πρώτη οικονομική χρήση της εταιρίας έκλεισε την 31 Δεκεμβρίου 1993.

Η δραστηριότητα της εταιρίας αποτελεί σημαντικό συμπλήρωμα στις εργασίες του ομίλου της ΙΟΝΙΚΗΣ Τράπεζας, η οποία μέχρι τότε δεν είχε τη δυνατότητα να προσφέρει το προϊόν αυτό στο πελατολόγιο της. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι χάρη στη διασπορά του δικτύου της Ιονικής Τράπεζας σε όλη την επικράτεια, η εταιρία από την αρχή της λειτουργίας της δεν περιορίστηκε στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας αλλά εξέτασε, ενέκρινε και υπέγραψε συμβάσεις σε όλες τις περιοχές της Ελλάδος.

Το 1996 οι εγκρίσεις των συμβάσεων χρηματοδοτική μίσθωσης, καθώς και οι εκταμιεύσεις για αγορά εξοπλισμού ξεπέρασαν τους στόχους του προϋπολογισμού και ανήλθαν σε 11 δισ.δρχ και 10,55 δισ δρχ αντίστοιχα³⁰.

Η Ιονική Leasing, παρά τον διαρκώς εκτεινόμενο ανταγωνισμό που χαρακτηρίζει τον κλάδο τα τελευταία χρόνια, πραγματοποίησε το 12,2% των εργασιών leasing του 1996, αυξάνοντας το μερίδιο της και εδραιώνοντας περισσότερο τη θέση της στην αγορά.

Η πολιτική της Εταιρείας για γεωγραφική εξάπλωση σε όλη την Ελλάδα και το υψηλό ποσοστό εργασιών εκτός Αττικής και κυρίως στη Βόρεια Ελλάδα, την οδήγησαν τον Αύγουστο του 1996 στην ίδρυση υποκαταστήματος στη Θεσσαλονίκη.

Παράλληλα, η δραστηριοποίηση της Εταιρείας για συνεχή βελτίωση της συνεργασίας της με το δίκτυο υποκαταστημάτων της ΙΟΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, είχε σαν αποτέλεσμα να εξακολουθήσει η συμμετοχή του στο σύνολο των εργασιών της, να θεωρείται σημαντική και να ανέρχεται σε ποσοστό περίπου 40%.

Τα αποτελέσματα της Ιονικής Leasing, που είναι ενδεικτικά της ανοδικής της πορείας, παρουσίασαν σημαντική αύξηση τόσο σε επίπεδο εσόδων από μισθώματα, όσο και σε επίπεδο καθαρών κερδών.

Πιο συγκεκριμένα, ο κύκλος εργασιών (μισθώματα) το 1996 ανήλθε σε 6.879, εκατ.δρχ έναντι 4.597,4 εκατ.δρχ το 1995. Τα καθαρά κέρδη ανήλθαν σε 1.006,5 εκατ.δρχ, έναντι 903,9 εκατ.δρχ το 1994³¹.

³⁰ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.48

³¹ Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.48

4.6 Ιονική Ξενοδοχειακά Επιχειρήσεις

Ανάγερση, λειτουργία και εκμετάλλευση τουριστικών ξενοδοχείων υπερπολυτελείας.

α) Ιστορικό ίδρυσης

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1957 από τον Απόστολο Κ.Πελά. το 1960 εξαγοράστηκε από την Ιονική Λαϊκή Τράπεζα και η σημερινή της ονομασία είναι «Ξενοδοχειακά Επιχειρήσεις Η ΙΟΝΙΚΗ Α.Ε.»

β) Σκοποί

Σκοπός της εταιρείας είναι η ανέγερση λειτουργία και εκμετάλλευση τουριστικών ξενοδοχείων υπερπολυτελείας

γ) Δραστηριότητες

Το Μάρτιο του 1963 περατώθηκε από την εταιρία η ανέγερση του ξενοδοχείου Athens Hilton, την εκμετάλλευση του οποίου έχει αναλάβει η Hilton International από την αρχή της λειτουργίας του. Η επένδυση για τη ανέγερση του ξενοδοχείου ανήλθε σε 500 εκατ.δραχμές περίπου, εκ των οποίων 22,5 εκατ.δραχμές Ίδια κεφάλαια και 480 εκατ.δραχμές δανειακά κεφάλαια (ΙΛΤΕ - ΕΤΒΑ), τα οποία εξοφλήθηκαν πλήρως το διάστημα 1974-75 από τα έσοδα του ξενοδοχείου.

Το Athens Hilton είναι το πρώτο ξενοδοχείο που λειτούργησε στην Ελλάδα με διεθνή πρότυπα προσελκύνοντας υψηλής στάθμης πελατεία, συμβάλλοντας σε μεγάλο βαθμό στην εισροή ξένου συναλλάγματος αλλά και στην επαγγελματική κατάρτιση υπαλλήλων που στελέχωσαν στη συνέχεια άλλα μεγάλα ξενοδοχεία της χώρας.

Το 1987 άρχισε η ανέγερση του δεύτερου ξενοδοχείου της εταιρίας στη Ρόδο, το οποίο λειτούργησε το 1993 υπό τη διεύθυνση της εταιρίας Grecotel S.A και με την επωνυμία Phodos Imperial - Grecotel.

Το ξενοδοχείο είναι ένα πολυτελές συγκρότημα με 425 δίκλινα δωμάτια και σουίτες, πολυάριθμους εμπορικούς χώρους, εστιατόρια, μπαρ, τρεις πισίνες, γήπεδα tennis, squash room, αίθουσα για καζίνο, αίθουσες συνεδρίων και δεξιώσεων, ψυχαγωγίας παιδιών κλπ, και οικόπεδο συνολικής έκτασης 85 στρεμμάτων.

Τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης του Rhodes Imperial - Grecotel κατά το 1993 υπήρξαν θετικά, καθώς επίσης καλές είναι και οι προβλέψεις για την τρέχουσα χρήση. Παράλληλα, το ξενοδοχείο Hilton Αθηνών κατά τη χρήση 1993 λειτούργησε με υψηλή πληρότητα και τα έσοδα της εταιρίας για το έτος αυτό έφθασαν τα 1,2 δισ.δραχμές.

Στη χρήση του 1993 η εταιρία είχε ζημιές που οφείλονται στις πληρωμές για εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων από τα δανειακά κεφάλαια που χρησιμοποιήθηκαν στην ανέγερση και ολοκλήρωση της κατασκευής του ξενοδοχείου της Ρόδου.

Με τη λειτουργία και των δύο ξενοδοχείων και την αναμόρφωση των όρων των δανείων από την Εμπορική και Ιονική Τράπεζα και τη μετατροπή τους σε ευρωπαϊκές νομισματικές μονάδες (ECU), η οικονομική κατάσταση της εταιρίας προβλέπεται να ανακάμψει σύντομα.

Η ανοδική πορεία της εταιρίας είναι πρόδηλη και από το γεγονός ότι διαθέτει σήμερα δύο ξενοδοχεία υψηλών προδιαγραφών με πολύ ικανοποιητικά ποσοστά πληρότητας, προσφέροντας συγχρόνως σημαντικές υπηρεσίες στον ελληνικό τουρισμό και στα συναλλαγματικά έσοδα της χώρας.

Η μείωση της τουριστικής κίνησης κατά το 1996 δεν επηρέασε την ανοδική πορεία της **Ιονικής Ξενοδοχειακής Επιχειρήσεως**.

Η κερδοφορία της συνεχίστηκε για δεύτερη συνεχή χρονιά με κέρδη χρήσεως ύψους 554.738.556 δρχ ενώ τα ολικά αποτελέσματα

(κέρδη) εκμεταλλεύσεως αυξήθηκαν κατά 7% και ανήλθαν σε 606.122.932 δρχ, έναντι 567.280.045 δρχ το 1995³²

4.7 Ιονική Εκπαιδευτική

Προσφορά βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων τόσο στον όμιλο των επιχειρήσεων της Ιονικής Τράπεζας όσο και στις υπόλοιπες Τράπεζες και επιχειρήσεις του Χρηματοπιστωτικού τομέα.

α) Ιστορικό Ίδρυσης

Η Ιονική Εκπαιδευτική Α.Ε., «ΙΟΝΙΚΟ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ» ιδρύθηκε τον Σεπτέμβριο του 1993 ως ανώνυμη εταιρία με μετοχικό κεφάλαιο 100 εκατομμυρίων δραχμών και έδρα την Αθήνα. Κύριος μέτοχος της εταιρίας είναι η Ιονική & Λαϊκή Τράπεζας Ελλάδος Α.Ε. με ποσοστό 99% και η Ιονική Leasing Α.Ε με 1%.

β) Σκοποί

Σκοποί της εταιρίας είναι:

- ◆ Η κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών της Ιονικής Τράπεζας και των θυγατρικών της εταιριών.
- ◆ Η προσφορά εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε στελέχη Τραπεζών και χρηματοπιστωτικών οργανισμών.
- ◆ Η διαμόρφωση και παροχή εξειδικευμένων εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων, προσαρμοσμένων στις εκπαιδευτικές ανάγκες μεμονωμένων επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα, ύστερα από ιδιαίτερη μελέτη.

³² Ιονική Τράπεζα: Απολογισμός 1996, σελ.48-49

- ◆ Η διεξαγωγή ερευνών και μελετών και η παροχή συμβουλών σε θέματα προγραμματισμού διοίκησης, αξιολόγησης, αξιοποίησης, εκπαίδευσης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού.
- ◆ Η έρευνα, οργάνωση, προετοιμασία και υποβολή προτάσεων για ένταξη σε χρηματοδοτούμενα ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και η υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών.
- ◆ Η έκδοση εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών συγγραμμάτων, καθώς και ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη σύγχρονων εκπαιδευτικών μεθόδων και μέσων, με τη χρήση της πληροφορικής για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών του χρηματοπιστωτικού τομέα (Computer Based Training, Εφαρμογές Multimedia).
- ◆ Η διεξαγωγή Συνεδρίων και Διαλέξεων πάνω σε θέματα που αφορούν τον χρηματοπιστωτικό τομέα, καθώς και τις γενικότερες οικονομικές εξελίξεις.

γ) Σε ποιους απευθύνεται

Η Ιονική Εκπαιδευτική απευθύνεται:

- ◆ Πρωτίστως στο προσωπικό της Ιονικής Τράπεζας και των θυγατρικών της Εταιριών.
- ◆ Σε όλες τις Τράπεζες που επιθυμούν να εξασφαλίσουν εξειδικευμένη εκπαίδευση και επιμόρφωση για το προσωπικό τους.
- ◆ Στις επιχειρήσεις που θέλουν υψηλού επιπέδου επιμόρφωση για τα στελέχη τους σε εξειδικευμένα χρηματοοικονομικά και διοικητικά θέματα.
- ◆ Σε επιχειρήσεις και οργανισμούς που έχουν ανάγκη ολοκληρωμένων μελετών σχετικά με τις εκπαιδευτικές ανάγκες του προσωπικού τους και το εκπαιδευτικό τους πρόγραμμα.

δ) Τι προσφέρει

Η Ιονική Εκπαιδευτική προσφέρει τα εξής:

1. Εκπαίδευση σε εξεικευμένα τραπεζικά προϊόντα: Με την πολύχρονη εμπειρία των στελεχών της η εταιρία είναι σε θέση να παρέχει εξειδικευμένα στον χρηματοπιστωτικό τομέα, εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά προγράμματα.

Ο κύκλος αυτών των προγραμμάτων περιλαμβάνει τόσο τραπεζικά αντικείμενα όσο και προγράμματα επιμόρφωσης προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες των επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού χώρου. Στον κύκλο αυτόν περιλαμβάνεται, επίσης, και η λειτουργία ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ τριετούς φοίτησης, το οποίο έχει σκοπό της δημιουργία στελεχών υψηλής στάθμης με σφαιρική γνώση των τραπεζικών εργασιών καθώς και της οργάνωσης και διοίκησης του τραπεζικού καταστήματος.

2. Ποιότητα στις προσφερόμενες υπηρεσίες: Οι εισηγητές της ΙΟΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ προέρχονται κυρίως από τον τραπεζικό χώρο και είναι στελέχη με πολύχρονη εμπειρία στο αντικείμενο της διδασκαλίας τους.

Για εξειδικευμένα θέματα, η ΙΟΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ, συνεργάζεται με εξωτερικούς εισηγητές του ελληνικού αλλά και ευρωπαϊκού χώρου.

Όσον αφορά το Ινστιτούτο Τραπεζικών Στελεχών, η επιλογή των καθηγητών περιορίζεται αυστηρά στον πανεπιστημιακό χώρο.

Ο αριθμός των συμμετεχόντων στα προγράμματα είναι μικρός και επιδιώκεται η ομοιογένεια, ώστε να εξασφαλίζεται η ενεργός συμμετοχή του ακροατηρίου. Η διεξαγωγή των μαθημάτων περιλαμβάνει εκτός από διάλεξη, που υποστηρίζεται από όλα τα σύγχρονα εκπαιδευτικά μέσα (Overhead projectors, Slides projector, Video) κυρίως πρακτική εξάσκηση με case studies ατομικές και ομαδικές ασκήσεις και εργασίες.

3. Ευελιξία σχεδιασμού των προσφερόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων:

Η ΙΟΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ απευθύνεται σε επαγγελματίες με περιορισμένο ελεύθερο χρόνο και έτσι τα προσφερόμενα προγράμματα της διακρίνονται από δυνατότητα επιλογής του ωραρίου διεξαγωγής.

Ειδικότερα, λειτουργούν πρωινά ή απογευματινά τμήματα, καθώς και ταχύρυθμα.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα χαρακτηρίζονται επίσης από ευελιξία σχεδιασμού, ανάλογα με τη σύνθεση του εκάστοτε ακροατηρίου.

Η αξιολόγηση της απόδοσης τόσο του εκπαιδευτικού προγράμματος των εισηγητών όσο και των συμμετεχόντων σε αυτό καταγράφεται μηχανογραφικά και συνδυάζεται με την ανάγκη παρακολούθησης συμπληρωματικών σεμιναρίων ή παράλληλων κύκλων προγραμμάτων.

ε) Δραστηριότητα

Μέχρι τέλος Οκτωβρίου 1994 είχαν πραγματοποιηθεί 220 βραχυχρόνια σεμινάρια στα οποία εκπαιδεύτηκαν συνολικά 3.190 άτομα. Στο Ινστιτούτο Τραπεζικών Στελεχών φοιτούν συνολικά 112 άτομα, ενώ στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών συμμετέχουν 34 σπουδαστές.

5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το 1998 αποφασίζεται από τη διοίκηση της Εμπορικής Τράπεζας η πώληση του 51% των μετοχών της Ιονικής Τράπεζας. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ιονική Τράπεζα σημείωσε δραματική μείωση κερδών (775 εκατ.έναντι 2,16 δις το 1996) ενώ τα έκτακτα έξοδα από 53 εκατ.το 1996 αυξήθηκαν σε 2,32 δις το 1997.

Η οριστική και επίσημη απόφαση για την πώληση λήφθηκε στις 19 Ιουλίου 1998 ύστερα από συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετοχών της Εμπορικής Τράπεζας. Μτείχαν επίσης εκπρόσωποι της κυβέρνησης και ο αναπληρωτής Γενικός Δ/ντης της Ιονικής Τράπεζας, ενώ δεν εκπροσωπήθηκαν οι εργαζόμενοι πλην του προέδρου του συλλόγου επιστημονικού προσωπικού της Εμπορικής Τράπεζας μετά από απόφαση των συλλόγων τους να μη συμμετάσχουν. Οι παριστάμενοι εκπροσωπούσαν 11.200.565 μετοχές ή ποσοστό 51,484%.

Η Γενική Συνέλευση εξουσιοδότησε του Διοικητικό Συμβούλιο της Εμπορικής να προχωρήσει στη σύνταξη του κειμένου της προκήρυξης διεθνούς διαγωνισμού για της πώληση της Ιονικής Τράπεζας με τη διαδικασία που έχει ορίσει το Διοικητικό Συμβούλιο του Χρηματιστηρίου και τη σύνταξη όρου διασφάλισης των εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζόμενων. Το Δ.Σ. της Τράπεζας εξουσιοδοτήθηκε επίσης για αξιολόγηση των προσφορών που θα κατατεθούν με βάση τη διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων της Εμπορικής Τράπεζας και των μετόχων της. Η 24 Αυγούστου 1998 ορίστηκε ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των προσφορών για τη μεγαλύτερη μέχρι τώρα ιδιωτικοποίηση του τραπεζικού τομέα.

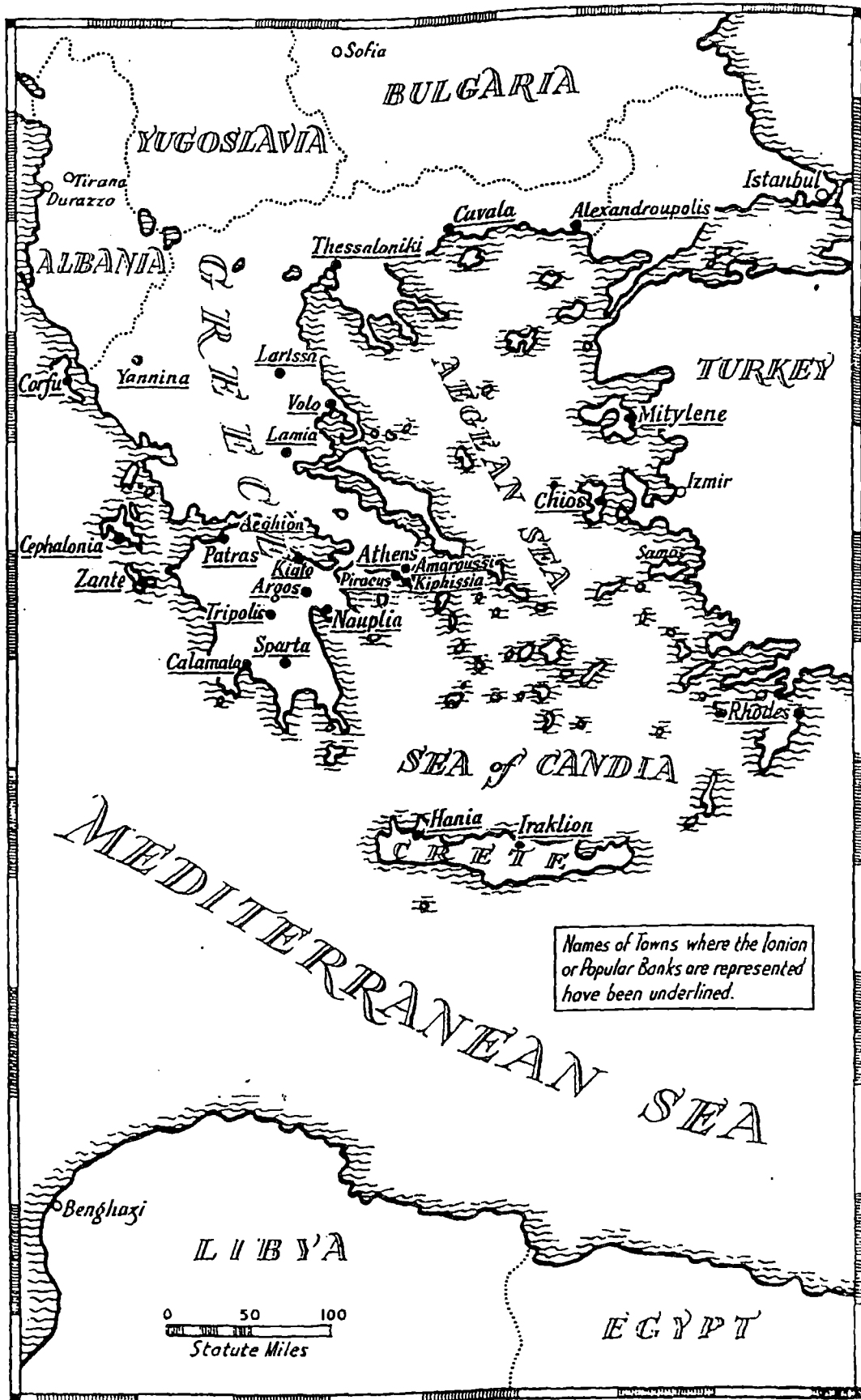
Λίγες μέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας ως υποψήφιοι αγοραστές εμφανίζονταν η Τράπεζα Πίστεως και η Eurobank. Όσον αφορά το τίμημα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, ακόμη κι αν δεν προσέγγιζε τη χρηματιστηριακή τιμή της Ιονικής (με βάση το κλείσιμο του ΧΑΑ την

31 Ιουλίου 1998 η αξία του 51% διαμορφώθηκε σε 245 δις δρχ) αναμενόταν να διαμορφωθεί πολύ υψηλά.

Όμως, το άνοιγμα των προσφορών που κατατέθηκαν στις 24 Αυγούστου επεφύλασσε ένα ισχυρό σοκ και για τη χρηματιστηριακή αγορά αλλά και για την κυβέρνηση. Σύμφωνα με δηλώσεις του υπουργού Εθνικής Οικονομίας, κ.Γ.Παπαντωνίου η κυβέρνηση δεν είχε κανένα περιθώριο να κατακυρώσει το διαγωνισμό σε κάποιον από τους τρεις τελικά υποψηφίους αγοραστές. Ο πρώτοι δυο πλειοδότες - τράπεζες του εξωτερικού- αμφισβητήθηκαν ως προς τη φερεγγυότητα τους, η δε τρίτη πρόταση εξαγοράς εκ μέρους του κ.Λάτση και της Τράπεζας Εργασίας κινούνταν σημαντικά κάτω από τη χρηματιστηριακή αξία της Ιονικής και απορρίφθηκε εκ των προτέρων. Έτσι λοιπόν κηρύχθηκε άγονος ο διαγωνισμός και αναμένεται η επανάληψη του.

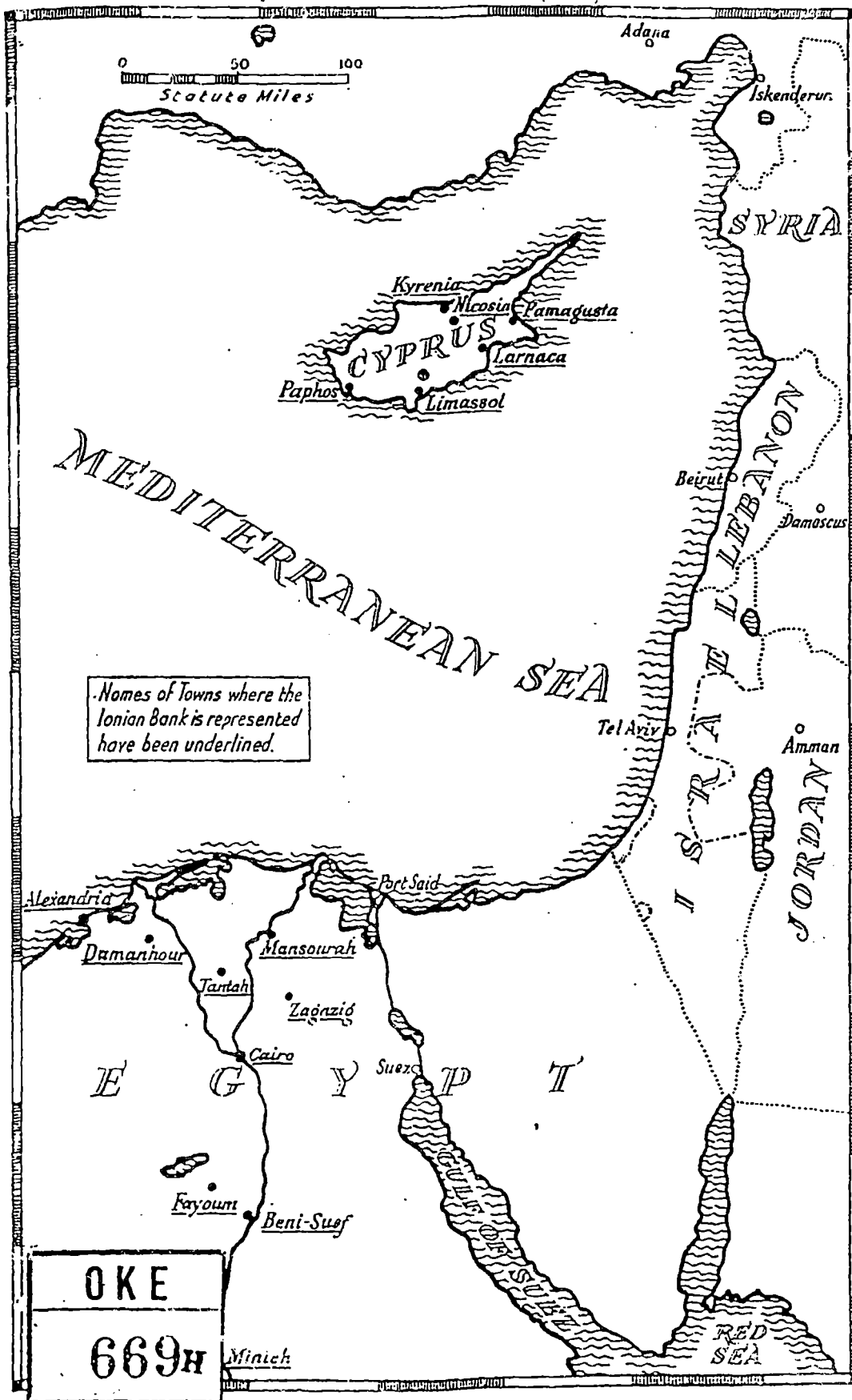
6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

(Ἀπό τὴν ἔκδοσιν: «*Ionian Bank Ltd, A History*», London 1953)

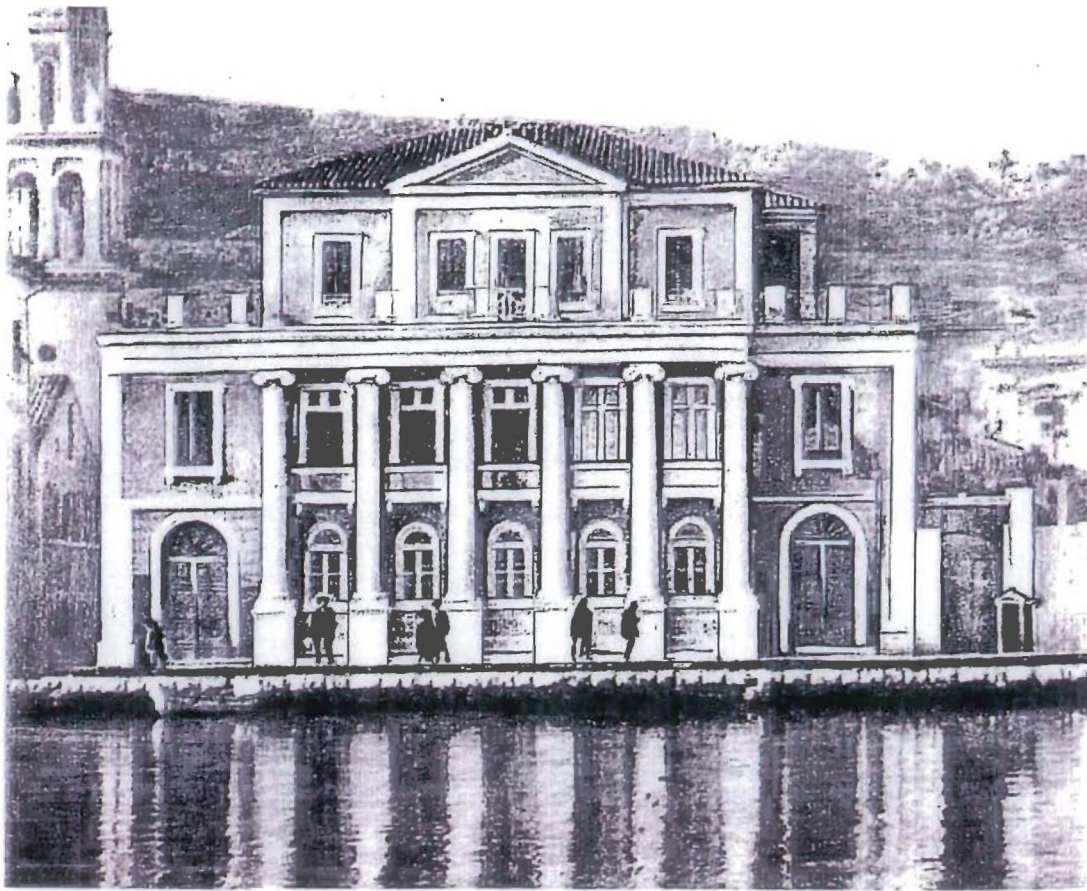

Χάρτης τῆς Ἑλλάδος στὴν ἀγγλική, μὲ ὑπογραμμισμένα τὰ ὀνόματα τῶν ἑλληνικῶν πόλεων, στίς ὁποῖες οἱ δύο συγγενεῖς τράπεζες, Ἴονική καὶ Λαϊκή, διατηροῦσαν καταστήματα τὸ 1951, ἕξι χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴ συγχώνευσή τους.

(Από την έκδοση: «*Ionian Bank Ltd, A History*», London 1953)

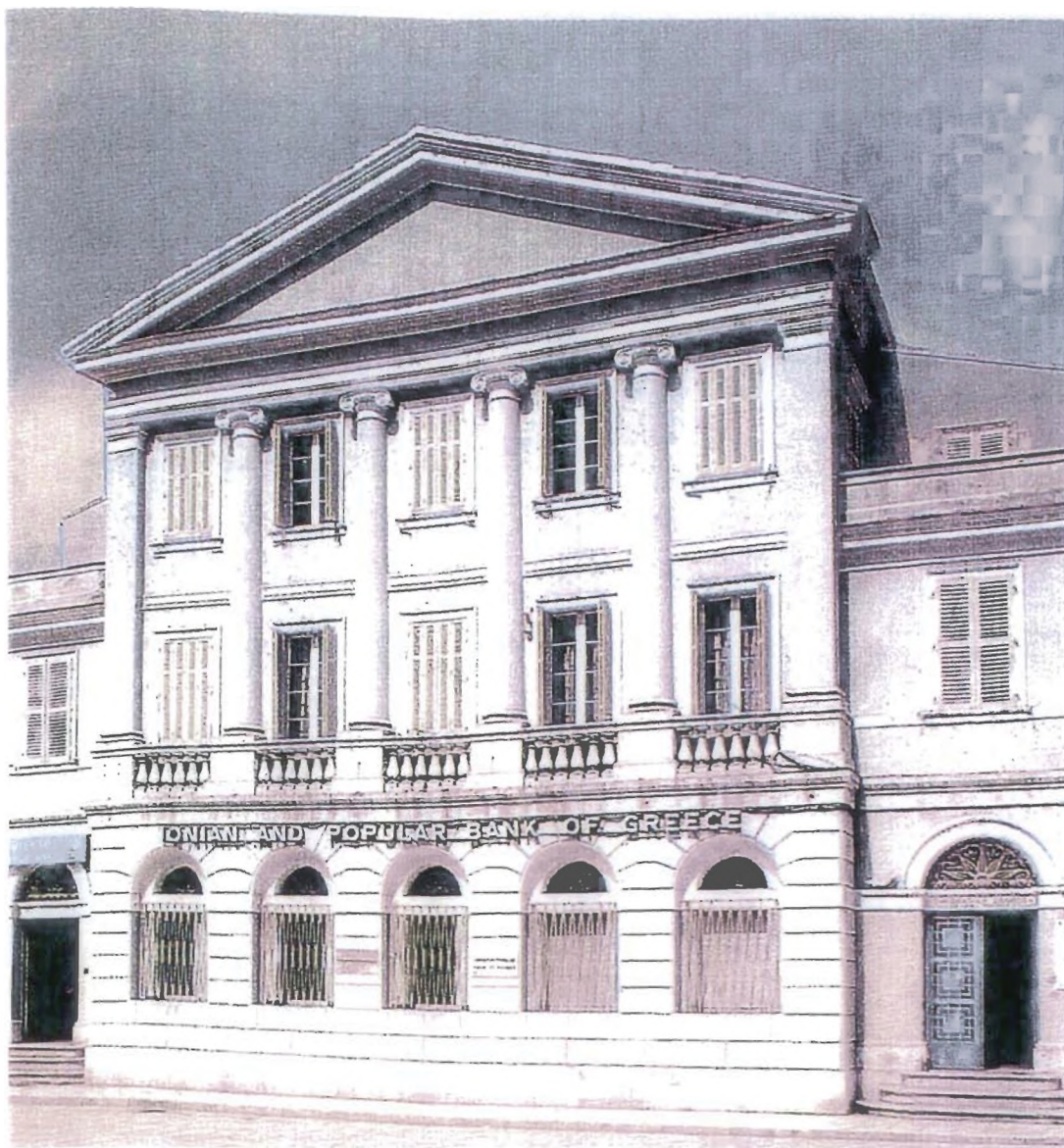
Χάρτης Ἀνατολικῆς Μεσογείου στὴν ἀγγλική, μὲ τὸ ἐκτεταμένον δίκτυο τῆς Ἴονικῆς Τράπεζας στὴν Κύπρο καὶ στὴν Αἴγυπτο. Ὑπογραμμίζονται τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, ὅπου ἡ Ἴονικὴ διατηροῦσε καταστήματα, ὑποκαταστήματα καὶ πρακτορεῖα κατὰ τὸ ἔτος 1951.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ ΤΗΣ ΙΟΝΙΚΗΣ

Ἄρμονικός συνδυασμός νεοκλασικῆς καὶ ἐπτανησιακῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ὁ κομψὸς ἰωνικὸς ρυθμὸς, τὸ τριγωνικὸ ἀέτωμα, ἡ ἀρχοντικὴ πρόσοψη, οἱ ἀρκάντες, ἡ ἀπλὴ γραμμὴ μὲ τὴν ἀπέριττη ὀμορφιά, ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἐπτανησιακὴ παράδοση καὶ οἱ πολλὲς ὁμοιότητες του μὲ τὸ παραδοσιακὸ κτίριο τοῦ καταστήματος Κέρκυρας, προδίδουν ὅτι ὁ δημιουργὸς τῶν δύο κτιρίων εἶναι ὁ ἴδιος, δηλ. ὁ Κερκυραῖος ἀρχιτέκτονας Ἰωάννης Χρόνης, πού ἐξῆσε καὶ δημιούργησε στὰ μέσα τοῦ 19ου αἰῶνα.

Τὸ ἐπιβλητικὸ τοῦτο τριώροφο οἰκοδόμημα διέθετε θησαυροφυλάκιο καὶ κατοικία τοῦ διευθυντῆ. Στόλιζε τὴν παραλία Ἀργοστολίου μέχρι τοὺς καταστροφικοὺς σεισμοὺς τοῦ 1953, ὅποτε σωριάστηκε σὲ ἐρείπια. Πρόκειται γιὰ πολὺ παλιὰ φωτογραφία, τραβηγμένη πρὶν ἀπὸ τὸ 1900, πού πάρθηκε ἀπὸ ταχυδρομικὴ κάρτ-ποστάλ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἀριστερὰ ὑψώνεται τὸ καμπαναριὸ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνα (γκρεμίστηκε στοὺς σεισμοὺς τοῦ 1953) καὶ δεξιὰ (πίσω ἀπὸ τὴν παραλιακὴ μάντρα) τὸ παλιὸ κτίριο τῆς Ἐθνικῆς Τράπεζας. Στὸ βάθος διακρίνεται δασωμένος ὁ λόφος τοῦ Ἁι-Θανάση.

ΤΟ ΠΑΝΕΜΟΡΦΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΚΤΙΡΙΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Έχει άπλοποιημένα τὰ μορφολογικά στοιχεία τῶν ἰωνικῶν ρυθμῶν καὶ ἐναρμονίζεται στὴν ἀπλή μορφολογία τῆς κερκυραϊκῆς πόλης. Χτίστηκε στὰ μέσα τοῦ 19οῦ αἰῶνα (γύρω στὸ 1845) ἀπὸ τὸν περίφημο Κερκυραῖο ἀρχιτέκτονα Ἰωάννη Χρόνη. Κατεῖχε τὴ θέση τοῦ κεντρικοῦ καταστήματος τῆς Ἴονικῆς στὴν Ἑλλάδα μέχρι τὸ ἔτος 1873, ὅποτε ἡ ἔδρα τῆς τράπεζας μεταφέρθηκε στὴν Ἀθήνα. Ἀπὸ τὸ 1981 στὸν πάνω ὄροφὸ τοῦ λειτουργεῖ μόνιμη νομισματικὴ ἐκθεσὴ, στὴν ὁποία ἐκτίθενται χαρτονομίσματα καὶ νομίσματα ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο. Ἐκεῖ ὁ ἐπισκέπτης μπορεῖ νὰ θαυμάσει τὴν πλοῦσια καὶ ἀνεκτίμητη συλλογὴ τραπεζογραμματίων τῆς Ἴονικῆς Τράπεζας.

(πρόσθια πλευρά)

(πίσω πλευρά)

ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΟ ΑΞΙΑΣ 25 ΔΡΑΧΜΩΝ

Έκδόθηκε στην Κέρκυρα στις 23 Μάρτη 1889. Τυπώθηκε στο Λονδίνο από την εταιρία « Waterlow and Sons Ltd ». Σε σύγκριση με τα προηγούμενα παρουσιάζει τις παρακάτω βασικές διαφορές:

Στό χαρακτηριστικό έμβλημα της πρόσθιας επιφάνειας τό φτερωτό λιοντάρι του Άγιου Μάρκου αντικαταστάθηκε από την ελληνική σημαία, ή οποία φέρει στο κέντρο της τό βασιλικό στέμμα. Πάνω από τό πλαίσιο όπου αναγράφεται τό ποσό όλογράφως, τοποθετήθηκε ή νέα επωνυμία της τράπεζας « ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ LIMITED ». Στην πάνω δεξιά γωνία εικονίζεται ή θεά Άθηνά και στην άριστερή πάνω γωνία ό βασιλικός θυρεός με τούς Ήρακλειδείς. Τό ποσό αναγράφεται σέ δραχμές και όχι σέ δολάρια κολονάτα.

Ό διάκοσμος της πίσω επιφάνειας άλλαξε ριζικά. Οι ρόδακες, πού κοσμούσαν τις τέσσερις γωνίες, αντικαταστάθηκαν από τό ποσό αριθμητικώς, τό όποιο επαναλαμβάνεται και μέ μικροσκοπικούς αριθμούς μέσα στο διακοσμητικό πλαίσιο 22 φορές!... Φέρει την ύπογραφή του τότε Βασιλικού Έπιτρόπου Λεονάρδου Μερκάτη, ό όποιος άργότερα εξετέλεσε και χρέη γενικού διευθυντή της Ίονικης Τράπεζας στην Έλλάδα. Στην πίσω πλευρά του τραπεζογραμματίου ή επωνυμία της τράπεζας αναγράφεται στή γαλλική γλώσσα και τό ποσό σέ γαλλικά φράγκα, έπειδή κατά την περίοδο εκείνη ή δραχμή βρισκόταν σέ άπόλυτη ίσοτιμία με τό γαλλικό φράγκο. Οι κύκλοι με τά δάφνινα στεφάνια αντικαταστάθηκαν από διάφορα γραμμικά και δικτυωτά σχέδια και άγριολούλουδα.

(πρόσθια πλευρά)

(οπίσθια πλευρά)

ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΟ ΑΞΙΑΣ 2 ΚΟΛΟΝΑΤΩΝ

Ἐκδόθηκε στήν Κέρκυρα τήν 1η Γενάρη 1869. Τυπώθηκε στό Λονδίνο ἀπό τόν ἐκδοτικό οἶκο « Perkins Bacon and Co ». Εἶναι ἀρκετά φθαρμένο καί στήν κάτω ἀριστερή γωνία λείπει ὁ ἀριθμός ἀσφαλείας. Στή θέση τοῦ διευθυντῆ ὑπογράφει ὁ ἀρχιδιαχειριστής καί ἐπιθεωρητής τῆς Ἴονικῆς στά Ἐπτάνησα Ἀλέξανδρος Χάμιλτον Λόφναν (Alexander Hamilton Loughnan). Ἡ ἐμφάνιση καί ἡ διακόσμηση τῆς πρόσθιας ἐπιφάνειας εἶναι παρόμοια μέ ἐκείνη τοῦ τραπεζογραμματίου τῶν πέντε κολονάτων, ἐκδοσης 1860.

Στήν πίσω πλευρά τοῦ τραπεζογραμματίου ὑπάρχει στρογγυλή κακέκτυπη σφραγίδα μέ τήν ἐνδειξη « ΤΡ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΟ-ΧΡΗΜΑ », δηλ. τραπεζογραμματίο τό ὁποῖο ἰσοδυναμεῖ μέ χρῆμα. Στό ἐσωτερικό της ἡ σφραγίδα φέρει τό ἔμβλημα τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, δηλ. τή γαλανόλευκη μέ τό σταυρό καί τό βασιλικό στέμμα, στεφανωμένα μέ κλωνάρια δάφνης. Ἡ σφραγίδα αὐτή ἀποτελεῖ ἀδιάψευστη μαρτυρία ὅτι τό τραπεζογραμματίο ἐκδόθηκε κάτω ἀπό καθεστώς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Μόνο σέ χρονική περίοδο κατά τήν ὁποία ἴσχυε τό καθεστώς τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, τό τραπεζογραμματίο μεταβαλλόταν σέ χαρτονόμισμα ὑποχρεωτικά δεκτό στίς συναλλαγές καί ἰσοδυναμοῦσε μέ χρῆμα.

(πρόσθια πλευρά)

(πίσω πλευρά)

ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΟ ΑΞΙΑΣ 5 ΚΟΛΟΝΑΤΩΝ

Σπάνιο, δυσεύρετο και άνεκτίμητο τραπεζογραμμάτιο, πού έκδόθηκε στην Κεφαλονιά στις 16 Ίουνίου 1860, σέ δολλάρια κολονάτα. Ίονομάστηκαν κολονάτα από τά μεξικάνικα δολλάρια « Collopati », τά όποϊα κυκλοφορούσαν τότε σέ όλες τίς χῶρες τῆς Μεσογείου. Άξίζει νά αναφερθεϊ ότι τήν έποχή τῆς άγγλοκρατίας τά κολονάτα τῆς Ίονικῆς βρίσκονταν σέ άπόλυτη ίσοτιμία μέ τό μεξικάνικο δολλάριο.

Άνάμεσα στά δύο ὠσειδῆ του διακοσμητικά καί κάτω από τόν έλληνικό τίτλο « ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ » εϊναι τυπωμένο τό χαρακτηριστικό σῆμα τῶν τραπεζογραμμάτιων τῆς Ίονικῆς Τράπεζας. Άποτελεϊται από τό κυκλικό τμήμα, πού φέρεϊ δίγλωσση τήν έπωνυμία τῆς τράπεζας καί τό έμβλημα τῆς « Ίονίου Πολιτείας ». Άριστερά από τό έμβλημα τῶν « Ήνωμένων Κρατῶν τῶν Ίονίων Νήσων » κυματίζει ἡ άγγλική σημαία στολισμένη μέ κλωνάρια δάφνης, σύμβολα δόξας καί μεγαλείου. Δεξιά τό φτερωτό λιοντάρι τοῦ Άγίου Μάρκου κρατάει τό ιερό εὐαγγέλιο μέ τά επτά βέλη, πού συμβολίζουν τά Έπτάνησα. Ή βενετσιάνικη αὐτή παράσταση άποδεικνύει τῆ βαθιά επίδραση τῆς βενετοκρατίας στην οίκονομική ζωή τῆς Έπτανήσου. Τό φτερωτό λιοντάρι αντί γιά φωτοστέφανο φέρεϊ τῆ σημαία τῆς Ίόνιας Πολιτείας μέ φόντο κληματοβεργες κατάφορτες από σταφύλια, σύμβολα εὐφορίας καί πλούτου. Ύπογράφεται από τόν τότε διευθυντή τοῦ ὑποκαταστήματος Κεφαλονιάς, John Saunders.

Στήν πίσω ὄψη τοῦ τραπεζογραμμάτιου παραλείπεται ὁ αριθμός άσφαλείας. Ή τίτλος τῆς τράπεζας αναγράφεται στην άγγλική γλώσσα (IONIAN BANK) δίχως τό Limited, τό όποϊο προστέθηκε πολύ άργότερα (τό έτος 1883), όταν ἡ Ίονική παραιτήθηκε από τό « Βασιλικό Χάρτη » καί έγινε άνώνυμη έταιρία. Πάνω δεξιά ὑπάρχει τό « ιδιαίτερο σῆμα » τῆς κυβέρνησης, ἡ μικρή καί καέκτυπη σφραγίδα μέ τό φτερωτό λιοντάρι τοῦ Άγίου Μάρκου καί τίς λέξεις « ΠΕΝΤΕ ΟΒΟΛΟΙ ». Ή σφραγίδα αὐτή μαρτυράει ότι παρά τίς προσπάθειες τῶν Άγγλων γιά τήν καθιέρωση τῆς στερλίνας, ὁ ὀβολός εξακολουθοῦσε νά άποτελεϊ τό επίσημο νόμισμα τοῦ Ίονικοῦ Κράτους.

(πρόσθια πλευρά)

(πίσω πλευρά)

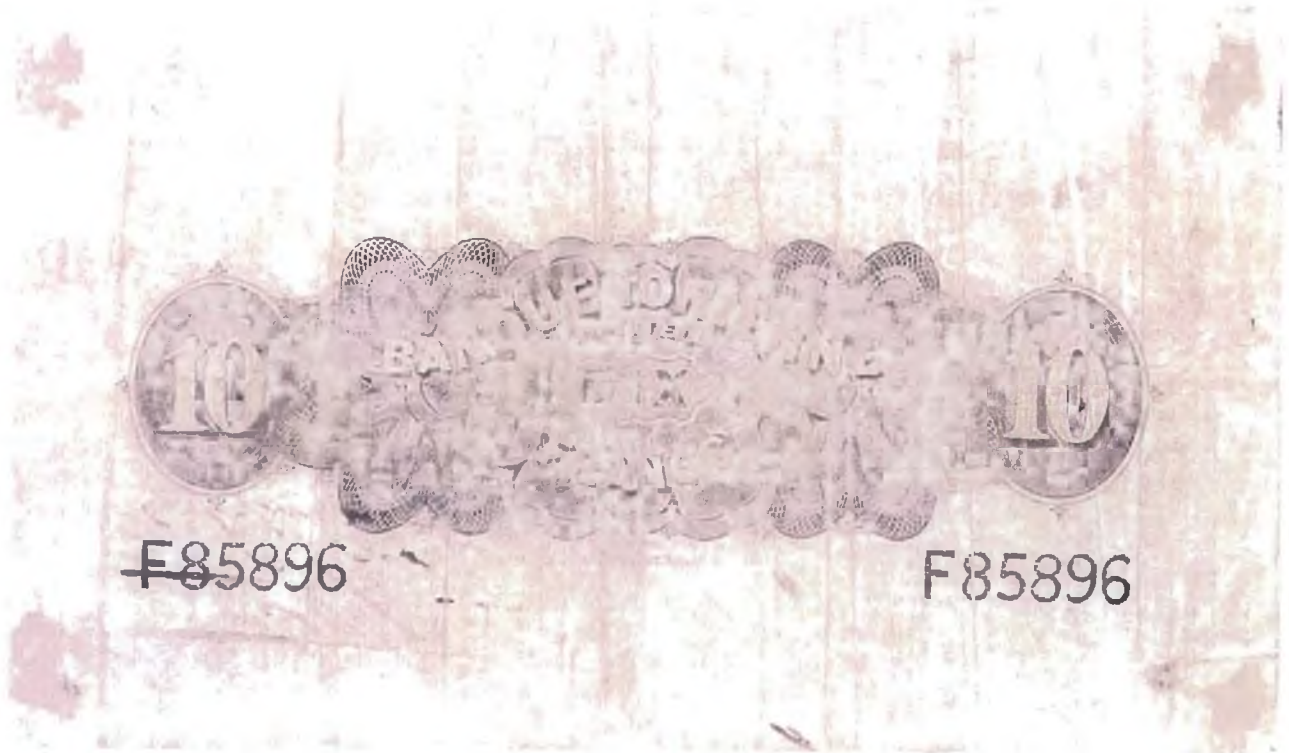
ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΟ ΑΞΙΑΣ 5 ΚΟΛΟΝΑΤΩΝ

Έκδόθηκε στην Κέρκυρα την 1η Γενάρη 1869. Ός πρὸς τὸ χρωματισμὸ καὶ τὴ διακόσμηση δὲ διαφέρει καθόλου ἀπὸ τὸ προηγούμενο τραπεζογραμμάτιο τῶν δύο κολονάτων. Ἡ Ἴονική, γιὰ νὰ καλύψει τὶς ἀνάγκες πού δημιούργησε ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία καὶ ὁ δανεισμὸς τῆς ἑλληνικῆς κυβέρνησης ἀπὸ τὶς ἐκδοτικὲς τράπεζες, τύπωσε στὰ τέλη τοῦ 1868 νέες ποσότητες τραπεζογραμμάτων στὸν ἐκδοτικὸ οἶκο τοῦ Λονδίνου « Perkins Bacon and Co », πού διατηροῦσε τὸ λιθογραφεῖο του στὴ διεύθυνση Totent Hard and Steel Plate.

Στὴν πίσω του πλευρὰ φέρει τὸν τίτλο τῆς τράπεζας στὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα (IONIAN BANK). Τὰ κεφαλαῖα γράμματα περιβάλλονται ἀπὸ δάφνινα στεφάνια. Στὴν πάνω δεξιὰ γωνία ὑπάρχει ἡ μικρὴ στρογγυλὴ σφραγίδα μὲ τὸν ἑλληνικὸ θυρεὸ καὶ τὴν ἐνδείξη « ΤΡ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΟΝ-ΧΡΗΜΑ », ἀδιάψευστη μαρτυρία ὅτι κυκλοφόρησε κάτω ἀπὸ καθεστῶς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας.

(πρόσθια πλευρά)

(πίσω πλευρά)

ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΟ ΑΞΙΑΣ 10 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ἐκδόθηκε στήν Κέρκυρα στίς 10 Σεπτέμβρη 1901. Τυπώθηκε στήν Ἀγγλία ἀπό τήν ἑταιρία « Waterlow and Sons Ltd ». Στήν πρόσθια ὄψη ἡ θεά Ἀθηνᾶ ἀντικαταστάθηκε μ' ἕνα συνηθισμένο καί μέτριο σέ ἐκτέλεση διακοσμητικό πλαίσιο, μέσα στό ὁποῖο ἀναγράφεται τό ποσό ἀριθμητικῶς. Δυστυχῶς, ἡ ὑπογραφή τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου εἶναι δυσανάγνωστη. Ὡς διευθυντής ὑπογράφει ὁ Ἀ. Ζερβός καί ὡς λογιστής ὁ Ἀ. Μέξης. Τά ὑπόλοιπα χαρακτηριστικά του εἶναι ὁμοια μέ ἐκεῖνα πού περιγράψαμε στό χαρτονόμισμα τῶν 25 δραχμῶν.

Ὁ διάκοσμος τῆς πίσω πλευρᾶς εἶναι φτωχότερος σέ σύγκριση μέ τά προηγούμενα τραπεζογραμμάτια. Ἀφαιρέθηκαν τά δύο ἀνεξάρτητα ὠσειδῆ διακοσμητικά πλαίσια, καθώς καί οἱ κλῶνοι μέ τά ἀγριολούλουδα. Ὁ τίτλος τῆς τράπεζας στή γαλλική γλώσσα καί ἡ ἀναγραφή τοῦ ποσοῦ σέ γαλλικά φράγκα ἀποτελεῖ μαρτυρία διότι ἡ ἰσοτιμία τῆς ἐλληνικῆς δραχμῆς μέ τό γαλλικό φράγκο ἐξακολουθοῦσε νά παραμένει. Ἀξιοπρόσεκτη ἡ ἀναγραφή τῆς σειρᾶς καί τοῦ ἀριθμοῦ ἀσφαλείας μόνο στίς κάτω γωνίες τοῦ χαρτονομίσματος.

(πρόσθια πλευρά)

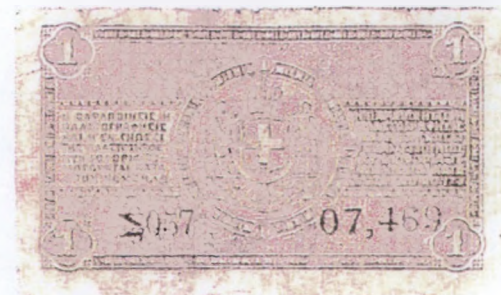

(πίσω πλευρά)

ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑ ΑΞΙΑΣ 100 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ἐκδόθηκε στήν Κέρκυρα μέ ἡμερομηνία 11 Μάρτη 1918. Τυπώθηκε στό Λονδίνο ἀπό τήν ἔταιρία «Perkins Bacon and Co». Ἀνήκει στήν τελευταία σειρά χαρτονομισμάτων πού τύπωσε καί κυκλοφόρησε ἡ Ἴονική, πρίν ἀπό τήν ἐκπνοή τοῦ ἐκδοτικοῦ της προνομίου. Τό μεγάλο ποσό καί ὁ μέγανος ἀριθμός κυκλοφορίας δέν πρέπει νά μᾶς ἐντυπωσιάσουν. Ὅφειλονται στόν πληθωρισμό, πού χαρακτήριζε τήν ἑλληνική οἰκονομία στά τέλη τοῦ Α΄ Παγκόσμιου πολέμου ἐξαιτίας τῶν μεγάλων διακυμάνσεων τοῦ συναλλάγματος. Ὁ διάκοσμος τῆς ἀριστερῆς κάθετης πλευρᾶς στήν πρόσθια ὄψη (μηδενικά περιβεβλημένα μέ ἀνθοφόρα στεφάνια, πού σχηματίζουν λουλουδένια ἀλυσίδα) εἶναι ἀσυνήθιστος. Ἐξίσου ἀσυνήθιστη εἶναι καί ἡ τετραπλή ἀναγραφή τοῦ ποσοῦ ἀριθμητικῶς. Ἀξιοπρόσεκτος ὁ εὐρύχωρος κενός χῶρος τῆς ἀριστερῆς πλευρᾶς.

Στήν πίσω πλευρά τοῦ ἑκατοντάδραχμου ἐπανέρχονται τά κλασικά σχέδια τῶν πρώτων τραπεζογραμματίων (κλώνοι ἀπό ἀγριολούλουδα, ρόδακες καί δάφνινα στεφάνια). Ἡ ἐπωνυμία τῆς τράπεζας ἀναγράφεται στή γαλλική γλώσσα καί τό ποσό ἐκφράζεται σέ γαλλικά φράγκα. Ἀσυνήθιστη ἡ τριπλή ἀναγραφή τοῦ ποσοῦ ἀριθμητικῶς σέ κάθετη στήλη. Ὁ κενός χῶρος δεξιά στήν πίσω πλευρά τοῦ χαρτονομίσματος εἶναι μεγαλύτερος σέ σύγκριση μέ τόν κενό χῶρο τῆς ἀριστερῆς πλευρᾶς. Ὁ εὐρύχωρος κενός χῶρος στήν ἀντίθετη πλευρά τῆς πρόσθιας ὄψης προδίδει ὅτι τό χαρτονόμισμα αὐτό — ἄγνωστο γιά ποιᾶ αἰτία — τυπώθηκε σέ χαρτί μεγαλύτερων διαστάσεων ἀπό ἐκεῖνες πού προέβλεπε τό ἀρχικό σχέδιο.

(πρόσθια πλευρά)

(πίσω πλευρά)

ΜΟΝΟΔΡΑΧΜΑ ΚΑΙ ΔΙΔΡΑΧΜΑ ΚΕΡΜΑΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ

Τά κερματικά γραμμάτια είναι χαρτονομίσματα μικρῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας, πού ἐκδίδονται καί κυκλοφοροῦν σέ ἑκτακτες περιστάσεις καί γιά συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Ὀνομάζονται κερματικά, ἐπειδή ἡ ὀνομαστική τους ἀξία συμβαδίζει μέ τήν ἀξία τῶν κερμάτων, πού βρίσκονται σέ κυκλοφορία.

Τά κερματικά γραμμάτια ἐκδόθηκαν ἀπό τήν Ἴονική σέ συνεργασία μέ τίς ἄλλες ἐκδοτικές τράπεζες τῆς χώρας (Ἐθνική καί Ἡπειροθεσσαλίας) μετά τήν ἐπιβολή τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας στίς 10 Δεκέμβρη 1885. Τυπώθηκαν στό Λονδίνο ἀπό τόν ἐκδοτικό οἶκο « Bradbury Wilkinson and Co » σέ δύο τύπους, οἱ ὁποῖοι παρουσιάζουν αἰσθητές διαφορές μεταξύ τους. Ἡ πρόσθια ἐπιφάνειά τους ἔχει διπλό χρωματισμό, γαλάζιο καί κίτρινο, ἐνῶ ἡ πίσω πλευρά ἔχει χρῶμα καφετί καί εἰκονίζει τό ἑλληνικό σύμβολο. Ὑπογράφονται ἀπό τόν ἐλεγκτή τοῦ Συνεδρίου Ἄ. Πετρόπουλο καί τούς ταμίες τῆς τράπεζας Ἄ. Μέξη καί Κ. Κοσκινᾶ.

Τά *μονόδραγμα* κερματικά γραμμάτια τύπου *A* ἀπεικονίζουν τόν Ἑρμῆ στήν πρόσθια ἐπιφάνειά τους καί ἀναγράφουν τόν ἀριθμό ἀσφαλείας καί στίς δύο ὄψεις. Στήν πίσω πλευρά τους φέρουν τήν ὑπόμνηση: « Ἡ παραποίησης ἢ πλαστογράφησης καί ἡ ἐν γνώσει τῆς πλαστότητος κυκλοφορία τιμωροῦνται κατά τόν νόμο ». Στά *μονόδραγμα* τύπου *B* ἀπεικονίζεται στήν πρόσθια ἐπιφάνεια ἡ θεά Ἀθηνᾶ καί στήν πίσω πλευρά τους παραλείπεται ἡ παραπάνω ὑπόμνηση καί ὁ ἀριθμός ἀσφαλείας. Τά *μονόδραγμα* κερματικά γραμμάτια καί τῶν δύο κατηγοριῶν ἔχουν φυσικές διαστάσεις 0,65 x 0,04.

Τά *δίδραγμα* κερματικά γραμμάτια τύπου *A* στήν πρόσθια ὄψη τους ἀπεικονίζουν τόν Ἑρμῆ καί τήν Ἀθηνᾶ. Φέρουν ἀριθμούς σειρᾶς καί ἀσφαλείας καί στίς δύο πλευρές τους. Ἡ πίσω ὄψη ἀναγράφει τή γνωστή ὑπόμνηση γιά τιμωρία ἐξαιτίας παραποίησης ἢ πλαστογράφησης. Τά *δίδραγμα* κερματικά γραμμάτια τύπου *B* στήν πρόσθια ἐπιφάνειά τους φέρουν μόνο τήν προτομή τοῦ Ἑρμῆ, ἐνῶ στήν πίσω πλευρά τους παραλείπονται ὑπόμνηση καί ἀριθμοί σειρᾶς-ἀσφαλείας. Τά *δίδραγμα* κερματικά γραμμάτια καί τῶν δύο τύπων ἔχουν φυσικές διαστάσεις 0,08 x 0,05.

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- A.H.Reid:** «Η ιστορία της Ιονικής Τράπεζας 1839-1953»
έκδοση Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα Ελλάδος
Α.Ε, Αθήνα 1953
- Ιονική Τράπεζα:** «Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου (Εκτακτη
Γενική Συνέλευση της 10/10/94)», έκδοση
Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα Ελλάδος Α.Ε.,
Αθήνα 1994
- Ιονική Τράπεζα :** «Όμιλος Εταιρειών Ιονικής Τράπεζας», έκδοση
Ιονική και Λαϊκή Τράπεζα Ελλάδος Α.Ε,
Αθήνα 1997
- Ιονική Τράπεζα:** «Απολογισμός 1996», έκδοση Ιονική και
Λαϊκή Τράπεζα Ελλάδος Α.Ε,
Αθήνα 1997
- Ιονική τράπεζα:** «Καταστατικόν της Ιονικής και Λαϊκής
τράπεζας Ελλάδος», έκδοση Ιονική και Λαϊκή
Τράπεζα Ελλάδος Α.Ε, Αθήνα 1970
- Καφούσιας Διονύσης:** «Αναλυτικά Στοιχεία Σεμιναρίου τελειοφοίτων
και Πτυχιακών Εργασιών» έκδοση Τ.Ε.Ι.
Μεσολογγίου, Πάτρα 1996
- Μήτσης Βασίλειος:** «Το Εκδοτικό Προνόμιο της Ιονικής
Τράπεζας (1839-1920)», έκδοση Ιονική και
Λαϊκή Τράπεζα Ελλάδος Α.Ε, Αθήνα 1987

8. ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Κουτονίκα Κλεοπάτρα : «Ψηλότερα ο πήχυς για τους μνηστήρες της Ιονικής (προς τίμημα κοντά στη χρηματιστηριακή τιμή της)», ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, φύλλο της 2-8-1998

Πανάγος Γιάννης: «Σοκ για τις αγορές το ναυάγιο της Ιονικής (Αναμένεται σήμερα να κηρυχθεί άγονος ο διαγωνισμός)», ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, φύλλο της 25-8-1998